

A modern, multi-story building with a facade of grey stone tiles and large glass windows. The building is situated on a waterfront, with a marina and several sailboats visible in the background. The sky is clear and blue. The foreground shows a paved area with some potted plants.

Årsrapport 2018

SPAREKASSEN
SJÆLLAND-FYN

Indholdsfortegnelse

04 Ledelsesberetning

Sparekassen Sjælland-Fyn – kort fortalt	side	4
De væsentligste resultater fra 2018	side	5
Hoved- og nøgletal	side	7
Ledelsesberetning	side	8
Forventninger til 2019	side	8
Regnskabskommentering, koncernen	side	9
Regnskabskommentering, moderselskabet	side	14
Basisindtjening, indlån, udlån og forretningsomfang	side	15
Bonitetskategorier	side	16
Tilsynsdiamanten	side	17
”Nye veje” – Sparekassens strategiprojekt 2021	side	18
Kapitalforhold og likviditet, koncernen	side	20
Koncernen	side	22
Forretningsgrundlaget	side	23
Corporate Governance og redegørelse for virksomhedsledelse	side	24
Bestyrelsen og direktionen	side	29
Redegørelse om underrepræsenteret køn i koncernens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer	side	35
Aktionærinformation	side	36
Redegørelse for samfundsansvar – CSR	side	38

Forsidefoto: Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens hovedsæde beliggende ved Holbæk fjord.

39 Årsregnskab

Ledelsespåtegning	side	41
Intern revisors revisionspåtegning	side	42
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	side	43
Resultatopgørelse	side	46
Totalindkomstopgørelse	side	46
Balance pr. 31. december 2018	side	47
Egenkapitalopgørelse	side	48
Pengestrømsopgørelse	side	52
Noteoversigt	side	53
Noter	side	54

Denne årsrapport er udarbejdet på dansk og engelsk, hvor den danske er gældende i tilfælde af tvivl om oversættelsen.

For mere information besøg venligst spks.dk eller kontakt:

Lars Petersson Administrerende direktør 59 48 11 11 lap@spks.dk	Jan Justesen Investor Relations Manager 59 48 10 47 ir@spks.dk	Morten Huse Eikrem-Jeppesen Presseansvarlig 53 85 07 70
--	--	--

Sparekassen Sjælland-Fyn – kort fortalt

Overskud før skat på 230 mio. kr.

● 49 filialer og
 ● 4 erhvervscentre

Fordelt på Sjælland og Fyn, med hovedsæde i Holbæk

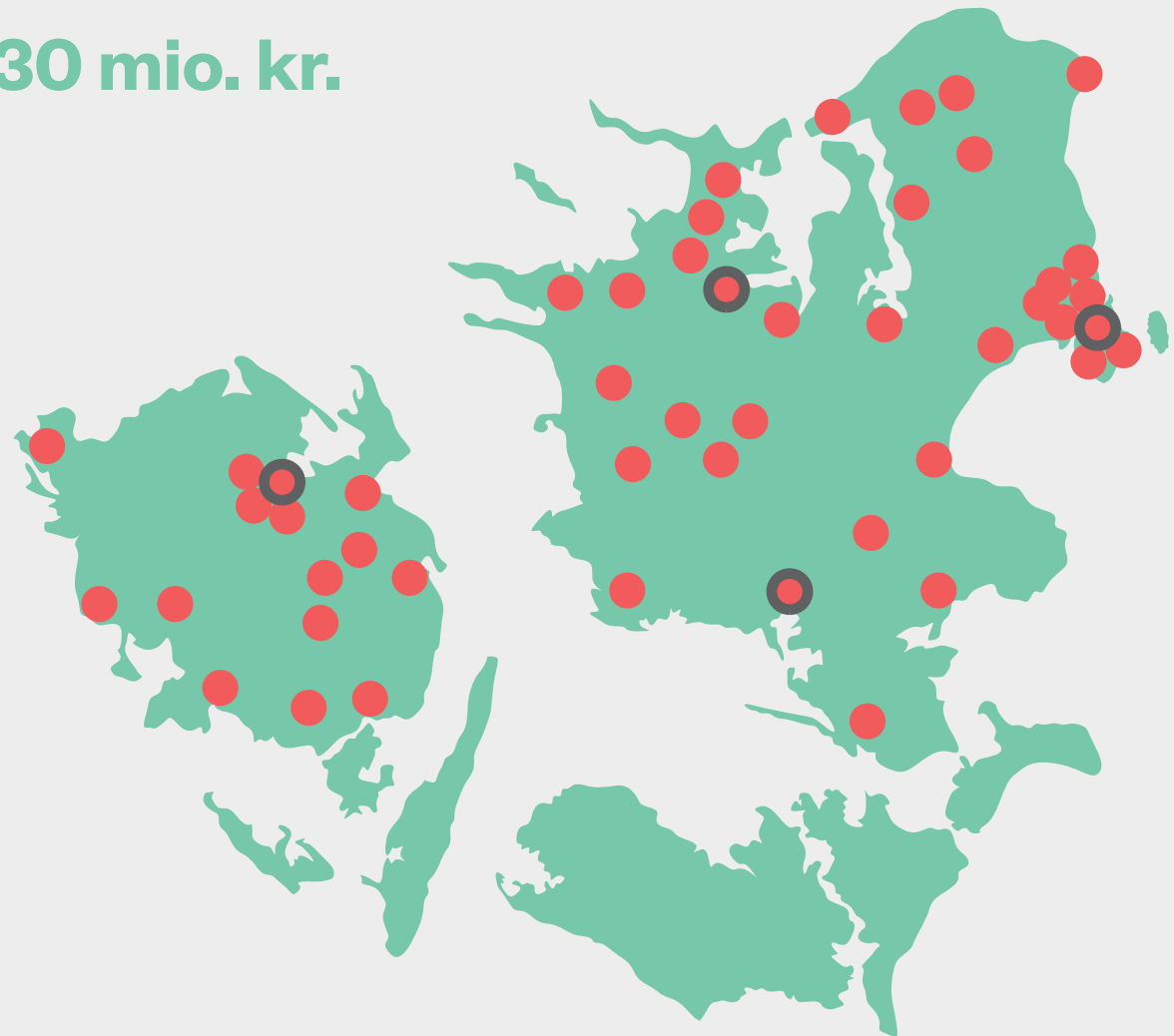
2 nye afdelinger i 2018

2 nye filialer i Helsingør og Greve

616 medarbejdere

Det gennemsnitlige antal beskæftigede funktionærer i 2018

>160.000 kunder

De væsentligste resultater fra 2018

Med et resultat før skat på 230 mio. kr. indfrier Sparekassen Sjælland-Fyn A/S på tilfredsstillende vis de udmeldte forventninger til årets resultat, der efter opjusteringen i marts måned blev angivet til intervallet 215-245 mio. kr. før skat.

En række forhold har herudover i 2018 styrket sparekassen ekstraordinært: Kapitalstrukturen er styrket betydeligt, kreditbogen har udviklet sig særligt godt og forretningsomfanget vokser som følge af forøget markedsandel og større aktivitet blandt kunderne.

OVERSKUD

208 mio. kr.

Resultat efter skat forrenter egenkapitalen med 7,2 %

FORRETNINGSOMFANG

37 mia. kr.

Forretningsomfang stiger med 8 %. Indlån stiger med 10 % og udlån med 5 %

NEDSKRIVNINGER

4,4 mio. kr.

Historisk lave nedskrivninger og meget tilfredsstillende udvikling i kreditbogen

PEJLEMÆRKER

Tilsynsdiamant

Alle pejlemærker overholdes med stor margin

BESPARELSE

35 mio. kr.

Omlægning og reduktion af efterstillet kapital til fordelagtige vilkår betyder årlige besparelser i renteudgifter på 35 mio. kr. med fuld effekt fra 2019. Styrker mulighederne for udbyttebetalinger

UDBYTTE

2,50 kr. pr. aktie

Det indstilles til generalforsamlingen, at der udbetales 2,50 kr. i udbytte pr. aktie

KAPITALPROCENT

17,7 %

Koncernens kapitalstruktur er styrket betydeligt i 2018 via velgennemført aktieudvidelse, refinansiering af efterstillet kapital samt årets overskud

POSITIVE FORVENTNINGER

til 2019

Der forventes stigende basal indtjening i 2019 som konsekvens af den igangværende 4-årige strategi, der følger planen

Hoved- og nøgletal

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

Beløb i mio. kr.	2018	2017	Indeks ¹	2016	2015	2014
Resultatposter						
Netto rente- og gebyrindtægter	1.005	999	101	973	1.020	1.019
Kursreguleringer	21	43	49	47	-58	55
Andre driftsindtægter	16	31	51	24	15	15
Udgifter til personale og administration	746	691	108	644	613	577
Nedskrivninger på udlån m.v.	4	33	13	107	150	257
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomh.	8	3	289	2	3	3
Årets resultat før skat	230	273	84	228	136	176
Årets resultat efter skat	208	257	81	216	144	180

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

Beløb i mio. kr.	31.12 2018	31.12 2017	Indeks	31.12 2016	31.12 2015	31.12 2014
Balanceposter						
Udlån ²	12.174	11.541	105	10.474	9.763	9.981
Indlån	18.223	16.589	110	15.647	14.633	15.315
Indlån i puljeordninger	1.313	905	145	394	378	392
Indlån i alt	19.536	17.495	112	16.041	15.011	15.707
Efterstillede kapitalindskud	454	403	113	466	465	596
Egenkapital	3.083	2.812	110	2.588	2.469	2.200
Balance	23.857	21.487	111	19.859	18.730	19.322
Kapitalgrundlag						
Kapitalgrundlag	3.125	2.767	113	2.469	2.285	2.118
Samlet forretningsomfang ² (indlån, udlån og garantier)	37.068	34.248	108	31.250	28.583	29.618
Kundedeponer³						
Kundedeponer ³	11.346	11.077	102	10.448	9.838	6.994

¹ Indeks – 31.12.2018 i forhold til 31.12.2017

² Udlån og samlet forretningsomfang pr. 31.12.2017 er korrigeret med effekten af IFRS 9-korrektion jf. Anvendt regnskabspraksis

³ Kundedeponer 2014 – Sparekassen Sjælland A/S ekskl. Sparekassen Fyn A/S

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

	31.12 2018	31.12 2017	Indeks	31.12 2016	31.12 2015	31.12 2014
Nøgletal						
Kapitalprocent	17,7	16,3	109	15,6	15,5	14,7
Kernekapitalprocent	15,1	14,0	108	12,9	13,0	11,6
Kapitaloverdækning, %-point	8,2	7,2	114	6,3	5,5	3,9
Egenkapitalforrentning før skat ⁴	8,0	10,1	79	9,0	5,8	9,4
Egenkapitalforrentning efter skat ⁴	7,2	9,5	76	8,5	6,2	9,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,28	1,34	96	1,28	1,16	1,19
Renterisiko ift. kernekapital efter fradrag	-1,0	1,1	-	-0,2	1,3	-1,1
Valutaposition ift. kernekapital efter fradrag	0,7	0,7	100	0,2	0,6	1,0
Valutarisiko ift. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	100	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til egenkapital	3,9	4,2	93	4,0	4,0	4,5
Udlån inkl. nedskr. i forhold til indlån	67,5	72,2	93	71,7	75,5	76,6
Årets udlånsvækst i procent ⁴	5,5	11,5	48	7,3	-2,2	-8,5
Årets nedskrivningsprocent	0,0	0,2	-	0,7	1,0	1,6
Akk. nedskrivningsprocent ⁵	5,8	5,6	104	6,8	9,1	11,5
Likviditetspejlemærke	318	-	-	-	-	-
Likviditet, overdækning i forhold til lovkrav ⁶	178	183	97	130	240	-
Sum af store eksponeringer (nyt pejlemærke)	96,1	-	-	-	-	-
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	100	0,0	0,0	0,0
Afkastningsgrad ⁴	0,9	1,2	75	1,1	0,8	0,9
Årets resultat pr. aktie (kr.) ⁷	9,3	15,3	61	12,1	6,4	-
Udbytte pr. aktie (kr.)	2,5	0,0	-	3,1	3,0	-
Indre værdi pr. aktie, ultimo (kr.)	155,3	170,9	91	159,1	149,7	-
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ⁷	8,7	7,4	118	8,7	15,1	-
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ⁸	0,5	0,7	71	0,7	0,7	-
Børskurs, ultimo (kr.)	80,4	114,5	70	107,0	98,0	-
Antal medarbejdere (fuldtids, gennemsnit) ⁹	616	585	105	552	533	534

⁴ Nøgletallet er i 2018 beregnet med udgangspunkt i åbningsbalancen efter implementering af IFRS 9.

⁵ I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 11 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser

⁶ Likviditetskrav for pengeinstitutter fastsat med hjemmel i § 152 i lov om finansiel virksomhed er erstattet af LCR-nøgletal. Sammenligningstal er tilpasset. Nøgletallet er ikke beregnet for 2014.

⁷ Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

⁸ Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.

⁹ Beskæftiget med pengeinstitutvirksomhed

Ledelsesberetning

Med et resultat før skat på 230 mio. kr. indfrier sparekassen på tilfredsstillende vis de udmeldte forventninger til helåret, der i øvrigt blev opjusteret i marts måned 2018 til 215-245 mio. kr.

Selvom resultatet er lavere end rekordåret 2017, er det et af de bedste i koncernens 193-årige lange historie. Herudover er kapitalstrukturen betydeligt styrket i 2018 via en fuldtøget aktieudvidelse, og efterstillet kapital er refinansieret med en rentebesparelse på 35 mio. kr. årligt med fuld effekt fra 2019. Rentebesparelsen på den supplerende kapital vil reducere regnskabsposten renteudgifter, mens rentebesparelsen på den hybride kapital vil ses via det overførte resultat til egenkapitalen.

På denne baggrund indstilles til generalforsamlingens beslutning et udbytte på 2,50 kr. pr. aktie.

Det opnåede resultat, sammenholdt med den forretningsmæssige udvikling og de vellykkede kapitaltransaktioner, er baggrunden for, at regnskabet betragtes som tilfredsstillende.

Som det fremgår af beretningen er der tillige positive forventninger til udviklingen i den basale indtjening i 2019, ligesom de betydelige rentebesparelser på den efterstillede gæld - alt andet lige - stimulerer muligheden for øget udbyttebetaling i fremtiden.

Administrerende direktør Lars Petersson udtaler om årets resultat og begivenheder: "2018 var det første år i vores målrettede 4-årige strategi "Nye Veje". Udover det økonomiske resultat, er vi lykkedes med at fremtidssikre

kapitalstrukturen, der var et afgørende element i strategien. Det vidner om stor opbakning til sparekassen fra aktionærer, kunder og andre interessenter.

Resultaterne er tillige skabt af vores mange dygtige og dedikerede medarbejdere, som reelt udgør det største aktiv i sparekassen.

Den meget detaljerede strategi har den fordel, at ingen medarbejdere er i tvivl om, hvilken retning der er sat frem til udgangen af 2021".

Sparekassedirektør Bruno Riis-Nielsen supplerer:

"Med 49 filialer og 4 erhvervscentre på Sjælland og Fyn er vores distributionsnet geografisk fuldt udbygget og tilsikrer den lokale og nærværende forankring, som er et vigtig led i sparekassens forretningsmodel. Det er tydeligt, at denne tilgang til markedet og de mange lokale og engagerede medarbejdere er årsagen til, at vi også i 2018 har øget vores markedsandel.

Vi har begrundede forventninger om, at det vil fortsætte med tiltagende momentum de kommende år.

Som det fremgår af regnskabet er netto tab og nedskrivninger med 4,4 mio. kr. på et meget tilfredsstillende lavt niveau. I dette tal er blandt andet hensat ekstra 17 mio. kr. i ledelsesmæssige

ge skøn til imødegåelse af eventuelle nedskrivninger i 2019 på landbruget som følge af sommerens tørke.

Den samlede kreditbog er atter i 2018 forbedret. Opmærksomheden henledes i særlig grad på den positive udvikling i svage og nedskrivningskunder".

Der skal fra direktionen lyde en stor tak til medarbejdere, kunder og aktionærer for opbakningen i 2018.

Forventninger til 2019

Der forventes uændrede stabile konjunkturer med høj beskæftigelse. Væksten i dansk økonomi forventes uændret i forhold til 2018.

De globale konjunkturer er behæftet med usikkerhed, herunder hvilken indvirkning det kan medføre for dansk økonomi. Det gælder blandt andet konsekvenserne af Brexit.

Sparekassen går i 2019 ind i år to af den 4-årige strategi "Nye Veje". Filialudbygningen og øvrige væsentlige investeringer er tilendebragt i denne omgang.

Der fokuseres nu på optimeringer af indtægter og omkostninger. Således forventes antallet af medarbejdere at falde det kommende år via naturlig afgang og pensioneringer.

Strategien forventes at resultere i en forbedring af forholdet mellem indtægter og omkostninger. Forventningerne er på denne baggrund, at de senere års stigningsprocent i personale- og administrationsomkostninger vil falde i 2019.

Som følge heraf er forventningerne, at det basale driftsresultat (resultat før kursreguleringer og nedskrivninger) vil være stigende i 2019.

Nedskrivningerne forventes at være på et fortsat lavt niveau, om end de i sagens natur vil være stigende henset til det usædvanligt lave niveau i 2018. Herudover forventer vi fortsat nedskrivninger indenfor landbruget som en følgevirkning af tørken i 2018, samt vigende afregningspriser på svin.

Forventningerne til kursreguleringerne i 2019 er et nulresultat under forudsætning af uændret rente.

Forventningerne er med ovennævnte forhold et resultat før skat i niveauet 180 mio. kr. til 210 mio. kr.

Lars Petersson
Adm. direktør

Bruno Riis-Nielsen
Sparekassedirektør

Regnskabskommentering, koncernen

Regnskabsåret 2018

Regnskabsresultatet lander på trods af en række ekstraordinære engangsomkostninger i niveauet 20 mio. kr. med 230,3 mio. kr. før skat midt i intervallet for resultatforventningerne. Resultatet er båret af stigende nettorente- og gebyrindtægter, en omkostningsudvikling der følger gennemførelsen af strategiplanen og en meget positiv udvikling i nedskrivningerne.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Nettorenteindtægter

Nettorenteindtægterne udgør 540,8 mio. kr. for året mod 542,5 mio. kr. i 2017. Det rentemiljø der efterhånden har været gældende flere år, og ikke mindst den fortsatte mærkbare konkurrence om kunderne, giver generelt kreditinstutter udfordringer med at fastholde en rimelig rentemarginal. At sparekassen stort set formår at fastholde nettorenteindtægterne på samme niveau, skyldes en kombination af flere ting.

For det første bidrager en øget kundetilgang til vækst i både ind- og udlån. Herudover har vi kunnet foretage mindre pristilpasninger uden at miste konkurrenceevne, og endelig har obligationsbeholdningen givet et større renteafkast. Modsat trækker stigende renteudgifter for placering af likviditet i Nationalbanken den anden vej med stigende renteudgifter på godt 5 mio. kr., mens rentebetalinger til efterstillede kapitalindskud stiger med knap 2 mio. kr. Sidstnævnte udvikling skyldes primært ekstraordinære

overdækninger i forbindelse med årets kapitaltransaktioner, der dog på sigt vil reducere de samme udgifter, idet vi har kunnet omlægge til væsentligt bedre rentevilkår. Samlet forventes rentebesparelser på efterstillede og hybride kapitalinstrumenter i størrelsesordenen 35 mio. kr. årligt.

Gebyrer og provisionsindtægter

Gebyr- og provisionsindtægterne opgøres til 458,7 mio. kr. mod 449,1 mio. kr. i 2017. Stigningen er et resultat af forretningsaktiviteterne fra den øgede kundetilgang, men også af et fortsat pænt aktivitetsniveau i kundebasen generelt. Ligeledes arbejder vi løbende på, at tilpasse priserne på de udbudte rådgivnings- og serviceydelser. At der også på dette område sker prisjusteringer følger bl.a. af stigende produktionsomkostninger i sparekassen eller hos nogle af vores leverandører. Med den tidligere omtalte mærkbare konkurrence i sektoren holdes prisniveauet dog markedskonformt, så konkurrenceevnen kan fastholdes.

De væsentligste indtægter kommer fra de garantiprovisioner, der modtages i forbindelse med formidlingen af realkreditlån til private og erhvervsvirksomheder. Indtjeningen her udgør 170,7 mio. kr. men skal holdes op mod de garantier, sparekassen har stillet overfor Totalkredit og DLR. I 2018 er låneformidlingen til de to samarbejdspartnere steget fra henholdsvis 25,3 mia. kr. og 7,9 mia. kr. til ultimo 2018 at udgøre 27,2 mia. kr. og 9,0 mia. kr. Denne positive

udvikling forventes at fortsætte de kommende år i takt med en forventning om fortsat øget kundevækst.

Udviklingen af forretningsaktiviteterne, herunder nye produkter og servicetilbud, samt en markedskonform prisning forventes fremadrettet generelt at styrke indtjeningen. Der er dog også gebyrer, der reduceres eller bortfalder, hvilket bl.a. er sket på investeringsområdet, hvor sparekassen har måtte se indtægterne fra formidlingen af investeringsforeningsbeviser til fuldmagtsprodukter væsentligt reduceret med små 20 mio. kr. som direkte effekt af implementeringen af MiFID II-lovgivningen.

Udbytter

De modtagne udbytter, der for 2018 udgør 24,4 mio. kr. mod 27,4 mio. kr. i 2017, kommer primært fra sparekassens aktieinvesteringer i sektorselskaber. Investeringerne i og medejerskabet af sektorselskaberne sikrer sparekassen adgang til formidling af finansielle produkter fra specialister inden for områder som f.eks. realkredit og kapitalforvaltning.

Årets væsentligste udbytte kommer fra BI Holding A/S (BankInvest) med 15,9 mio. kr.

Begivenheder efter regnskabsperiodens afslutning

Der er efter balancedagen og frem til regnskabs offentliggørelsen af årsrapporten ikke indtruffet begivenheder, der i væsentligt omfang vurderes at påvirke koncernens eller moderselskabets finansielle stilling.

Ikrafttrædelsen af IFRS 16-regnskabsstandard (Leasing) pr. 1. januar 2019 og påvirkningen heraf er nærmere omtalt under Anvendt regnskabspraksis, mens påvirkningen fra indfasningen af NEP-krav er omtalt under afsnittet, Kapitalforhold og likviditet, koncern.

Sparekassen har efter balancedagen, og som led i de langsigtede kapitalplaner, besluttet at undersøge muligheden for udstedelse af efterstillet kapital i niveauet 150-170 mio. kr., samt udstedelse af ikke-foranstillet seniorgæld i niveauet 75-100 mio. kr. i løbet af første halvår 2019.

Kursreguleringer

Kursreguleringer omfatter på koncernniveau sparekassens beholdninger af obligationer, aktier, valuta, afledte finansielle instrumenter og investeringsejendomme. Samlet set er kursreguleringerne positive med 21,2 mio. kr. for 2018. Et resultat som er tilfredsstillende.

Sparekassens store likviditetsoverskud placeres primært i Nationalbanken og i danske realkreditobligationer. Allokeringen af likviditeten sker med henblik på samlet at opnå et tilfredsstillende afkast i forhold til risikoen.

De gennemsnitlige obligationsrenter på realkreditobligationer startede og sluttede året på næsten samme niveauer, og der sås kun en mindre korrektion i 1. kvartal, hvor den korte rente nåede ned på -0,67 % og den lange rente toppede med 3,08 %. Udviklingen og niveauerne afspejler det forhold, at der ikke kom gang i de renteforhøjelser alle stadig forventer må nærme sig i horisonten.

I dette scenarie valgte sparekassen hen over året at optimere renteafkastet på obligationsbeholdningen, hvilket har bidraget med 29,0 mio. kr. i renteindtægter og 21,8 mio. kr. i negative kursreguleringer. Den forøgede vægtning af obligationsbeholdningen i forhold til placeringer i indskudsbeviser har tillige været med til at begrænse den negative rente til Nationalbanken.

Aktiebeholdningerne udgøres i langt overvejende grad af ikke børsnoterede sektoraktier. Disse er væsentligt mindre kursfølsomme end børsnoterede aktier, der generelt havde et rigtigt problematisk 2018 med globale fald på stort set alle aktiemarkeder. I sparekassen er vi derfor tilfredse med, at årets kursreguleringer

på aktierne ender positivt med 46,3 mio. kr. I kursreguleringen indgår ca. 35 mio. kr. fra en ekstraordinær opskrivning af sparekassens beholdning af sektoraktier i BI Holding A/S (BankInvest-koncernen) i forbindelse med ændringer i sektorselskabets egne værdiansættelsesprincipper. Øvrig bidragsyder til den samlede positive kursregulering er primært sektoraktier i DLR.

Kursreguleringen af årets valutabeholdninger blev ligeledes positiv med 9,3 mio. kr. i 2018. Valutabeholdningerne understøtter løbende kundetransaktioner og handlen med kontantvaluta.

Sparekassen benytter ikke afledte finansielle instrumenter i stort omfang. Til afdækning benyttes rente- og aktiefutures. Det samlede resultat fra disse aktiviteter udgør -5,5 mio. kr. for året.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter falder fra 31,1 mio. kr. til 15,9 mio. kr. Dette skyldes primært, at der i 2017 kunne indtægtsføres 7,3 som gevinst på salg af ejendom, samt 7,6 mio. kr. på en række øvrige engangsindtægter.

Omkostninger inklusiv af- og nedskrivninger

2018 har budt på en række engangsomkostninger, der dermed ekstraordinært har påvirket det samlede omkostningsniveau. Engangsomkostningerne udgør i alt 20,1 mio. kr. og fordeler sig med 9,5 mio. kr. til it-udvikling, 5,8 mio. kr. til lønområdet vedr. fratrædelser og 4,8 mio. kr. til annoncer og TV-reklamer.

Personale og administration

Sparekassens omkostninger udgøres i væsentlig grad af udgifter til personale, huslejer til filialstrukturen og udgifter til drift og udvikling af it. De samlede udgifter til personale og administration udgjorde i 2018 746,2 mio. kr. mod 691,4 mio. kr. i 2017. Stigningen følger dels af vores strategiplan, hvor sparekassen i større grad er blevet forankret på hele Sjælland med en række filialåbninger i det storkøbenhavnske område, samt i Nordsjælland. Ligeledes er erhvervsrådgivningen blevet styrket og har nu fire lokalt forankrede erhvervscentre på Sjælland og Fyn, hvor erhvervspecialister servicere lokalområderne og sikrer fuld service ved håndteringen af erhvervs kunderne.

Stabsfunktionerne er blevet styrket med specialister, der bl.a. skal understøtte håndteringen af de gennem de senere år øgede kontrol og rapporteringskrav til de finansielle virksomheder. Også for de kommende år forventes den finansielle lovgivning at medføre øgede arbejdsopgaver. Disse søges i væsentligt grad håndteret via it-løsninger, men sætter dermed omkostningerne til dette område under yderligere pres.

Åbningen af de nye filialer i henhold til strategiplanen er tilendebragt i 2018. I forhold til filialudviklingen udestår den meget spændende flytning af filialen i Holbæk til det nybyggede område i Havnebyen. Flytningen vil finde sted i løbet af 2019. Herudover opgraderes filialnettet løbende, så vores kunder kan modtage den personlige rådgivning i indbydende omgivelser.

2018 blev endnu et år med stigende udgifter til it. Udviklingen af systemer og opbevaring af data har gennem mange år været en væsentlig

del af det at drive finansiell virksomhed. Sparekassen står sammen med en række andre danske pengeinstitutter bag datacentralen Bankdata. Bankdata løser alle de væsentligste it-opgaver, kerneydelserne, både hvad angår udviklingen af nye systemer, tilpasninger af eksisterende og driften af disse.

Ud over de stigende lovgivningsmæssige krav om registreringer, overvågning og rapportering, ønsker vi at udnytte it til at kunne tilbyde kunderne digitale løsninger, samt at skabe yderligere effektiviseringer. Alle disse forhold koster investeringer på it-området. I 2018 steg omkostningerne til datacentralen således med ca. 18,0 mio. kr. i forhold til 2017. Stigningstakten er ikke tilfredsstillende.

Forude ses også øgede omkostninger på it-området. Udviklingen af en platform til at håndtere finansielle instrumenter relateret til kapitalmarkedet vil således påvirke vores it-omkostninger fremadrettet. Dog forventes omkostningerne først at blive driftsført i takt med at systemet implementeres og indtjeningen ved brugen af denne skabes.

Som en del af strategiplanen i 2018 rullede en massiv kendskabskampagne om sparekassen ud over det storkøbenhavnske og sjællandske område. Med vores første TV-reklame inviterede vi vores nuværende og ikke mindst potentielle kunder ind i sparekassens verden. Kampagnen tog udgangspunkt i vores nærvær og tilbud om lokal rådgivning. Kampagnen var rettet mod både private kunder såvel som erhvervs virksomheder. TV-reklamerne blev fulgt op af en bred annoncering i lokale- og landsdækkende aviser og har allerede medført mange kundehenvendelser og nye kunder.

De samlede øvrige administrationsomkostninger kunne på denne baggrund opgøres til 283,1 mio. kr. i 2018 mod 261,4 mio. kr. i 2017. Udviklingen i 2018 har fulgt det fastlagte budget, bortset fra utilfredstillende stigende it-omkostninger.

Lønomsomkostningerne lander på 451,4 mio. kr. Heri indgår et beløb på knap 6 mio. kr. til medarbejdere, der er fratrukket som følge af tilpasninger af organisationsstrukturen og effektiviseringer ved brug af nye it-løsninger. Sparekassen er fokuseret på at fortsætte udviklingen med it-understøttelse af forretningsaktiviteterne, hvilket vil betyde, at antallet af medarbejdere i sparekassen forventeligt har toppet. Organisatorisk byder 2019 på en udvidelse af direktionen når Lars Bolding tiltræder sin nye stilling i sparekassen (se selskabsmeddelelse nr. 24/2018 af 30. november). Styrkelsen af ledelsen ses som en generel investering for sparekassen med et forventet specifikt afkast på formueforvaltningsområdet, idet private investorer såvel som erhvervsvirksomheder kan se frem til nye rådgivningskompetencer og tiltag på dette område.

I 2019 er sparekassens omkostningsbudget fokuseret på at skabe langsigtede effektiviseringer, der også vil kunne mærkes økonomisk på bundlinjen.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver

Af- og nedskrivningerne lander på 48,6 mio. kr. mod 58,7 mio. kr. i 2017. Omkostningsposten indeholder engangsomkostninger til systemudviklinger, både via datacentralen og relateret til vores samarbejdspartnere.

Af- og nedskrivninger foretages på maskiner og inventar, teknologisk hardware, ombygning af lejede lokaler, domicilejendomme og immaterielle aktiver som f.eks. software. Stort set alle poster har over de senere år været påvirket af den øgede aktivitet og stigningen i antal medarbejdere.

Af software der indgår i afskrivningerne kan som eksempel nævnes system til brug for fælles vurdering af boliger gennem Totalkredit, Kronos2 (system til clearing via Nationalbanken), udvikling af applikation til NemID, m.v.

Nedskrivninger på udlån m.v.

Årets netto tab- og nedskrivninger endte på et historisk lavt niveau med 4,4 mio. kr. Det er særdeles tilfredsstillende og skyldes dels de gode konjunkturer i sparekassens markedsområde med nærmest fuld beskæftigelse og et positivt privat boligmarked for de sjællandske og fynske privatkunder, samt en fokuseret længerevarende risikoreducerende strategi.

De gode konjunkturer afspejler sig ligeledes i resultaterne hos de mange SMV-virksomheder, ikke mindst håndværkerne, hvor sparekassen har en forhøjet markedsandel.

Sparekassen har tidligere måtte nedskrive betydelige beløb på engagementer indenfor ejendomssektoren, men som det fremgår af såvel pejlemærket i Tilsynsdiamanten, samt den engagementsmæssige branchefordeling, er denne risiko over de senere år nedbragt betydeligt. Denne sektor udgør nu meget tilfredsstillende ikke længere en forhøjet risiko.

Andelen er store eksponeringer i henhold til pejlemærket i Tilsynsdiamanten er tillige bevidst reduceret.

Sommerens tørke har som bekendt skabt udfordringer for visse produktionsgrene indenfor landbruget. Det har kostet mernedskrivninger i 2018, men sparekassens landbrugsportefølje er meget robust. Af forsigtighedsmæssige årsager er der forhåndsreserveret ekstraordinært 17 mio. kr. i ledelsesmæssigt skøn til afdækning af evt. nedskrivninger til denne sektor i 2019. Også minkbranchen har store udfordringer, men sparekassens samlede eksponeringer i dette erhverv er helt ubetydelig.

Herudover kan sparekassen konstatere, at der kommer store indtægter ind på tidligere afskrevne fordringer. Det beløb sig i 2018 meget tilfredsstillende til over 26 mio. kr.

Udover de gunstige konjunkturer har sparekassen bevidst over flere år gennemført en risikoreducerende kreditstrategi. Målet har været at diversificere risikoen geografisk fra Vestsjælland til hele Sjælland (inkl. København) samt Fyn. Det er lykkedes.

Herudover at skabe en bedre balance mellem privatudlån og erhvervsudlån.

Slutteligt at nedbringe den forhøjede risiko på ejendomssektoren. Det er i meget høj grad lykkedes.

Der henvises til udviklingen i sparekassens samlede kreditbog på side 16.

Balancen

Nedenfor omtales de væsentligste balanceposter tillige med de poster, der har haft en væsentlig udvikling.

Aktiver

Udlån

Udlånsbalancen vokser til 12,2 mia. kr. fra den korrigerede udlånsbalance på 11,5 mia. kr. jf. primokorrektionen på 31.12.2017 udlånet afledt af IFRS 9. Stigningen udgør 5,5 %. Selv om sparekassen dermed kan fremvise en pæn vækst, der generelt understøtter forretningsudviklingen, mærkes også en hvis tilbageholdenhed i den generelle låneefterspørgsel.

Væksten ses derfor inden for boligfinansiering til private og i forhold til materiel- og driftsinvesteringer i erhvervsvirksomhederne. I sparekassen indgår vi dagligt nye låneengagementer til kreditværdige kunder med gode projekter, men siger også "nej tak", hvis selvfinansieringen eller kreditværdigheden ikke er i orden. Det er der dels lovkrav om, men også god forretning i. Se i denne forbindelse omtalen af årets nedskrivninger tidligere i regnskabskommenteringen.

Vi forventer også i 2019 at se en kontrolleret udvikling af vores udlånsbalance i takt med at nye kunder vælger sparekassen til.

Obligationer

Sparekassen besidder uændret et stort indlånsoverskud. Pr. ultimo 2018 på 7,4 mia. kr. inkl. puljeindlån. Dette er godt for likviditeten, som er høj, men giver også lidt udfordringer i det aktuelle lavrentemiljø.

Med en negativ rente på -0,65 % for den risikofrie placering af overskudslikviditet i Nationalbankens indskudsbeviser, er det naturligt at søge en del af likviditeten placeret på anden vis, dog stadig til lav risiko.

Vi har gennem lang tid arbejdet med meget lav renterisiko på vores obligationsbeholdning, hvilket er fortsat i 2018. I løbet af 2018 har vi øget investeringen i realkreditobligationer med en lidt højere kuponrente, hvilket har forøget renteindtægterne men også givet lidt negative kursreguleringer.

Aktier m.v.

Den samlede beholdning af aktier m.v. på godt 800 mio. kr. udgøres bl.a. af aktier i sektorselskaber. De nævnte aktiebeholdninger på knap 380 mio. kr. er erhvervet som led i understøttelsen og gennemførelsen af forretningsaktiviteterne. 350 mio. kr. er placeret i investeringsfonde, der er eksponeret mod kreditrisiko. Herudover holdes en mindre beholdning af danske og udenlandske aktier på godt 70 mio. kr. med det formål at skabe et positivt afkast.

I aktieporteføljen findes også sparekassens nye investering i den Sociale Kapitalfond Invest, der investerer i virksomheder, som blandt andet er gode til at ansætte socialt udsatte. Sparekassen vil samlet set investere 10 mio. kr. i fonden. Denne investering matcher helt perfekt den sociale side af vores forretningsmodel og dermed en væsentlig del af grundlaget for at drive sparekassen.

Passiver

Indlån

Indlånsbalancen fortsætter også med at stige. Pr. balancedagen den 31. december udgjorde de samlede indlån på traditionelle konti og konti tilknyttet puljeordninger i alt 19,5 mia. kr., hvilket er en stigning på 2,0 mia. kr. i forhold til ultimo 2017. Stigningen svarer til en vækst på 11,7 %. Af den samlede stigning kommer som forudset ved årets begyndelse en pæn del fra stigningen i puljeindlån med 400 mio. kr. Resten af stigningen kommer fra likviditetsplaceringer på basiskonti hos private og erhvervsvirksomheder.

Efterstillede kapitalindskud

I 2018 har sparekassen gennemført en række kapitaltransaktioner, der har styrket den egentlige kernekapital (aktietransaktionen i foråret) og på sigt vil reducere renteomkostningerne til den eksterne funding. Den supplerende kapital er fra primo til ultimo steget fra 402,8 mio. kr. til 454,5 mio. kr. efter der i året er indfriet et kapitalinstrument på 118 mio. kr. og optaget to nye instrumenter på henholdsvis 130 mio. kr. og 41 mio. kr. Mens det indfrie instrument havde en rentesats på 8,38 %, er de nye instrumenter optaget med rentesatser på henholdsvis 4,50 % og 4,75 %.

Den hybride kapital er faldet fra 575 mio. kr. til 376 mio. kr. Den hybride kapital er uopsigelig fra långivers side og har uendelig løbetid og koster derfor lidt mere end de supplerende kapitalinstrumenter. Årets nye hybridinstrumenter på 280 mio. kr. og 41 mio. kr. har pålydende renter på henholdsvis 6,50 % og 6,25 %. Se note 30 for yderligere specifikationer af de efterstillede kapitalinstrumenter.

Egenkapital

Egenkapitalen udgør 3.083 mio. kr. pr. balancedagen og er dermed styrket med knap 270 mio. kr. i året. Stigningen er et resultat af forårets aktietransaktion, indregning af årets resultat og reduktionen af den hybride kapital.

I forbindelse med opgørelsen af årets resultat indstilles til generalforsamlingens godkendelse udbetaling af udbytte på 2,50 kr. pr. aktie svarende til et samlet beløb på 43,4 mio. kr. Såfremt udbyttebetalingen bliver vedtaget på generalforsamlingen, der afholdes den 7. marts 2019, vil udbetaling af udbyttet ske til aktionærerne og udbyttebeløbet fragå det overførte overskud.

4. kvartal 2018

Resultatet før skat for 4. kvartal 2018 udgør 38,1 mio. kr. mod 48,7 mio. kr. i 4. kvartal 2017. Kvartalet er ekstraordinært påvirket af engangsomkostninger i størrelsesordenen 16,9 mio. kr., samt negative kursreguleringer på 12,8 mio. kr.

Resultatet er baseret på en stærk fremgang i netto rente- og gebyrindtægterne der stiger 10,0 mio. kr., kursreguleringer der falder 18,5 mio. kr., andre driftsindtægter der falder 12,4 mio. kr., en stigning i udgifterne til personale og administration på 13,1 mio. kr., et fald i af- og nedskrivninger på 5,5 mio. kr., nedskrivninger på lån og garantier, der falder hele 17,4 mio. kr., samt et positivt resultat af kapitalandele i associerede selskaber, der stiger 3,5 mio. kr.

At indtægtssiden samlet stiger med 10,0 mio. kr. i forhold til samme periode i 2017 er yderst positivt. Stigningen er bl.a. et resultat af en

stigning i renteindtægter fra sparekassens store obligationsbeholdning og er opnået efter en strategisk beslutning om at anbringe en større del af likviditetsoverskuddet i realkreditobligationer frem for at placere likviditeten i indskudsbeviser i Nationalbanken, hvoraf sidstnævnte forrentes negativt med -0,65 %. Dette medfører en stigning i obligationsrenteindtægterne på 4,6 mio. kr. og et fald i renteudgifterne til kreditinstitutter og centralbanker på 0,2 mio. kr.

Resultatopgørelsen Indtægter

Nettorenteindtægter

Renteindtægterne fra udlån og andre tilgodehavender falder 2,2 mio. kr. mens renteudgifterne til indlån og anden gæld falder 1,5 mio. kr. Netto bidrager dette med 0,7 mio. kr. mindre til resultatet, hvilket isoleret set er ganske tilfredsstillende med tanke på det fortsatte lavrentemiljø, der løbende presser den samlede rentemarginal ned.

Gebyrer og provisionsindtægter

Positivt er det også at se på udviklingen i de samlede gebyr- og provisionsindtægter, der stiger 6,4 mio. kr.

De senere års meget positive udvikling i formidlingen af realkreditlån til private og erhvervsvirksomheder ses via en stigende indtjening i garantiprovisionerne, der i kvartalet stiger 3,3 mio. kr. til 45,1 mio. kr. Gebyrer fra værdipapirhandel og depoter kan opgøres til 23,4 mio. kr. mod 26,4 mio. kr. i 4. kvartal 2017.

Kursreguleringer

Kursreguleringerne i alt lander på -12,8 mio. kr. og er primært påvirket af kalkulerede negative kursreguleringer på obligationsbeholdningen på -10,5 mio. kr. Endelig kan der opgøres en samlet positiv kursregulering på afledte finansielle instrumenter på 3,7 mio. kr.

Omkostninger inklusiv af- og nedskrivninger Personale og administration

Omkostningerne til personale og administration følger og udvikler sig i henhold til strategiplanen og de tilhørende budgetforudsætninger.

Samlet udgør honorarer og vederlag til bestyrelse og direktion, lønninger, pensioner og sociale udgifter relateret til personalet og de samlede øvrige administrationsomkostninger 199,7 mio. kr. i kvartalet mod 186,6 mio. kr. sidste år.

Udviklingen sker som følge af investeringer i udbredelsen og styrkelsen af filialstrategien, bemanning til håndtering af de stadigt stigende lovkrav, effekten af overenskomstmæssige lønstigninger og stigningen i lønsumsafgiften. Endvidere stiger IT-omkostningerne primært som følge af krav fra den finansielle regulering og prisreguleringer, men også som følge af udviklingen af nye digitale kundeløsninger.

Kvartalets ekstraordinære engangsomkostninger fordeler sig med 5,8 mio. kr. til fratrædelser 8,9 mio. kr. til it-udvikling og 2,2 mio. kr. til annoncer og TV-reklamer.

Balancen

Nedenfor omtales de væsentligste balanceposter.

Aktiver

Udlån

Udlånsbalancen stiger i kvartalet fra 12.014 mio. kr. til 12.174 mio. kr. Stigningen udgør netto 160 mio. kr. svarende til 1,3 %.

Indlån

Indlånsbalancen inkl. indlån i puljer kan ultimo kvartalet til opgøres til i alt 19.536 mio. kr. mod 18.561 mio. kr. ultimo 3. kvartal, en stigning på 976 mio. kr. svarende til 5,3 %.

Obligationer

I takt med stigningen i indlånsbalancen placeres en væsentlig del af likviditetsoverskuddet i obligationer. Obligationsbeholdningen er i perioden øget med 788 mio. kr. til 6.621 mio. kr. Placeringerne foretages fortsat i al overvejende grad i danske realkreditobligationer.

Egenkapitalen

Egenkapitalen er i kvartalet påvirket af kapitaltransaktionen relateret til den hybride kernekapital samt af indregningen af årets overskud.

Regnskabskommentering, moderselskabet

Regnskabet 2018

Regnskabsresultatet for moderselskabet, Sparekassen Sjælland-Fyn A/S afspejles i stor udstrækning i koncernregnskabet, da kun en mindre del af koncernens samlede forretningsaktiviteter foretages i datterselskaberne. Størstedelen af koncernens ejendomsportefølje hører til i datterselskabet, Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S.

Resultat

Moderselskabets resultat før skat ender på 225,9 mio. kr. mod 270,9 mio. kr. i rekordåret 2017. Resultatet anses som tilfredsstillende.

Nettorenteindtægter

Moderselskabets nettorenteindtægter opgøres for 2018 til 517,1 mio. kr., hvilket er en marginal stigning. Det er kombinationen af den negative påvirkning fra det aktuelle lavrentemiljø og den positive påvirkning fra den øgede udlånsbalance, der med hver sin retning påvirker udviklingen. Gennemførte prisjusteringer bidrager i denne sammenhæng positivt.

Gebyr- og provisionsindtægter

Gebyr- og provisionsindtægterne netto viser en fremgang på 10,2 mio. kr. og udgør i alt 439,8 mio. kr. De væsentligste indtægter kommer fra de garantiprovisioner, der modtages i forbindelse med formidlingen af realkreditlån til private og erhvervsvirksomheder. Indtjeningen her udgør 170,7 mio. kr., men skal holdes op mod de garantier, sparekassen har stillet overfor

Totalkredit og DLR. I 2018 er låneformidlingen til de to samarbejdspartnere steget fra henholdsvis 25,3 mio. kr. og 7,9 mio. kr. til ultimo 2018 at udgøre 27,2 mio. kr. og 9,0 mio. kr.

Omkostninger

Omkostningerne i moderselskabet tegner reelt billedet for hele koncernen.

2018 har budt på en række engangsomkostninger, der dermed ekstraordinært har påvirket det samlede omkostningsniveau. Engangsomkostningerne udgør i alt 20,1 mio. kr. og fordeler sig med 9,5 mio. kr. til it-udvikling, 5,8 mio. kr. til lønområdet vedr. fratrædelser og 4,8 mio. kr. til annoncer og TV-reklamer.

Personale og administration

Sparekassens omkostninger udgøres i væsentlig grad af udgifter til personale, huslejer til filialstrukturen og udgifter til drift og udvikling af it. De samlede udgifter til personale og administration i moderselskabet udgjorde i 2018 745,4 mio. kr. mod 693,5 mio. kr. i 2017. Stigningen følger dels af vores strategiplan, hvor sparekassen i større grad er blevet forankret på hele Sjælland med en række filialåbninger i det storkøbenhavnske område, samt i Nordsjælland. Ligeledes er erhvervsrådgivningen blevet styrket med fire lokalt forankrede erhvervscentre på Sjælland og Fyn, hvor erhvervspecialister servicere lokalområderne og sikrer fuld service ved håndteringen af erhvervs kunderne.

Nedskrivninger

Moderselskabets nedskrivninger på udlån m.v. endte på et historisk lavt niveau med 5,0 mio. kr. Det er særdeles tilfredsstillende og skyldes dels de gode konjunkturer i sparekassens markedsområde med nærmest fuld beskæftigelse og et positivt privat boligmarked for de sjællandske og fynske privatkunder, samt en fokuseret lænerevarende risikoreducerende strategi.

De gode konjunkturer afspejler sig ligeledes i resultaterne hos de mange SMV-virksomheder, ikke mindst håndværkerne, hvor sparekassen har en forhøjet markedsandel.

Sommerens tørke har som bekendt skabt udfordringer for vise produktionsgrene indenfor landbruget. Det har kostet mernedskrivninger i 2018, men sparekassens landbrugsportefølje er meget robust. Af forsigtighedsmæssige årsager er der forhåndsreserveret ekstraordinært 17 mio. kr. i ledelsesmæssigt skøn til afdækning af evt. nedskrivninger til denne sektor i 2019. Også minkbranchen har store udfordringer, men sparekassens samlede eksponeringer i dette erhverv er helt ubetydelig.

Herudover kan sparekassen konstatere, at der kommer store indtægter ind på tidligere afskrevne fordringer. Det beløb sig i 2018 meget tilfredsstillende til over 22,9 mio. kr.

Udover de gunstige konjunkturer har sparekassen bevidst over flere år gennemført en

risikoreducerende kreditstrategi. Målet har været at diversificere risikoen geografisk fra Vestsjælland til hele Sjælland (inkl. København) samt Fyn. Det er lykkedes.

Herudover at skabe en bedre balance mellem privatudlån og erhvervsudlån. Det er i høj grad lykkedes.

Slutteligt at nedbringe den forhøjede risiko på ejendomssektoren. Også det er i meget høj grad lykkedes.

Der henvises til udviklingen i sparekassens samlede kreditbog på side 16.

Balancen

Lige som for resultatets vedkommende udgør moderselskabets balance i høj grad koncernbalancen, hvorfor der henvises til kommenteringer under koncernen.

Resultat- og balanceposter, samt noter for moderselskabet findes sidst i denne årsrapport sammen med de tilsvarende regnskabsoplysninger for koncernen.

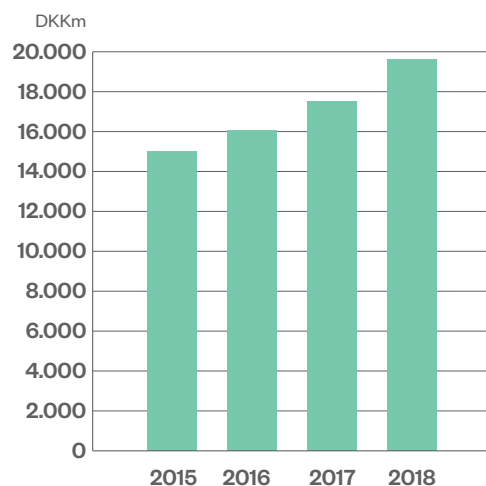
Basisindtjening, indlån, udlån og forretningsomfang

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

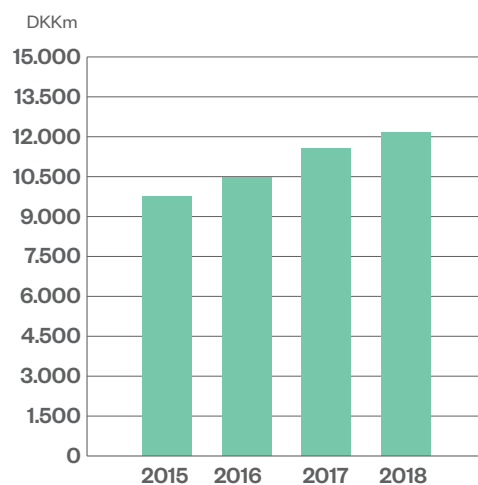
Beløb i mio. kr.	4. kvrt. 2018*	3. kvrt. 2018	2. kvrt. 2018	1. kvrt. 2018	4. kvrt. 2017	3. kvrt. 2017
Basisindtjening						
Nettorenteindtægter	142,3	133,1	136,4	129,0	138,7	137,2
Udbytter	0,8	2,3	16,1	5,2	1,3	15,0
Gebyrer og provisionsindtægter, netto	109,5	102,4	109,8	117,9	102,7	102,9
Andre driftsindtægter, ordinære	3,4	4,9	3,6	3,9	3,6	3,5
Andre driftsudgifter, ordinære	7,2	3,8	2,1	2,7	1,8	4,6
Basisindtægter	248,8	238,9	263,8	253,3	244,5	254,0
Udgifter til personale og administration	199,7	184,3	186,5	175,6	181,5	170,5
Basisindtjening	49,1	54,6	77,3	77,7	63,0	83,5

*4. kvartal 2018 er påvirket af ekstraordinære engangsomkostninger på 16,9 mio. kr. (se regnskabskommentering side 13)

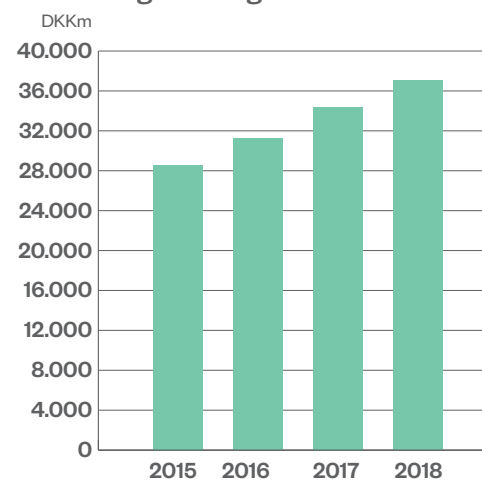
Indlån

Udlån

Forretningsomfang

Bonitetskategorier

Udlån og garantier efter nedskrivninger fordelt efter Finanstilsynets bonitetskategorier - Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncern

	2018		2017		2016		2015	
	DKK mio.	%	DKK mio.	%	DKK mio.	%	DKK mio.	%
3 / 2a - Udlån og garantier med normal bonitet	10.249	58,5	9.965	59,0	9.011	59,2	5.791	42,7
2b - Udlån og garantier med visse svaghedstegn	4.942	28,2	4.174	24,7	2.850	18,7	3.486	25,7
2c - Udlån og garantier med betydelige svaghedstegn	1.143	6,5	1.389	8,2	1.434	9,4	1.994	14,7
1 - Udlån og garantier med objektiv indikation på værdiforringelse	1.197	6,8	1.366	8,1	1.914	12,6	2.300	16,9
Total	17.531	100,0	16.894	100,0	15.209	100,0	13.571	100,0

Fordeling - Landbrugssektoren

	2018		2017	
	DKK mio.	%	DKK mio.	%
3 / 2a - Udlån og garantier med normal bonitet	572	39,4%	539	43,1
2b - Udlån og garantier med visse svaghedstegn	579	39,9%	396	31,7
2c - Udlån og garantier med betydelige svaghedstegn	163	11,2%	154	12,3
1 - Udlån og garantier med objektiv indikation på værdiforringelse	139	9,5%	162	12,9
Total	1.453	100,0%	1.251	100,0

Tilsynsdiamanten

Sparekassen ligger inden for alle pejlemærkerne i Finanstilsynets risikostyringsværktøj "Tilsynsdiamanten", der på fem konkrete områder opstiller risikobaserede målepunkter, pengeinstitutterne skal overholde.

De fem målepunkter og de aktuelle opgørelser:

Pejlemærke	Grænseværdi	Koncernen 31.12.2018
Summen af store eksponeringer (nyt pejlemærke)	< 175 % af den egentlige kernekapital	96,1 %
Summen af store engagementer (gammelt pejlemærke)	< 125 %	0,0 %
Udlånvækst p.a.	< 20 %	5,5 %
Ejendoms eksponering	< 25 % af udlån og garantier	12,8 %
Likviditetsoverdækning	> 100 %	318 %
Stabil funding	< 1,00 Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år	0,53

Den kontrollerede styring af udviklingen medfører, at sparekassen heller ikke fremadrettet forventer at have problemer med at overholde Tilsynsdiamantens grænseværdier.

NYE VEJE – Sparekassens strategiprojekt 2021

Sparekassen har præsenteret strategiplanen NYE VEJE via selskabsmeddelelse nr. 18 af den 6. november 2017. Planen indeholder 7 strategiske spor samt 4 finansielle målsætninger, der skal være eksekveret ved udgangen af 2021.

1 Øget effektivitet

Personale- og administrationsomkostninger og forretningsomfanget (inclån, udlån, garantier), hvor forretningsomfanget opgøres som et simpelt gennemsnit af regnskabsperiodens primo og ultimo værdier. Ved periodeopgørelser omregnes nøgletallet til helårstal. Nøgletallet opgøres i procent.

Det er sparekassens mål, at udviklingen i effektiviteten skal nedbringe nøgletallet til 1,75 % senest ved udgangen af 2021. Det svarer til en effektivitetsforbedring på 15 %, der som regneeksempel svarede til 100 mio. kr. på 30.09.2017-tal. For at sikre indfrielse af målsætningen til nøgletallet frem mod udgangen af 2021 har sparekassen etableret en intern dedikeret enhed med relevante kompetencer, der fokuserer på effektivitetsforbedringer, ikke mindst via udnyttelsen af nye og forbedrede it-løsninger.

Nøgletallet opgøres pr. 30.06.2018 til 2,07 %
Nøgletallet opgøres pr. 31.12.2018 til 2,09 %

2 Solid rentabilitet

Nøgletallet er et udtryk for størrelsen af resultatet efter skat i forhold til egenkapitalen. Egenkapitalen opgøres som et simpelt gennemsnit af regnskabsperiodens primo og ultimo værdier. Ved periodeopgørelser omregnes nøgletallet til helårstal. Nøgletallet opgøres i procent.

Nøgletallet opgøres pr. 30.06.2018 til 7,4 %
Nøgletallet opgøres pr. 31.12.2018 til 7,2 %

3 Høj indtjening pr. omkostningskrone

Nøgletallet er et udtryk for forholdet imellem indtægter og omkostninger, men ekskl. påvirkningen fra nedskrivninger og kursreguleringer. Nøgletallet angiver hvor mange indtægter i kr. der kan opgøres pr. omkostningskrone. Det er sparekassens mål at foretage en optimering af indtjeningen pr. omkostningskrone i strategiperioden. Realiseringen af målet vil medføre et betydeligt løft i den ordinære indtjening før nedskrivninger og kursreguleringer.

Det ambitiøse mål søges indfriet ved realiseringen af en kombination af følgende elementer:

- 1) Stærk fokuseret indsats på effektiviseringer, således at der kan håndteres et større forretningsomfang med samme eller reduceret ressourceforbrug.
- 2) Stram omkostningsstyring, der udnytter potentialer for besparelser, herunder via indkøbsoptimeringer og administrative effektiviseringer.
- 3) Optimering af indtjeningspotentialet på forretningsaktiviteterne. En række tiltag er allerede afdækket. Disse er under implementering og får fuld indtjeningsmæssig effekt fra 2019.
- 4) Indtægtsforøgelse som følge af en forventet vækst i det samlede forretningsomfang som resultat af den stærkt forøgede distributionskraft, der er opnået via etableringen af en række nye privatfilialer, øgningen af personale på formueområdet, samt etableringen af 4 erhvervscentre. Implementeringen af disse ret betydelige investeringer er tilendebragt og har i de foregående perioder påvirket omkostningerne relativt mere end indtægterne. De foretagne investeringer skal de kommende år udvise et tilfredsstillende merafkast.

Nøgletallet opgøres pr. 30.06.2018 til 1,31 kr.
Nøgletallet opgøres pr. 31.12.2018 til 1,25 kr.

4 Et robust fundament

Nøgletallet er et udtryk for størrelsen af henholdsvis den egentlige kernekapital og kapitalgrundlaget i forhold til de risikovægtede poster.

Opgørelserne fremgår af regnskabet og angives i procent.

Nøgletallene opgøres pr.	Den egentlige kernekapital	Kapitalprocenten
31.12.2017	10,7 %	16,3 %
31.12.2018	13,0 %	17,7 %

De syv spor

Strategiplanen "Nye veje" har 7 strategiske fokusområder

Spor 4 Vi skal uddanne os til at skabe mere forretning

Sparekassen skal være den bedste til at drive et stort filialnet og det forudsætter at vi bliver bedre til at skabe salgsudvikling via naturligt mersalg af serviceydelser og produkter. Sparekassens tre forretningsområder – privat, erhverv og formue – skal arbejde bedre sammen omkring den enkelte kunde. Fokus på formueområdet skal øges. Sparekassen vil investere markant i salgsuddannelse og lederuddannelse for derigennem at udvikle kompetencer hos både rådgivere og ledere.

Spor 1 Vores formål skal være løftestang for vores vækst

Sparekassen skal være kendt og anerkendt for sine formål. Vi skal være anerkendt som en motor i vores lokalsamfund. Det vil sige, at vi skal være kendt som det pengeinstitut, der driver lokale fællesskaber, forbinder erhvervsvirksomheder med hinanden og bakker op om både privat- og erhvervskunder. Samtidig skal vi blive kendt som finanssektorens lokale og digitale alternativ til de store landsdækkende banker.

Spor 5 Vores systemer og processer skal optimeres

Sparekassens interne processer og arbejdsgange skal optimeres. De kommende år skal sparekassen vokse, uden at omkostningerne stiger tilsvarende. I 2021 skal vi kunne drive en større virksomhed med relativt lavere omkostninger end i dag. Det betyder, at sparekassen skal udnytte sine systemer bedre og reducere tidsforbruget på administrative opgaver. Formålet med alle optimeringer skal være, at hver enkelt rådgiver får mere tid til kundedialog. Optimeringsindsatsen vil medføre ændringer i både filialerne og i stabsapparatet. Det vil betyde, at der indføres nye måder at løse opgaver på, og at en del medarbejdere vil få et ændret jobindhold.

Spor 2 Vi skal øge tilgangen af mindre og mellemstore erhvervskunder

Sparekassen skal styrkes som erhvervssparekasse. Med afsæt i filialnettet og de fire erhvervscentre skal erhvervsforretningen være med til at bidrage til fælles udvikling frem mod 2021. Synergieffekterne mellem erhvervs-, privat- og formueområdet skal styrkes. Sparekassens varemærke på erhvervs- og formueområdet skal yderligere styrkes og samtidig skal erhvervscentrene sættes bedre i stand til at tiltrække mindre og mellemstore virksomheder, og filialerne skal have forudsætningerne for at kunne gå i dialog med lokale håndværksvirksomheder, detailforretninger og øvrige erhvervsvirksomheder.

Spor 6 Vores data skal bruges til at styrke forretningen

Sparekassen skal være bedre til at udnytte digitale muligheder og de store mængder data, vi er i besiddelse af. Det skal gøre sparekassen bedre til at understøtte forretningen og hverdagen for ledere og medarbejdere. Der skal implementeres nye teknologiske løsninger og de interne digitale kompetencer skal styrkes.

Spor 3 Vi skal indfri det digitale potentiale

Sparekassens digitale marketing og det digitale spor skal videreudvikles. Den digitale sparekasse skal sikre, at digitale kundeemner og forespørgsler føres hele vejen frem til en rådgiver, så flere kunder kan fås i tale. Digital marketing skal bruges til at profilere sparekassens værdier og indsatser i lokalområderne, herunder Sparekassen Sjælland Fondens indsats. Kundedialogen via sociale medier skal udvikles og optimeres, ved at opbygge en kundevendt model for profilering af sparekassen. Samtidig skal der lanceres digitale kampagner på sociale medier som Facebook, Twitter, LinkedIn og lignende.

Spor 7 Vores organisation skal indrettes til at styrke vækst i filialerne

Sparekassens stabsfunktioner skal indrettes, så de understøtter filialnettet og forretningen på både privat-, erhvervs- og formueområdet. Sideløbende skal stabsapparatet sikre fortsat forretningsudvikling og forbedring af hovedsædet i hele strategiperioden.

Kapitalforhold og likviditet, koncernen

Kapitalforhold

Lovgivningen vedr. solvens og kapitalkrav skal sikre, at sparekassen løbende har tilstrækkelig kapital til at absorbere de mulige tab, der kan opstå fra virksomhedsdriften.

I denne forbindelse opgøres kredit og markedsrisikoen efter lovgivningens standardmetode, mens den operationelle risiko opgøres efter basisindikatormetoden.

Sparekassen opgør sit individuelle solvensbehov og det tilstrækkelige kapitalgrundlag jf. den finansielle lovgivning på området baseret på de udviklinger, der kan udledes af de aktuelle og forventede forretningsaktiviteter.

Som supplement til årsrapportens omtale og visninger af sparekassens solvens og kapitalforhold udarbejdes en specifik rapport, der offentliggøres på sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Risikoeksponeringer og kapitalgrundlag

Sparekassens samlede risikoeksponeringer udgør på balancedagen 17.639 mio. kr. og er dermed afledt af udviklingen i forretningsaktiviteterne og sammensætningen af balancen forøget med 665 mio. kr. i løbet af året.

Stigningen i risikoeksponeringerne ses inden for krediteksponeringerne mod bl.a. erhvervsvirksomheder og fast ejendom. En naturlig udvikling relateret til sparekassens vækst. Ligeledes ses

en forøgelse af risikoeksponeringerne mod gældsinstrumenter. Modsat trækker et fald i forhold til restancer og overtræk. I forhold til kapitalbehovet er der foretaget yderligere reservationer til kreditspændrisiko, landbrugs-eksponeringer og modelrisici.

Sparekassens kapitalprocent udgør 17,7 %. Kapitalbehovet er opgjort til 9,5 %, hvilket medfører en kapitalmæssig overdækning på 8,2 % -point. I kroner svarer overdækningen til 1.450 mio. kr.

Kombinerede bufferkrav er opgjort til 1,9 %-point. Det medfører, at sparekassens kapitalmæssige overdækning efter kapitalbehov og kombinerede bufferkrav udgør 6,3 %-point. I kroner svarer det til en overdækning på 1.120 mio. kr.

Ovennævnte opgørelser er baseret på, at udbyttebetalingen for 2018 gennemføres jf. den i årsrapporten skitserede indstilling til generalforsamlingen på 2,50 kr. pr. aktie.

Nedskrivningsegne passiver

Som en del af den finansielle lovgivning er der indført krav til de finansielle institutter om størrelsen af balanceførte nedskrivningsegne passiver (NEP-kravet).

NEP-kravet har til formål at sikre, at pengeinstitutterne har tilstrækkeligt med nedskrivningsegne passiver til, at der kan gennemføres en

hensigtsmæssig restrukturering eller afvikling af et pengeinstitut, hvis det skulle blive nødlidende eller forventeligt nødlidende.

NEP-kravet kan opfyldes med kapitalinstrumenter og gældsforpligtelser, der i en afviklings- eller konkurssituation kan nedskrives eller konverteres før simple krav, og som i øvrigt opfylder betingelserne for NEP-midler.

Det samlede NEP-krav opgøres som summen af solvensbehovet, det kombinerede bufferkrav (den kontracykliske buffer og kapitalbevaringsbufferen), samt et NEP-tillæg. NEP-tillægget består af et tabsabsorberingstillæg og et rekapitaliseringsbeløb.

NEP-kravet indføres gradvist over en 5-årig periode med start 1. januar 2019. Kravet vil dermed have fuldt effekt fra 1. januar 2023.

Det er Finanstilsynet som beregner og fastsætter de enkelte institutters NEP-krav. NEP-kravet genberegnes én gang årligt og opgøres i forhold til pengeinstitutternes risikovægtede eksponeringer.

I 2018 har sparekassen modtaget først et foreløbigt NEP-krav baseret på 2016-regnskabstal og senest i december 2018 det endelige NEP-krav baseret på 2017-regnskabstal, og som dermed aktuelt er gældende pr. 1. januar 2023. På koncernniveau er NEP-kravet opgjort til 17,6 % (svarende til 14,2 % af de samlede

forpligtelser og kapitalgrundlag). Kravene for moderselskabet er stort set identiske. Sparekassen overholder ved indgangen til 2019 med god margin den indfasede del af det opgjorte NEP-krav med det aktuelle kapitalgrundlag. Med sparekassens nuværende og forventede udvikling i kapitalgrundlaget og den fastlagte indfasning, samt udviklingen i de risikovægtede eksponeringer, forventer vi heller ikke fremadrettet at få udfordringer med at overholde NEP-kravene. Vi vil løbende vurdere på mulighederne for optimering af sammensætningen af de kapital- og passivinstrumenter, der kan opfylde NEP-kravene.

Kapitalmål

Sparekassen har en målsætning om, at kapitalprocentoverdækningen som minimum skal være 2 %-point. Overdækningen skal ses i forhold til summen af (i) søjle I krav, (ii) søjle II tillæg (8+ tillæg) og (iii) forventet kombineret bufferkrav de enkelte år (1,9 % i 2018 stigende til maksimalt 5,0 %). Derudover har sparekassen en målsætning om, at sparekassens egentlige kernekapitalprocent-overdækning som minimum skal være 2,00 %-point. Overdækningen skal ses i forhold til summen af egentlig kernekapital til (i) opfyldelse af søjle I krav (minimum 4,5 %) og (ii) opfyldelse af forventet kombineret bufferkrav i de enkelte år (1,9 % i 2018 stigende til maksimalt 5,0 %), samt søjle II krav, der ikke dækkes af supplerende kapital eller hybrid kernekapital.

Jf. Sparekassens strategiplan "NYE VEJE" er den langsigtede målsætning, at den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten ved udgangen af 2021 som minimum udgør henholdsvis 13,0 % og 17,0 %.

Sparekassens kapitalmål, kapitaloverdækninger og kapitalplaner på kort og lang sigt drøftes og godkendes af bestyrelsen minimum en gang årligt i forbindelse med udarbejdelse af sparekassens ICAAP rapport, der tilgår Finanstilsynet. Sparekassens kapitalplan skal under hensyntagen til sparekassens forretningsplaner, samt individuelle og samfundsmæssige forhold, sikre tilstrækkelig kapital til at opfylde kapitalmål og overdækninger i takt med regulatoriske kapitalkrav træder i kraft.

Der henvises i øvrigt til de selskabsmeddelelser, sparekassen har udsendt om gennemførte kapitaltransaktioner i løbet af 2018.

Selskabsmeddelelserne findes via sparekassens hjemmeside:

www.spks.dk/ir/selskabsmeddelelser

Likviditet

Sparekassen ønsker til hver en tid at have en likviditet, der i omfang og sammensætning med god margin sikrer en betryggende overholdelse af gældende likviditetslovskrav, samt sikrer at sparekassen kan gennemføre betalinger i henhold til indgåede aftaler. Ligeledes skal likviditeten være tilstrækkelig til også at kunne gennemføre sparekassens strategiske mål.

Sparekassens forretningsmodel tilsiger derfor, at indlån skal finansiere udlån, og at sparekassen ikke skal være afhængig af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige indlån.

Sparekassen har ved udgangen af 2018 et indlånsoverskud på over 7,4 mia. kr. Sparekassens indlån kommer primært fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån med væsentlig betydning. Der er ingen indlån af betydning fra andre finansielle virksomheder.

Indlånet er desuden kendetegnet ved, at en meget stor andel er dækket af Indskydergarantifonden og derfor sikret for kunden.

På baggrund af ovenstående samt af de løbende stresstest af likviditeten, der gennemføres, betragtes den nuværende fundingprofil som relativt stabil og med lav risiko.

Liquidity coverage ratio (LCR)

Det lovgivningsmæssige LCR-likviditetskrav skal sikre, at kreditinstitutterne er tilpas likvide til at kunne honorere forventede likviditetstræk for en 30-dages horisont, beregnet på baggrund af en stressmodel. Kravene omfatter ud over størrelsen af den nødvendige likviditetsbuffer tillige krav til kvaliteten af de likvide aktiver, der kan indgå i bufferen.

Pr. 31. december 2018 udgjorde sparekassens LCR-nøgletal således 278 %, mod lovkravet, der tilsiger minimum 100 %.

Likviditetsoverdækningen i forhold til lovkravet udgør dermed 178 %-point svarende til 3,6 mia. kr. Herudover har sparekassen 1,3 mia. kr. i aktiver, der ved evt. behov vil kunne indgå i LCR-opgørelsen såfremt aktiverne blev optimeret i henhold til reglerne for indregning.

Med den gode likviditetsoverdækning, og selv uden løbende at optimere likviditetssammen-

sætningen for at optimere LCR-nøgletallet, forventer sparekassen også fremadrettet at have en solid overdækning af dette likviditetskrav.

Likviditetsoverdækning jf. pejlemærke i Tilsynsdiamanten

Sparekassen har en likviditetsoverdækning opgjort efter reglerne for pejlemærket i Tilsynsdiamanten på 318 % mod en grænseværdi på minimum 100 % i overdækning. Sparekassen har dermed fortsat, også for denne likviditetsopgørelse, en solid overdækning. Målsætningen er altid at have en tilpas høj likviditet, hvilket aktuelt og historisk også har været tilfældet.

Se alle sparekassens værdier for pejlemærkerne i Tilsynsdiamanten på side 17.

Likviditetsmål

Sparekassens likviditetsmål på både kort og lang sigt er til stadighed at have en tilstrækkelig likviditet med en god overdækning i forhold til gældende likviditetskrav. Med en god overdækning menes et niveau i størrelsesordenen 25 %-point i forhold LCR-kravet, der tilsiger en likviditetsdækning på 100 % af netto likviditetsoutflowet opgjort på 30-dages sigt. Samme overdækning er målsætningen for likviditetspejlemærket, der indgår i Finanstilsynets tilsynsdiamant. Her er kravet ligeledes 100 %. I den interne likviditetsstyring benyttes væsentligt højere krav til overdækninger, hvilket dermed giver en længere reaktionstid til at håndtere likviditetsdisponeringer inden der er risiko for overskridelse af de hårde overdækningskrav.

Størrelsen af likviditetsoverdækningen, forholdet imellem ind- og udlån (likviditetsfundingen), samt sammensætningen og kvaliteten af likviditetsplaceringerne følges løbende.

Koncernen

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, koncernen

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncernen består af moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S samt tilknyttede datterselskaber. Koncernstrukturen vurderes løbende af ledelsen for at sikre en optimering af denne.

Koncernselskaberne og deres forretningsaktiviteter:

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, moderselskab

Moderselskabet i koncernen har som hovedaktivitet at drive pengeinstitutvirksomhed. Moderselskabet står for langt størstedelen af koncernbalancen. Moderselskabet er børsnoteret og driver sine aktiviteter med tilladelse fra og under tilsyn af det danske Finanstilsyn. Som led i forretningsaktiviteterne ejer moderselskabet datterselskaberne, hvis primære forretningsaktiviteter relaterer sig til investeringsvirksomhed, herunder investering i og udlejning af ejendomme m.v., samt leasing. Moderselskabet har ligeledes ejerandele i en række associerede selskaber.

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, datterselskab

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S blev med virkning fra 1. januar 2017 etableret via en fusion af koncernejendomsselskaberne, Ejendomsselskabet af 15. december 2008 A/S, Udviklings-selskabet Blindestræde ApS, Ejendomsselskabet Faaborg A/S og Spar Fyns Ejendomsselskab A/S. I 2018 blev datterselskabet, Investerings-selskabet af 10. marts 2015, fusioneret ind i Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S.

I Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S udgøres ejendomsporteføljen af domicilejendomme udlejet til moderselskabet, samt af investerings-ejendomme, der udlejes til private og erhvervsdrivende.

Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S, datterselskab

Selskabet drev under sit tidligere navn, Sparekassen Fyn A/S, koncernens pengeinstitutvirksomhed på Fyn. I forbindelse med at Sparekassen Sjælland A/S og Sparekassen Fyn A/S forretningsaktiviteter blev lagt sammen medio

oktober 2016, ændrede selskabet navn til Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S. Selskabet beskæftiger sig med investeringsvirksomhed, herunder koncernens pantebrevsportefølje.

Leasing Fyn Faaborg A/S, datterselskab

Selskabet ejer 33,33 % af Leasing Fyn Bank A/S og beskæftiger sig gennem denne struktur med finansiel leasing til små og mellemstore virksomheder.

Se årsregnskabsnote 18 for yderligere specifikationer for de tilknyttede og associerede virksomheder.

Forretningsgrundlaget

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er blandt de 10 største pengeinstitutter i Danmark målt på den arbejdende kapital. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er repræsenteret med 53 fysiske kundefilialer fordelt med 16 på Fyn og 37 på Sjælland, og er således stærkt repræsenteret og tilgængelig i hele markedsområdet.

Markedsfokus

Sparekassen ønsker som udgangspunkt at udbyde og lave forretninger med privat- og erhvervskunder, der er bosat og eller driver deres virksomhed på Sjælland og Fyn, og herudover være et digitalt alternativ til de store pengeinstitutter på landsplan. Minimum 90 % af sparekassens udlån og garantier skal være relateret til de primære markedsområder på Sjælland og Fyn. Under hensyntagen til indtjeningen og kapitalforhold, vurderes udviklingen af filialdækningen løbende i relation til de strategiske målsætninger. Sparekassens digitale fokus sørger for, at kunderne løbende kan benytte de nyeste værktøjer til at udføre de væsentligste bankforretninger, samt have overblik over egen økonomi.

Kunder og aktionærer

Sparekassen har mere end 160.000 kunder, hvoraf ca. 27.000 ligeledes er aktionærer. De senere års stigning i kundeporteføljen ses både inden for privat- og erhvervsområdet. Det er blandt andet de nyere filialåbninger, der bidrager væsentligt til dette.

Antallet af aktionærer er støt stigende og omfatter både kunder, der ønsker en nær tilknyt-

ning til deres lokale pengeinstitut og investorer, der kan se et langsigtet investeringspotentiale i sparekasseaktien.

Distributionsnet

Sparekassen ønsker at skabe det optimale distributionsnet for at kunne tilbyde kunderne en nærværende lokal service og rådgivning. Distributionsnettet består som nævnt af 49 kundefilialer og 4 erhvervscentre, der fra centralt hold og lokalt bakkes op af en lang række fagspecialister inden for kompetencetunge områder som f.eks. boligfinansiering, rådgivning og servicering af erhvervsvirksomheder, Private Banking, investering og pension. Men sparekassen servicerer også kunderne via digitale platforme (netbank og mobilbank) med stadigt flere løsninger eller gennem opsøgende mødeaktivitet hos kunderne. Sparekassen har dermed en meget stor tilgængelighed for kunderne. Som en del af tilgængeligheden har sparekassen defineret digitalisering som et særligt strategisk fokusområde, der søges implementeret i videst mulig udstrækning i forhold til kunderne og i alle processer og arbejdsgange i organisationen. Den Digitale Sparekasse har eget kundeservicecenter med særligt udvidet åbningstid og personlig rådgivning, der understøtter de af vore kunder, der benytter sig af selvbetjening.

Forretningsområder, produkter og ydelser

Sparekassens tre forretningsområder er defineret som privat, erhverv og formueområdet. Værditilbuddene inden for disse tre områder

er baseret på principperne om enkelthed og fravalg. Enkelthed, fordi det giver gennemskuelighed og dermed tryghed for kunder og investorer. Fravalg, fordi vi ikke ønsker at tilbyde komplekse produkter og rådgivning inden for områder med et for kunderne højt risikoindhold. Sparekassen tilbyder derfor først og fremmest helt traditionelle finansielle produkter og tilhørende rådgivning, herunder ind- og udlånsforretninger, opsparingsprodukter m.v., med fokus på boligfinansiering, drift og køb og salg af virksomhed, pensionsopsparing, investering, samt forsikringsafdækning. Det er her den primære efterspørgsel ligger, og det er her, vi tilbyder rådgivning og produkter på konkurrencedygtige vilkår.

Sparekassen tilbyder finansiering til private og erhvervsvirksomheder, hvis det kan ske på betryggende vilkår, og hvis det kan skabe værdi for kunden såvel som for sparekassen. For at sikre dette har vi vedtaget en kreditstrategi, der primært handler om at være tæt på kunden, når finansieringsbehov opstår, eller hvis der skulle opstå problemer i forbindelse med et eksisterende engagement.

Infrastruktur og organisation

En velfungerende infrastruktur er en forudsætning for, at vi kan levere den lovede værdi til kunderne. De vigtigste komponenter i denne infrastruktur er vores medarbejdere og brugen af it, som vi til stadighed søger at organisere på en sådan måde, at vi maksimerer synergien og udnytter vores konkurrencefordele bedst mu-

ligt. Koncernens drift og udvikling af it-systemer er i væsentlig grad outsourcet til datacentralen Bankdata.

Organisationen er baseret på kundefokus, omstillingsevne, enkelthed, kapitalfokus, omkostningsfokus og særlig høj grad af decentral beslutningskraft i de forskellige ledelseslag. Arbejdsområder der ikke er direkte relateret til kerneforretningen, skal i videst muligt omfang outsources, under hensyntagen til den lovgivning sparekassen er underlagt, med det formål at skabe og fastholde en organisation, der er fokuseret på kerneforretningen.

Vi vil fortsat udbygge vores samarbejde med partnere der tilbyder finansielle løsninger inden for realkredit, leasing, forsikring, pension og investeringsprodukter, og vi vil løbende sikre, at de produkter og ydelser, som vi formidler herigennem, til fulde lever op til vores værditilbud om relevante, enkle og effektive løsninger, der skaber tryghed og værdi for vores kunder. Koncernen modtager formidlings- og garanti-provision for formidling af visse produkter og investeringsydelser. Oplysninger om vores samarbejdspartnere og eventuelle modtagne provisioner fremgår af sparekassens hjemmeside www.spks.dk.

Vi lægger vægt på at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere, som kan matche ønsket om at kunne levere kunderådgivning på højt niveau, samt de udfordringer, der følger af de omskiftelige konjunkturer og af væksten.

Corporate Governance og redegørelse for virksomhedsledelse

Denne redegørelse for virksomhedsledelse dækker regnskabsperioden 1. januar til 31. december 2018.

Bestyrelsen og direktionen søger til stadighed at sikre, at ledelsesstruktur og kontrolsystemer er hensigtsmæssige og fungerer tilfredsstillende. Ledelsen vurderer løbende – og mindst én gang om året – hvorvidt dette er tilfældet.

Grundlaget for tilrettelæggelsen af ledelsens opgaver er blandt andet lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.v., kapitalmarkedsloven, markedsmisbrugsforordningen, Nasdaq Copenhagens regler for udstedere af aktier, anbefalinger for god selskabsledelse, vedtægter, samt god praksis for finansielle virksomheder. På dette grundlag udvikles og vedligeholdes løbende en række interne procedurer, som skal sikre en aktiv, sikker og lønsom styring af sparekassen.

Anbefaling for god selskabsledelse

I november 2017 udsendte Komitéen for god Selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse, der trådte i kraft for regnskabsåret startende den 1. januar 2018. Anbefalingerne er tilgængelige på Komitéen for god Selskabsledelses hjemmeside www.corporategovernance.dk.

Anbefalingerne omhandler blandt andet sparekassens kommunikation og samspil med vores investorer og øvrige interessenter, bestyrelsens

opgaver og ansvar, bestyrelsens sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsaflæggelse, risikostyring og intern kontrol samt revision.

Sparekassen følger, med en undtagelse, principperne i ”Anbefalingerne om god selskabsledelse”.

Sparekassen følger ikke anbefalingen om, at generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år på den ordinære generalforsamling. I sparekassen vælger repræsentantskabet bestyrelsen. Valgperioden for repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer er i vedtægterne fastsat til to år med mulighed for genvalg. Bestyrelsen vurderer, at valgordningen sikrer kontinuitet og stabilitet i bestyrelsesarbejdet. Oplysningerne, samt uddybende kommentarer er samlet i en redegørelse, som er offentliggjort på sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation#politikker.

Anbefalinger for aktivt ejerskab

Sparekassens ledelse har, samtidig med at ledelsen i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten for 2018, forholdt sig til ”Anbefalingerne for god selskabsledelse”, også forholdt sig til og vurderet, om sparekassen også er omfattet af ”Anbefalinger for aktivt ejerskab”. Det er vurderingen, at ”Anbefalingerne for aktivt ejerskab” ikke er relevante for sparekassen, idet sparekassen udelukkende har en beskeden

beholdning af børsnoterede aktier, ligesom sparekassen i rollen som kapitalforvalter ikke har indgået eksplicit aftale med kunderne om, at sparekassen skal udøve aktivt ejerskab, eksempelvis ved at udnytte stemmeretten i relation til investeringer i børsnoterede aktier.

FinansDanmarks ledelseskodex

FinansDanmark har udarbejdet et ledelseskodex med anbefalinger til medlemsvirksomhederne. Anbefalingerne, der rækker længere end lovgivningen og anbefalingerne fra Komitéen for god selskabsledelse, følges af sparekassen. Oplysningerne, samt uddybende kommentarer om sparekassens efterlevelse af anbefalingerne i FinansDanmarks ledelseskodex er offentliggjort i en redegørelse på følgende hjemmeside www.spks.dk/om_sparekassen/organisation#politikker, hvortil der henvises.

Repræsentantskabets sammensætning

Sparekassens repræsentantskab består af op til 51 medlemmer, hvoraf 26 medlemmer vælges af generalforsamlingen, og 25 medlemmer vælges på aktionærmøder i sparekassens fire geografisk opdeltede valgkredse. Delvist valg af repræsentantskabet på aktionærmøder sker med henblik på at sikre en så vidt som mulig ligelig repræsentation fra sparekassens virkeområde, der afspejler aktionærsammensætningen og den forretningsmæssige struktur.

Medlemmerne af repræsentantskabet pr. 31. december 2018 fremgår af årsrapportens afsnit ’Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg’ samt af sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation.

Bestyrelsens sammensætning

Sparekassens bestyrelse består af 4-9 medlemmer, der vælges af og blandt repræsentantskabets medlemmer. I tillæg til disse vil bestyrelsen bestå af et antal medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i henhold til gældende lovgivning. Det følger af vedtægterne, at repræsentantskabet herudover kan vælge bestyrelsesmedlemmer, der ikke er medlem af repræsentantskabet, til sikring af, at sparekassen opfylder de til enhver tid gældende krav til relevant viden og erfaring hos bestyrelsesmedlemmer i et pengeinstitut.

Bestyrelsen gennemfører løbende evaluering af bestyrelsens arbejde i overensstemmelse med lovgivningen og Finanstilsynets vejledning, og har i den forbindelse gennemgået de gældende krav til bestyrelsens kompetencer. På den baggrund har bestyrelsen udarbejdet en kompetenceprofil og vedtaget en politik for mangfoldighed i bestyrelsen. Bestyrelsens indstilling af kandidater til bestyrelsesvalg på repræsentantskabsmødet er udarbejdet med henblik på at sikre, at bestyrelsen bedst muligt lever op til den udarbejdede kompetenceprofil og politik for mangfoldighed i bestyrelsen.

Udover den løbende evaluering af bestyrelsens arbejde gennemføres årligt en fast evalueringsprocedure, hvor blandt andet både den samlede bestyrelse og det enkelte bestyrelsesmedlems kompetencer vurderes. Målsætningen om minimum en repræsentantskabsvalgt kvinde i bestyrelsen inden udgangen af 2020 er endnu ikke opfyldt. Derudover er konklusionen på evalueringen, at både de enkelte bestyrelsesmedlemmer og den samlede bestyrelse besidder de rette kompetencer til at varetage bestyrelsesarbejdet i sparekassen på en for aktionærerne tilfredsstillende måde. Der har ikke været anvendt ekstern bistand i evalueringen i 2018. Fremadrettet forventes ekstern bistand inddraget i evalueringen minimum hvert tredje år.

Bestyrelsens medlemmer fremgår af årsrapportens afsnit 'Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg' samt af sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation.

Bestyrelsens kompetenceprofil

Sparekassens bestyrelse skal have en sammensætning, der sikrer, at sparekassen udvikler sig stabilt og tilfredsstillende for aktionærer, kunder, medarbejdere og øvrige interessenter. Det skal endvidere sikres, at der blandt bestyrelsens medlemmer er kompetencer inden for de brancher, hvor sparekassen har væsentlig disponering.

Bestyrelsens samlede kompetencer vurderes som summen af de enkelte bestyrelsesmedlemmers kompetencer, da bestyrelsen fungerer som et kollegialt organ. Således skal hvert enkelt medlem ikke opfylde samtlige kriterier. Vurdering sker løbende.

Bestyrelsens sammensætning vurderes med særskilt fokus på, at der skal være følgende kompetencer til rådighed:

- Ledelseskompetence - ledelseserfaring, strategi, risikostyring, eksekvering og kontrol.
- Bestyrelseskompetence - erfaring med bestyrelsesarbejde, forståelse og viden.
- Forretningskompetence - evne til at omsætte ideer til forretning.
- Økonomikompetence - evne til at forstå og respektere økonomiske forhold, herunder regnskabsmæssig indsigt.
- Faglig kompetence - kendskab til den finansielle sektor og dens konkurrenceforhold.
- Almen kompetence - indsigt i samfundsforhold, herunder erhvervs og den private sektors forhold.
- Øvrige kompetencer - personlighed, empati, analytisk, bred kontaktflade, organisatorisk, engagement og tid.
- Særligt om bestyrelsesformandens kompetencer. Denne person bør i tilslutning til de øvrige kompetencer have ledelseserfaring, erfaring med bestyrelsesarbejde, forretningsmæssig kompetence og økonomisk indsigt.
- Særligt om revisionsudvalget. Mindst et medlem af revisionsudvalget skal have kvalifikationer inden for regskabsvæsen eller revision. Derudover stilles som krav at revisionsudvalgets medlemmer samlet skal have kompetencer af relevans for virksomhedens sektor.

Bestyrelsens sammensætning fastlægges herudover i henhold til fastsatte generelle og specifikke lovkrav og under hensyntagen til anbefalingerne om god selskabsledelse. Bestyrelsen tilstræber i den forbindelse, at bestyrelsens sammensætning er mangfoldig, herunder i relation til erfaring, køn og alder.

Indstilling af kandidater til valg på sparekassens repræsentantskabsmøde sker med udgangspunkt i disse principper.

På side 29 præsenteres bestyrelses- og direktionsmedlemmernes ledelseshverv, øvrige oplysninger, herunder hvorvidt det enkelte bestyrelsesmedlem er afhængig eller uafhængig i forhold til sparekassen, deres alder og perioden de er valgt til bestyrelsen for.

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen vedtagne målsætninger og strategier. Orientering fra direktionen sker systematisk såvel ved møder som ved skriftlig og mundtlig løbende rapportering. Denne rapportering omfatter blandt andet sparekassens udvikling, lønsomhed og den finansielle stilling.

Bestyrelsen mødes efter en fastlagt mødeplan, og derudover når det er nødvendigt. Der holdes normalt et årligt strategiseminar, hvor sparekassens vision, mål og strategi fastlægges.

I 2018 har bestyrelsen afholdt 24 møder, hvoraf et havde karakter af et strategiseminar.

Bestyrelsen træffer blandt andet beslutninger om bevilling af større engagementer, virksomhedskøb, større investeringer og frasal, kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning,

langsigtede forpligtelser, budgetter, kontrol- og revisionsforhold samt væsentlige operationelle forhold.

Bestyrelsens forretningsorden fastlægger procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Forretningsordenen gennemgås og vurderes årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende sparekassens situation.

Nomineringsudvalg

Bestyrelsen har nedsat et nomineringsudvalg, som har til opgave at bistå bestyrelsen med en kontinuerlig vurdering af de krævede og tilstedeværende kvalifikationer i sparekassens bestyrelse og direktion. Samtidig skal udvalget komme med forslag til kandidater til disse to ledelsesorganer samt udarbejde indstilling til bestyrelsen herom.

Nomineringsudvalget har i 2018 afholdt 3 møder.

Aflønningsudvalget

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget skal forestå det forberedende arbejde, der efterfølgende skal ligge til grund for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og udpegning af væsentlige risikotagere.

Aflønningsudvalget har i 2018 afholdt 2 møder.

Lønpolitik

Sparekassens lønpolitik omfatter alle sparekassens medarbejdere, herunder også direktion, bestyrelse og ansatte, der har væsentlig indflydelse på koncernens risikoprofil, samt ansatte i sparekassens kontrolfunktioner.

Lønpolitikken godkendes årligt på sparekassens generalforsamling og er dermed senest godkendt den 8. marts 2018.

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere fremgår af note 8.

Lønpolitikken offentliggøres på sparekassens hjemmeside:
www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

Revisionsudvalg

Sparekassen har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter blandt andet, at:

- Overvåge direktionen, økonomichefen samt øvrige relevante ledelsesmedlemmer i forhold til kommissoriets opgaver
- Underrette det samlede øverste ledelsesorgan om resultatet af den lovpligtige revision, herunder regnskabsaflæggelsesprocessen
- Overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen og fremsætte henstillinger eller forslag til at sikre integriteten
- Overvåge at sparekassens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringssystemer fungerer hensigtsmæssigt og effektivt
- Overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.
- Overvåge og kontrollere ekstern revisors uafhængighed og godkende revisors levering af andre ydelser end revision

- Være ansvarlig for proceduren for udvælgelse og indstilling af revisor til valg

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst fire gange om året, i stort omfang afpasset med overvågningen af regnskabsprocesserne.

Sparekassen har, som det kvalificerede medlem, udpeget fhv. adm. direktør Bent Andersen. Bent Andersen har gennem sit tidligere virke, herunder specielt som direktør i Sydbank og adm. direktør i DLR Kredit A/S, erhvervet sig stor viden og erfaring med hensyn til regnskabsaflæggelse og revision af finansielle virksomheder.

Revisionsudvalget har afholdt 6 møder i 2018.

Risikoudvalg

Bestyrelsen har endvidere og jf. den finansielle lovgivning nedsat et risikoudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde og rådgiver bestyrelsen om sparekassens risikoprofil og risikostrategi samt påser implementering af bestyrelsens risikostrategi m.v., således at bestyrelsen er bevidst om aktuelle og relevante risici, når der træffes forretningsmæssige beslutninger. Risikoudvalgets arbejdsgrundlag er specificeret i et kommissorium.

Der har været afholdt 6 møder i risikoudvalget i løbet af 2018.

Direktionen

Bestyrelsen ansætter direktionen, der har ansvaret for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af den daglige drift og de strategiske planer. Direktionen er ikke medlem af bestyrelsen, men deltager i bestyrelsesmøderne.

Bestyrelsens instruks til direktionen fastlægger direktionens beføjelser, procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Direktionsinstruksen gennemgås og vurderes minimum årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende sparekassens situation.

Ledelseshverv

Der henvises til nærværende årsrapports side 29.

Som oplyst i selskabsmeddelelse nr. 24/2018 af 30. november 2018 udvides direktionen senest den 1. juni 2019 med sparekassedirektør Lars Bolding.

Aktionærerne

Sparekassen søger løbende at informere aktionærerne om relevante forhold, og at muliggøre dialog med aktionærerne. Dette sker blandt andet ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk opdateres løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres jævnligt informationsmøder for investorer.

Bestyrelsen vurderer løbende, om kapitalstrukturen er i overensstemmelse med sparekassens og aktionærernes interesser. Det overordnede mål er, at sikre en kapitalstruktur, som understøtter en langsigtet lønsom vækst.

Aktionærernes stemmeret udøves således: Hvert nominelt aktiebølb på 10 kr. giver 1 stemme. Dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær, maksimalt afgives stemmer svarende til 7,5 % af den samlede aktiekapital.

Hvis der fremsættes et tilbud om overtagelse af sparekassens aktier, vil bestyrelsen forholde sig hertil i overensstemmelse med lovgivningen. Sparekassens aktiekapital er ikke opdelt i klasser.

Sparekassens største aktionærer er Sydbank A/S, AP Pension Livsforsikringsaktieselskab og Købstædernes Forsikring, Gensidig der alle besidder en ejerandel på mellem 5 og 9,99 % af aktierne i sparekassen.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen er den øverste myndighed i sparekassen. Det er således generalforsamlingen, der kan træffe beslutning om blandt andet vedtægtsændringer og udlodning af udbytte efter indstilling fra bestyrelsen.

I henhold til vedtægterne afholdes sparekassens ordinære generalforsamling hvert år inden udgangen af april måned i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse.

Generalforsamlinger – såvel ordinære som ekstraordinære – indkaldes af bestyrelsen tidligst fem uger og senest tre uger før generalforsamlingen ved meddelelse via Nasdaq Copenhagen og ved bekendtgørelse på sparekassens hjemmeside samt skriftligt til alle de i ejerbogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom.

Ekstraordinære generalforsamlinger afholdes i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse og indkaldes på begæring af (a) Bestyrelsen, (b) Repræsentantskabet, (c) Aktionærer i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, der mindst ejer 1/20

af aktiekapitalen, og som skriftligt til bestyrelsen angiver, hvad der ønskes forelagt generalforsamlingen, eller (d) sparekassens generalforsamlingsvalgte revisor. Ekstraordinære generalforsamlinger indkaldes efter ovennævnte regler senest to uger efter begæringens modtagelse.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til størrelsen af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. Beslutningerne træffes ved almindelig flertal blandt de afgivne stemmer, når ikke andet udtrykkeligt er foreskrevet.

Forslag om ændringer af vedtægterne eller om sparekassens frivillige opløsning kan i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler herom kun vedtages med mindst 2/3 af såvel de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. Blanke stemmer tæller ikke med som afgivne stemmer, men indgår i opgørelsen af den stemmeberettigede kapital.

Ingen af aktierne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er tillagt særlige rettigheder.

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko. Bestyrelsen fastsætter koncernens risikopolitikker og definerer rammerne for de risikoområder, som sparekassen er eksponeret mod. Direktionen fastsætter, inden for politikkerne, rammerne for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de risikobehæftede aktiviteter.

Til at skabe et overblik over de enkelte og de samlede risici har sparekassen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en risikoansvarlig. Den risikoansvarlige refererer til direktionen.

Det overordnede mål med risikostyringen er, at sparekassen med en tidlig og præcis identifikation af risici, læring af hændelser og en fokuseret styring af påtagne risici, opnår en tilfredsstillende indtjening på et kendt risikogrundlag. For yderligere specifikationer om sparekassens risikostyring og aktuelle risici henvises til regnskabs note 41.

Compliance

Sparekassens compliancefunktion vurderer og kontrollerer overholdelsen af den lovgivning, branchestandarder og interne regler, som er gældende for sparekassen. Ligeledes vurderer compliancefunktionen, om de forretningsgange og kontroller, der er implementeret som en del af sparekassens kontrolmiljø, er udformet, så de kan opdage om regelsættene overholdes.

En del af compliancefunktionen udgøres af hvidvaskfunktionen. Der er udpeget en selvstændig chef for hvidvaskfunktionen, som er ansvarlig for sparekassens hvidvask set up, der skal forebygge og implementere foranstaltninger mod anvendelse af sparekassen til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

Compliancefunktionen ledes af en complianceansvarlig, der refererer til direktionen.

Kapitalstyring

Sparekassens kapitalstyring tager udgangspunkt i Kapitalkravsforordningen og tilhørende bekendtgørelser m.v. Sparekassen søger aktivt at optimere kapitalstyringen, herunder på kapi-

talstrukturen, så den løbende er tilstrækkelig til at dække nuværende og påtænkte risikoeksponeringer, samtidig med, at den er så billig og så stabil som mulig.

Bestyrelsen drøfter løbende og minimum kvartalsvist, den overordnede sammensætning og udvikling af risikoen på balancen, vurderer eksisterende og forventede fremtidige risiko-påvirkninger og usikkerheder, og vurderer på denne baggrund kapitalbehovet og ønskede overdækninger. Denne overvågning sætter sparekassen i stand til at planlægge sine aktiviteter, der dermed kan optimeres i forhold til kapitalgrundlaget.

Det er sparekassens strategi løbende at have en tilfredsstillende kapitaloverdækning for at sikre handlefrihed til at gennemføre planlagte forretningsaktiviteter og dermed holde kontinuitet i driften og udviklingen af sparekassen. Samtidig arbejdes der løbende via risikostyringen på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter.

En nærmere beskrivelse af sparekassens risici, arbejdet med at reducere og optimere på disse, samt opgørelsen af kapitalbehovet kan findes i denne årsrapports noter, samt i de til årsrapporten tilknyttede rapporter med risikooplysninger og kapitalbehov.

Årsrapporten og rapporterne med risikooplysninger og kapitalbehov kan findes på sparekassens hjemmeside:

www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for koncernens kontrol- og risikostyring i

forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder at sikre overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Det er økonomifunktionen, der bogfører, sørger for afstemninger, foretager analyser og generel kvalitetssikring i forbindelse med sparekassens regnskabsprocesser. Regnskabsprocesserne er detailbeskrevet i en række forretningsgange, der således skal sikre, at regnskabs- og balanceposter bliver håndteret jf. gældende lovgivning og interne instrukser. Som en del af processen udarbejdes tidsplaner, der definerer leverancetidspunkter og ansvarlige, og dermed samlet set sikrer, at regnskaberne produceres og leveres, så revisionsudvalget og bestyrelsen kan behandle og godkende regnskaberne inden for givne frister.

Sparekassens kontrol- og risikostyringsssystemer kan skabe en rimelig, men ikke absolut sikkerhed for, at uretmæssig brug af aktiver, tab og/eller væsentlige fejl og mangler i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås.

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet erklærer sparekassens interne revision, samt de af generalforsamlingen valgte uafhængige revisorer sig om deres revisionsmæssige gennemgang af årsregnskabet m.v.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen vurderer mindst én gang årligt organisationsstrukturen, risikoen for besvigelser, samt omfanget og relevansen af interne regler og retningslinjer.

Bestyrelsen fastlægger og godkender overordnede politikker og dermed risikorammerne,

mens direktionen er ansvarlig for, at disse overholdes ved gennemførelsen af forretningsaktiviteterne. I denne forbindelse er direktionen ligeledes ansvarlig for udarbejdelsen af forretningsgange og tilhørende kontroller på alle væsentlige risikoområder, herunder for regnskabsprocessen. Overholdelsen af politikker og forretningsgange indskræpes løbende, og der foretages stikprøvevis overvågning og kontrol af, om overholdelse finder sted.

Sparekassen ønsker et stærkt kontrolmiljø, der kan være med til at reducere sparekassens risici. Derfor sørger direktionen for at overvåge overholdelsen af relevant lovgivning og andre forskrifter, samt bestemmelser og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen stilling til risikoen for besvigelser og de foranstaltninger, der skal træffes, med henblik på at reducere og/eller eliminere sådanne risici. Herudover vurderer bestyrelsen den daglige ledelses mulighed for at tilsidesætte kontroller og for at udøve upassende indflydelse på regnskabsaflæggelsen.

Revision

Til varetagelse af aktionærernes og offentlighedens interesser vælges på den årlige ordinære generalforsamling mindst et statsautoriseret revisionsfirma efter bestyrelsens indstilling. Det valgte revisionsfirma bliver herefter sparekassens uafhængige revisor.

Ud over den generalforsamlingsvalgte uafhængige revisor har sparekassen etableret en

intern revisionsfunktionen. Den interne revision arbejder uafhængigt af den daglige drift og rapporterer direkte til bestyrelsen.

Revisorerne aflægger rapport til den samlede bestyrelse minimum to gange om året og derudover umiddelbart efter konstatering af eventuelle forhold, bestyrelsen bør forholde sig til. Revisorerne deltager i bestyrelsesmøder og revisionsudvalgsmøder i forbindelse med aflæggelse af rapporter til bestyrelsen og herudover efter behov.

Formand for bestyrelsen

Thomas Kullegaard

Bestyrelsen

2012 - Formand for bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

2011 - Medlem af bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1953 - Fødselsår

Bopæl i Holbæk

Medlem af aflønnings-, nominerings-, risiko- og revisionsudvalget

Direktør

Tokasi Holding ApS

Uddannelse

Arkitekt M.A.A.

Bestyrelsesmedlem

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S
 Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S
 Fonden for Sparekassen Sjælland
 Holbæk Erhvervsforum • Holbæk
 Fonden • Kullegaard A/S • Tokasi
 Holding ApS

Særlige kompetencer

- Bestyrelseserfaring
- Ledelseserfaring, strategi og eksekvering
- Bred forretningsmæssig indsigt og økonomisk forståelse

Aktiebeholdning

14.321 stk.

Uafhængig

Valgperiode udløber 2020

Næstformand for bestyrelsen

Jakob Nørrekjær Andersson

2013 - Næstformand for bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

2011 - Medlem af bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1967 - Fødselsår

Bopæl i Holbæk

Formand for aflønnings-, nominerings-, og revisionsudvalget

Medlem af risikoudvalget

Direktør

HM Gruppen A/S • HM Gruppen Holding ApS • Mana Invest af 2004 ApS • Sofievej 4 ApS • Safire Holding ApS

Uddannelse

Bankuddannet

HD i finansiering og kreditvæsen med speciale i kreditscoring modeller

Bestyrelsesformand

Holbæk Maskinsnedkeri A/S

Bestyrelsesmedlem

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S
 Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S
 HM Gruppen A/S • Safire Holding ApS

Særlige kompetencer

- Bred forretningsmæssig indsigt særligt inden for økonomi, regnskab, kontrol og kreditområdet
- Bredt kendskab til erhvervsområdet generelt og særligt byggebranchen
- Opfylder kravet om kvalifikation til revisionsudvalget i finansielle virksomheder

Aktiebeholdning

10.959 stk.

Uafhængig

Valgperiode udløber 2019

Bestyrelsesmedlem
Bent Andersen

2015 - Medlem af bestyrelsen for
Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1948 - Fødselsår

Bopæl i Aarhus

Formand for risikoudvalget.

Medlem af aflønnings-, nominerings-
og revisionsudvalget.

Uddannelse

Bankuddannet
Merkonom

Bestyrelsesformand

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S

Bestyrelsesmedlem

Danske Andelskassers Bank A/S • DAB
Invest A/S • DAB Invest 2 A/S
Vinhandler N.O. Andersens Legat

Særlige kompetencer

- Bestyrelseserfaring
- Ledelse af finansiell virksomhed på direktionniveau
- Brancheindsigt inden for finansiering, ejendomme og landbrug
- Økonomisk indsigt særligt inden for kreditvurdering og risikostyring
- Indsigt i samfundsforhold, erhvervs- livets forhold samt den private sektors forhold

Aktiebeholdning

626 stk.

Uafhængig

Valgperiode udløber 2020

Bestyrelsesmedlem
Otto Spliid

2013 - Medlem af bestyrelsen for
Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1961 - Fødselsår

Bopæl i Odense

Direktør

Focus-Advokater P/S • From Holding
ApS • SLK Advokatpartnerselskab

Uddannelse

Cand. Jur.

Bestyrelsesformand

Chr. P. Holding ApS • Drivhus
Holding A/S • EI-team kbh. ApS
Gardin Montøren Botex Home ApS,
Henning Ibsen A/S • Tool Danmark A/S
Viemose-Driboga A/S • Øko-Oil A/S

Bestyrelsesmedlem

Am Værktøj Odense A/S • Autohuset
Vestergaard Personvogne • Autohuset
Vestergaard Personvogne Holding A/S
AV Biludlejning A/S • Egatec A/S •
EI-Team Fyn A/S • Eurostar Danmark
A/S • Gartneriet Thoruplund A/S,
Fragde • Maskinfabrikken H.M.A.

Odense A/S • Natex of Scandinavia
A/S • Saferoad Daluiso A/S • Schiang
Living A/S • Siolit A/S • Titech Electric
A/S, • Titech Holding ApS

Særlige kompetencer

- Bestyrelseserfaring
- Juridiske kompetencer inden for selskabsret, opkøb og rekonstruktioner
- Bred indsigt i det fynske erhvervs- livs forhold samt markedsforhold generelt

Aktiebeholdning

400 stk.

Uafhængig

Valgperiode udløber 2020

Bestyrelsesmedlem

Erik Larsen

2013 - Medlem af bestyrelsen for
Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1958 - Fødselsår

Bopæl i Dalmore

Medlem af revisionsudvalget

Gårdejer med fem ejendomme, svine-
produktion og maskinstationsarbejde

Uddannelse

Grønt bevis, Høng Landbrugsskole,
Landbrug & Fødevarer, Bestyrelses-
uddannelse

Bestyrelsesmedlem

Landbrug & Fødevarer • OK a.m.b.a.,
næstformand • Danoil Exploration A/S
Energidata A/S • Kamstrup A/S • LY-
GAS Energiteknik A/S • OK Plus A/S
OK Plus Butiksdrift A/S • Samfinans A/S

Særlige kompetencer

- Bestyrelsesarbejde, særligt inden for landbrugssektoren
- Bred indsigt i landbrug og landbrugs- politik
- Kompetencer inden for økonomi og forretningsudvikling
- Indsigt i samfundsforhold, erhvervs- livets forhold samt den private sektors forhold

Aktiebeholdning

4.108 stk.

Uafhængig

Valgperiode udløber 2019

Bestyrelsesmedlem

Per Bjørnsholm

2013 - Medlem af bestyrelsen for
Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1969 - Fødselsår

Bopæl på Frederiksberg

Medlem af risikoudvalget

Direktør

ApS af 15. juni 1986 • Bjørnsholm A/S
Bjørnsholm ApS • Eivind Eckbo's
Dansk Norske Legat • Ejendomsak-
tieselskabet "HERMES" • Fælledvej 16,
København ApS • P Bjørnsholm, Advo-
katanpartsselskab • P Bjørnsholm ApS
Selskabet D.N. af 17. maj 2007 A/S

Uddannelse

Cand. jur.

MBA ved HULT Business School,
Boston, USA

Bestyrelsesformand

Eidom A/S • Net-Nurse A/S

Bestyrelsesmedlem

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S
Bjørnsholm A/S • Ejendomsaktiesel-
skabet Helleholm • Selskabet af 26.
oktober 1966 ApS • S.K.A. Holding A/S
Storkøbenhavns Køretekniske Anlæg A/S

Særlige kompetencer

- Bestyrelsesarbejde
- Juridiske kompetencer inden for ejendomsadministration, køb og salg af ejendomme, entrepriseret, erhvervs- og selskabsret samt fondsret
- Bredt kendskab til ejendomssektoren generelt og særligt i København
- Indsigt i samfundsforhold, erhvervs- livets forhold samt den private sektors forhold

Aktiebeholdning

1.333 stk.

Uafhængig

Valgperiode udløber 2019

Bestyrelsesmedlem

Helle Lindhof Bjørnøe

2015 - Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1963 - Fødselsår

Bopæl i Holbæk

Medlem af aflønnings- og nomineringsudvalget

Formuerådgiver, Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Uddannelse

Bankuddannet

Aktiebeholdning

2.672 stk.

Valgperiode udløber 2020

Bestyrelsesmedlem

Per Olsen

1994 - Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1963 - Fødselsår

Bopæl i København

Medlem af risikoudvalget

Udviklingschef, Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Uddannelse

Bankuddannet

HD i organisation med informationsstyring og strategi

Aktiebeholdning

5.348 stk.

Valgperiode udløber 2020

Bestyrelsesmedlem

Mads Wallin

2016 - Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

1980 - Fødselsår
Bopæl i Holmegaard

Medlem af aflønnings- og nomineringsudvalget

Filialdirektør, Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Uddannelse

Sparekasseuddannet

HD i finansiel rådgivning, speciale i ledelse og projektledelse

Master i Ledelse

Aktiebeholdning

768 stk.

Valgperiode udløber 2020

Administrerende direktør
Lars Petersson

Direktionen

2015 - Administrerende direktør
2010 - Ordførende direktør
2009 - Indtrådt i direktionen
1986 - Ansættelsesår
1967 - Fødselsår
Bopæl i Arnakke

Uddannelse

Bankuddannet
Master i ledelse

Bestyrelsesformand

Holbæk Kommunes Talentråd
Museum Vestsjælland

Bestyrelsesmedlem

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S
BI Holding A/S
Copenhagen FinTech
DLR Kredit A/S
Nærpension, næstformand

Regional Invest Fyn A/S

Tilskuds-fonden for pensionister i DLR

Aktiebeholdning

11.590 stk.

Sparekassedirektør
Bruno Riis-Nielsen

2016 - Sparekassedirektør
2014 - Ansættelsesår
1953 - Fødselsår
Bopæl i Holbæk

Uddannelse

Bankuddannet

Bestyrelsesformand

Leasing Fyn Faaborg A/S

Bestyrelsesmedlem

Finance Zealand
Leasing Fyn Bank A/S
Lokal Puljepension
Regional Invest Fyn A/S

Aktiebeholdning

8.024 stk.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i koncernens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79 a har bestyrelsen opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på koncernens øvrige ledelsesniveauer.

Måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Den kønsmæssige fordeling blandt sparekassens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør i 2018 100 % mænd og 0 % kvinder. Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i repræsentantskabet øges, således at der til bestyrelsesposter vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn. Siden 2012 er andelen af kvinder i repræsentantskabet steget fra knap 5 % til næsten 20 % i 2018.

Der har ikke været repræsentantskabsvalgte kvinder i bestyrelsen i 2018.

Det er bestyrelsens mål, at repræsentantskabsvalgte kvinder (minimum én) repræsenteres i bestyrelsen inden udgangen af 2020.

Politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i koncernens øvrige ledelsesniveauer

Det er sparekassens overordnede mål at tilvejebringe en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen. Vi ønsker at kunne følge op på udviklingen af kønssammensætningen i ledelsen samt at have mulighed for at justere indsatsen undervejs i forhold til de mål, der er sat. Vi betragter mål og måltal som et effektivt værktøj til at sikre fremdrift og nå resultater.

Sparekassen har opstillet følgende konkrete mål:

- Medarbejderne skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger.
- Andelen af kvindelige ledere skal øges fra et aktuelt niveau på 32 % til 40 % inden udgangen af 2020.

Gennemførelsen af politikken og opnåede mål i 2018

Sparekassens målsætninger og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn har været fulgt og overholdt i hele 2018. Resultaterne fremgår af gennemgangen i nærværende redegørelse, samt af bestyrelses- og ledelsesoversigter sidst i årsrapporten.

Bestyrelsen

I 2018 udløb valgperioden for fire siddende mandlige medlemmer af bestyrelsen. Tre af medlemmerne, der var valgt af repræsentantskabet genopstillede og blev valgt. Det fjerde medlem, der var valgt af medarbejderne, udtrådte efter endt valgperiode.

Bestyrelsesmedlemmerne fordeler sig således med seks repræsentantskabsvalgte medlemmer, der alle er mænd, samt tre medarbejdervalgte, der fordeler sig med en kvinde og to mænd.

På denne baggrund har der således ikke kunnet konstateres væsentlige ændringer imellem kønnene i bestyrelsen i 2018.

Øvrige ledelsesniveauer

Udgangspunktet i forbindelse med den kønsmæssige sammensætning på øvrige ledelsesniveauer har været den udarbejdede politik for området. Denne tilsiger bl.a., at ledere ansættes eller udnævnes efter den præmis, at den bedst egnede, uanset køn, vælges.

Aktionærinformation

Sparekassens aktie blev noteret på Nasdaq Copenhagen den 3. december 2015. Sparekassens aktiekurs var ultimo 2017 noteret til 114,5 kroner. I april 2018 foretog sparekassen en aktieudvidelse i form af en fortegningsmission med fortegningsret for de eksisterende aktionærer. Der blev udbudt 4.343.743 stk. nye aktier a nominelt 10 kroner til en kurs på 105 kroner pr. ny aktie. Aktieemissionen blev fuldtægt, og der var således ikke behov for at trække på den i forbindelse med udbuddet afgivne garanti. Sparekassens samlede bruttoprovenu fra emissionen blev således 456 mio. kroner, og netto-provenuet kunne opgøres til ca. 437 mio. kr.

I løbet af 2018 har sparekassens aktiekurs været ramt af den generelle uro og nedtur på aktiemarkederne, der i særdeleshed har været hård ved finanssektoren. Ultimo 2018 er sparekassens aktiekurs noteret til 80,4 kroner pr. aktie. Faldet i sparekassens aktiekurs i 2018 på knap 30 % kan holdes op i mod et fald i OMX Copenhagen Bankindeks GI og Copenhagen Bankindeks PI på næsten 40 %. Udviklingen i sparekassens aktiekurs er ikke tilfredsstillende, men det må samtidig konstateres, at kursen på sparekassens aktier har klaret sig bedre gennem 2018 end danske pengeinstitutters aktier generelt.

Investor Relations

Sparekassen søger løbende at udvikle og vedligeholde gode relationer til sine interessenter, idet sådanne relationer vurderes at have væsentlig og positiv betydning for sparekassens udvikling. Sparekassen har med dette udgangspunkt formuleret en kommunikationspolitik.

Kommunikationspolitikken og relaterede procedurer skal sikre, at oplysninger af betydning for bl.a. investorer, medarbejdere og myndigheder formidles til disse og offentliggøres i overensstemmelse med gældende regler og aftaler.

Kommunikationen med investorer og aktieanalytikere varetages af sparekassens direktion, som støttes af en afdeling for investor relations. Dialogen omfatter et bredt program af aktiviteter og finder sted under hensyntagen til Nasdaq Copenhagen A/S' regler og markedsmisbrugsforordningen. Al investorinformation distribueres til aktionærer, der har ytret ønske herom, straks efter offentliggørelsen. Ligesom det kan findes på www.spks.dk/ir.

Der arbejdes vedvarende på at videregive omfattende information til aktiemarkedet om sparekassens økonomiske og driftsmæssige forhold og strategier. Dette sker bl.a. ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk/ir opdateres, som tidligere nævnt, løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres der jævnligt møder med investorer og analytikere.

Konkret har der i efteråret 2018 været afholdt en række aktionærarrangementer i form af dialogmøder.

Aktieinformation

Fondsbørs	Nasdaq Copenhagen A/S
Aktiekapital	173.749.730 kr.
Nominel stykstørrelse	10 kr.
Antal aktier	17.374.973 stk.
Aktieklasser	En
Antal stemmer pr. aktie	En
Ihændeleverpapir	Nej
Stemmeretsbegrænsning	Ja
Begrænsninger i omsættelighed	Nej
Fondskode	DK0060670776

Udvikling i aktiekurs i 2018

Aktionærstruktur pr. 31. december 2018

Sparekassen havde pr. 31. december 2018 ca. 27.000 aktionærer.

Tre aktionærer har en ejerandel på mellem 5 og 9,99 %:

- Sydbank A/S
- AP Pension Livforsikringsaktieselskab
- Købstædernes Forsikring, Gensidig

Egne aktier

Sparekassens beholdning af egne aktier udgør pr. 31. december 2018 9.265 stk. aktier á nominelt 10 kr., svarende til 0,05 % af aktiekapitalen.

Sparekassen har i 2018 haft tilladelse fra Finanstilsynet til at erhverve egne aktier for op til 1 mio. kr. i markedsværdi.

Udbyttepolitik

Under hensyntagen til at sikre overholdelsen af lovgivningsmæssige kapitalkrav, sparekassens målsætninger til relevante overdækninger og for at sikre aktionærernes interesser, har sparekassens bestyrelse vedtaget følgende udbyttepolitik:

Det er sparekassens mål at udbetale 25 % af årets resultat efter skat og betaling af renter til hybrid kernekapital under hensyntagen til kapitalmål samt hensyntagen til at sikre, at sparekassen har tilstrækkelig kapital til at opfylde lovgivningsmæssige krav samt forretningsmæssige og samfundsøkonomiske forhold. Udbetalingen kan ske i form af egentlig udbytte eller som aktietilbagekøb afhængigt af, hvad der vurderes mest hensigtsmæssigt.

Nøgletal for aktier og udbytte fremgår af hoved- og nøgletalsoversigter i note 1.

Finanskalender 2019

Tidspunkt	Event
Torsdag den 7. februar	Offentliggørelse af årsrapport 2018
Torsdag den 7. marts	Ordinær generalforsamling
Torsdag den 9. maj	Kvartalsrapport for 1. kvartal 2019
Fredag den 9. august	Offentliggørelse af halvårsrapport 2019
Onsdag den 6. november	Kvartalsrapport for 3. kvartal 2019

Regnskabsmæssige skøn

I forbindelse med regnskabsudarbejdelsen foretager ledelsen vurderinger og skøn af fremtidige forhold som grundlag for den regnskabsmæssige værdiansættelse af aktiver og forpligtelser. De foretagne skøn og vurderinger hviler på forudsætninger, ledelsen finder forsvarlige, og der har ikke været usædvanlige forhold, som har påvirket vurderingerne. Forudsætningerne er dog i sagens natur usikre og karakteriseret ved uforudsigelighed. Der henvises i øvrigt til note 3: Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.

Oplysningsforpligtelser

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 20 offentliggøre en række oplysninger om blandt andet kapitalgrundlag, solvensbehov og kreditrisiko. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne i rapporten, Risikooplysninger til årsrapport.

Rapporten kan findes på sparekassens hjemmeside:

www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab.

Tilsynsaktivitet

Sparekassen har i 2018 haft ordinært Finanstilsynsbesøg, der typisk gennemføres hvert 4 år. Alle betydende områder er gennemgået under inspektionen. Herudover har sparekassen deltaget i temaundersøgelser på tværs i sektoren. Redegørelserne fra Finanstilsynet offentliggøres jf. lovgivningen og har generelt meget stor attention fra den finansielle presse.

De offentliggjorte redegørelser er ofte kortfattede, indeholder mange fagbegreber og fokuserer primært på kritik. Det skaber engang i mellem kommunikationsmæssige udfordringer for sparekassen i relation til forståelsen hos vores kunder, aktionærer og medarbejdere.

Redegørelserne samt sparekassens bemærkninger kan læses på www.spks.dk under redegørelser fra Finanstilsynet

Redegørelse for samfundsansvar – CSR

Sparekassen er omfattet af regler om udarbejdelse af en redegørelse om samfundsansvar. De specifikke regler fremgår af Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 135 B.

Som en del af reglerne skal sparekassen udarbejde politikker inden for områderne;

- Miljø og klimapåvirkninger
- Sociale forhold og medarbejderforhold
- Menneskeretligheder
- Antikorruption og bestikkelse

Politikkerne skal definere, hvordan sparekassen integrerer hensyn til samfundsansvar inden for de angivne områder. Sparekassen kan vælge ikke at udarbejde politikker på de nævnte områder, men skal i disse tilfælde begrunde fravalget.

Sparekassen har specifikt fravalgt at udarbejde en politik for området, Miljø og klimapåvirkninger, grundet sparekassens virksomhed som pengeinstitut og deraf afledte virksomhedsaktiviteter. Sparekassen producerer eller arbejder ikke med kemikalier eller forbruger naturressourcer i væsentligt omfang. Ligeledes medfører virksomhedsdriften heller ikke, at denne anses som havende væsentlig negativ betydning for miljøet eller medføre uønskede klimapåvirkninger. Fravalget af en decideret politik på området betyder dog ikke, at sparekassen ikke løbende arbejder på at beskytte miljøet og reducere uønskede klimapåvirkninger. Sparekassen har allerede ind- og gennemført en lang række initiativer relateret til miljø og klimapåvirkninger, der beskrives i den udarbejdede CSR-rapport.

Redegørelse for samfundsansvar – CSR-rapport for Sparekassen Sjælland-Fyn koncernen offentliggøres på sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Årsregnskab

Koncern og moderselskab

Ledespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S.

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsesberetningen er

udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver og pas-

siver, finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og kon-

cernens og sparekassens finansielle stilling som helhed samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Holbæk, den 7. februar 2019

Direktion

Lars Petersson
administrerende direktør

Bruno Riis-Nielsen
sparekassedirektør

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard
formand

Jakob Nørrekjær Andersson
næstformand

Otto Frederik Spliid

Per Bjørnsholm

Bent Andersen

Erik Larsen

Per Olsen

Mads Wallin

Helle Lindhof Bjørnøe

Intern revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncern- og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 er i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Holbæk, den 7. februar 2019

Thomas Sandal
revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Konklusion

Vi har revideret koncern- og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som sparekassen samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, og årsregnskabet for sparekassen udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncern- og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 er i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet og i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncern- og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S den 13. marts 2014 for regnskabsåret 2014. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 5 år frem til og med regnskabsåret 2018.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncern- og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncern- og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Nedskrivninger på udlån

Udlån udgør i koncernen og sparekassen henholdsvis 12.174 mio. kr. og 12.240 mio. kr., og nedskrivninger på udlån udgør i koncernen og sparekassen henholdsvis 1.014 mio. kr. og 977 mio. kr. pr. 31. december 2018.

Fastlæggelsen af nedskrivningsbehovet på udlån er forbundet med skøn og vurderinger. Som følge af væsentligheden af de foretagne skøn og vurderinger er revision af nedskrivninger på udlån et centralt forhold ved revisionen.

Principperne for opgørelse af nedskrivningsbehovet er beskrevet i anvendt regnskabspraksis, og ledelsen har nærmere beskrevet håndteringen af kreditrisici samt vurdering af nedskrivningsbehovet i note 41.

Vi har vurderet, at følgende områder er de mest skønsmæssige og har krævet en øget opmærksomhed ved revisionen:

- Vurdering af om udlån er kreditforringet
- Parameterestimer i den modelbaserede beregning, herunder justering for fremtidige økonomiske forhold
- Fastlæggelse af det mest sandsynlige forløb af fremtidige betalinger på udlånene, herunder værdiansættelse af sikkerheder
- Ledelsesmæssige skøn over tab på landbrugskunder

Forholdet er behandlet således i revisionen

Vi har revideret måling af udlån, herunder de foretagne nedskrivninger på udlån. Vores revision har omfattet en gennemgang af relevante forretningsgange og test af kontroller vedrørende de forhold, der er de mest skønsmæssige og har krævet opmærksomhed ved revisionen, samt en analyse af størrelsen af nedskrivningerne.

Vores revisionshandling har desuden omfattet:

- Risikobaseret test af udlån for at sikre, at der sker rettidig identifikation af udlån, der er kreditforringet, herunder at der foretages korrekt nedskrivning herpå
- Vurdering af de anvendte parameterestimer i den modelbaserede beregning, herunder justeringen for fremtidige økonomiske forhold

- Vurdering af det mest sandsynlige forløb af fremtidige betalinger på udlånene, herunder værdiansættelse af sikkerheder
- Vurdering af de ledelsesmæssige skøn over tab på landbrugskunder

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncern- og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncern- og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncern- og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncern- og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncern- og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncern- og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Internati-

onal Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i lov om finansiel virksomhed for så vidt angår koncernen og i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncern- og årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncern- og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncern- og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen og sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncern- og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncern- og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om den skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis

eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af koncern- og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncern- og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncern- og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncern- og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncern- og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncern- og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncern- og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 7. februar 2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Anders Oldau Gjelstrup
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 10777

Christian Dalmose Pedersen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 24730

Resultatopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
4	Renteindtægter opgjort efter den effektive rentemetode	569.135	577.015	545.247	550.848
4	Andre renteindtægter	37.355	29.115	37.355	29.115
5	Renteudgifter	65.659	63.635	65.459	63.626
	Netto renteindtægter	540.831	542.495	517.143	516.337
	Udbytte af aktier m.v.	24.363	27.353	24.363	27.353
6	Gebyrer og provisionsindtægter	458.704	449.144	458.629	448.861
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	19.129	19.817	18.827	19.290
	Netto rente- og gebyrindtægter	1.004.769	999.175	981.308	973.261
7	Kursreguleringer	21.228	42.994	27.009	57.165
	Andre driftsindtægter	15.908	31.051	5.525	21.022
8	Udgifter til personale og administration	746.156	691.393	745.394	693.456
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	48.645	58.667	43.001	39.886
10	Andre driftsudgifter	19.930	19.190	12.257	12.670
11	Nedskrivninger på udlån m.v.	4.394	33.440	5.030	32.185
18	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	7.561	2.618	17.749	-2.395
	Resultat før skat	230.342	273.148	225.909	270.856
12	Skat	22.105	15.875	17.672	13.583
	Årets resultat	208.237	257.273	208.237	257.273
	Forslag til resultatdisponering				
	Rente hybrid kernekapital			60.110	56.480
	Udbytte for regnskabsåret			43.437	0
	Overført resultat			104.690	200.793
	Disponeret i alt			208.237	257.273
	Årets resultat pr. aktie				
31	Årets resultat pr. aktie (kr.)	9,3	15,3	9,3	15,3
31	Årets resultat pr. aktie, udvandet (kr.)	9,3	15,3	9,3	15,3

Totalindkomstopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
	Årets resultat	208.237	257.273	208.237	257.273
	Anden totalindkomst, som ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
	Dagsværdiregulering af ejendomme	-250	-500	-250	-500
	Skat relateret til dagsværdiregulering af ejendomme	4	4	4	4
	Anden totalindkomst, som kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige betalingsstrømme ¹				
	- Årets værdiregulering	-74	65	-74	65
	- Skat af anden totalindkomst	16	-14	16	-14
	Anden totalindkomst i alt	-304	-445	-304	-445
	Totalindkomst i alt	207.933	256.828	207.933	256.828

¹Dagsværdireguleringen vedrører fællesledet virksomhed

Balance pr. 31. december

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
Aktiver					
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	412.575	356.906	412.575	356.906
13	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.408.153	1.830.790	1.402.499	1.822.445
14	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	12.173.964	11.680.562	12.239.986	11.671.702
15	Obligationer til dagsværdi	6.620.883	4.839.742	6.620.883	4.839.742
16	Obligationer til amortiseret kostpris	0	99.999	0	99.999
17	Aktier m.v.	801.307	653.583	801.307	653.583
18	Kapitalandele i associerede virksomheder	75.340	70.584	38.315	33.801
18	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	352.514	381.559
19	Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.313.431	905.222	1.313.431	905.222
20	Immaterielle aktiver	125.090	137.658	125.090	137.658
21	Grunde og bygninger i alt	427.460	399.499	58.082	59.807
	Investeringsjendomme	158.728	124.446	7.289	8.337
	Domicilejendomme	268.732	275.053	50.793	51.470
22	Øvrige materielle aktiver	48.861	47.830	48.861	47.830
	Aktuelle skatteaktiver	0	11.310	2.700	15.647
23	Udskudte skatteaktiver	175.689	162.718	165.626	152.160
24	Aktiver i midlertidig besiddelse	0	0	0	0
25	Andre aktiver	210.334	272.044	172.106	246.370
	Periodeafgrænsningsposter	64.277	18.716	64.209	18.675
	Aktiver i alt	23.857.364	21.487.163	23.818.184	21.443.106

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
Passiver					
Gæld					
26	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	425.191	439.229	423.810	437.892
27	Indlån og anden gæld	18.222.949	16.589.332	18.236.324	16.591.918
19	Indlån i puljeordninger	1.313.431	905.222	1.313.431	905.222
	Aktuelle skatteforpligtelser	960	0	0	0
28	Andre passiver	261.486	246.572	228.568	216.286
	Periodeafgrænsningsposter	23.928	20.848	6.632	5.828
	Gæld i alt	20.247.945	18.201.203	20.208.765	18.157.146
Hensatte forpligtelser					
	Hensættelser til tab på garantier m.v.	61.096	55.905	61.096	55.905
	Andre hensatte forpligtelser	10.512	14.794	10.512	14.794
29	Hensatte forpligtelser i alt	71.608	70.699	71.608	70.699
30	Efterstillede kapitalindskud	454.499	402.848	454.499	402.848
Egenkapital					
31	Aktiekapital	173.750	130.312	173.750	130.312
	Opskrivningshenlæggelser	2.882	3.128	2.882	3.128
	Bunden sparekassereserve, andre reserver	561.378	561.378	561.378	561.378
	Overført overskud	1.959.410	1.532.758	1.959.410	1.532.758
	Egenkapital ekskl. hybrid kernekapital i alt	2.697.420	2.227.576	2.697.420	2.227.576
	Hybrid kernekapital	385.892	584.837	385.892	584.837
	Egenkapital i alt	3.083.312	2.812.413	3.083.312	2.812.413
	Passiver i alt	23.857.364	21.487.163	23.818.184	21.443.106

33 Eventualforpligtelser

Egenkapitalopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen						Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
		Aktiekapital	Opskrivnings-henlæggelser	Bunden sparekasse-reserve	Reserve for værdi-regulering af sikringsinstr. ¹	Udbytte	Overført overskud			
	Egenkapital pr. 1.1.2018	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.532.878	2.227.576	584.837	2.812.413
	Ændring anvendt regnskabspraksis	0	0	0	0	0	-109.167	-109.167	0	-109.167
	Egenkapital pr. 1.1.2018, herefter	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.423.711	2.118.409	584.837	2.703.246
	Årets resultat	0	0	0	0	43.437	104.691	148.128	60.110	208.237
	Anden totalindkomst									
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	-250	0	0	0	0	-250	0	-250
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:									
	Årets værdiregulering	0	0	0	-74	0	0	-74	0	-74
	Skat af anden totalindkomst	0	4	0	16	0	0	20	0	20
	Anden totalindkomst i alt	0	-246	0	-58	0	0	-304	0	-304
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	-246	0	-58	43.437	104.691	147.824	60.110	207.933
	Tilgang ved emission	43.437	0	0	0	0	393.243	436.680	0	436.680
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	-1.154	-1.154	0	-1.154
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	170	170	0	170
	Tilgang hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	-4.509	-4.509	321.000	316.492
	Afgang hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-520.000	-520.000
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-60.054	-60.054
	Egenkapital pr. 31.12.2018	173.750	2.882	561.378	-177	43.437	1.916.152	2.697.420	385.892	3.083.312

1 Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Egenkapitalopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen						Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
		Aktiekapital	Opskrivnings-henlæggelser	Bunden sparekasse-reserve	Reserve for værdi-regulering af sikringsinstr. ¹	Udbytte	Overført overskud			
	Egenkapital pr. 1.1.2017	130.312	3.642	561.378	-170	39.745	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771
	Årets resultat	0	0	0	0	0	200.793	200.793	56.480	257.273
	Anden totalindkomst									
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	-500	0	0	0	0	-500	0	-500
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:									
	Årets værdiregulering	0	0	0	65	0	0	65	0	65
	Skat af anden totalindkomst	0	4	0	-14	0	0	-10	0	-10
	Anden totalindkomst i alt	0	-496	0	51	0	0	-445	0	-445
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	-496	0	51	0	200.793	200.348	56.480	256.828
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	-15.766	-15.766	0	-15.766
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	24.720	24.720	0	24.720
	Realiseret ved salg af ejendomme	0	-18	0	0	0	18	0	0	0
	Ny hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	-661	-661	55.000	54.339
	Udbetalt udbytte	0	0	0	0	-39.745	607	-39.138	0	-39.138
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-56.341	-56.341
	Egenkapital pr. 31.12.2017	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.532.878	2.227.576	584.837	2.812.413

1. Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Egenkapitalopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen (moderselskabet)								
		Aktiekapital	Opskrivningshenslæggelser	Bunden sparekasse-reserve	Reserve for værdiregulering af sikringsinstr. ¹	Foreslået udbytte	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
	Egenkapital pr. 1.1.2018	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.532.878	2.227.576	584.837	2.812.413
	Ændring anvendt regnskabspraksis	0	0	0	0	0	-109.167	-109.167	0	-109.167
	Egenkapital pr. 1.1.2018, herefter	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.423.711	2.118.409	584.837	2.703.246
	Årets resultat	0	0	0	0	43.437	104.691	148.128	60.110	208.237
	Anden totalindkomst									
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	-250	0	0	0	0	-250	0	-250
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:									
	Årets værdiregulering	0	0	0	-74	0	0	-74	0	-74
	Skat af anden totalindkomst	0	4	0	16	0	0	20	0	20
	Anden totalindkomst i alt	0	-246	0	-58	0	0	-304	0	-304
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	-246	0	-58	43.437	104.691	147.824	60.110	207.933
	Tilgang ved emission	43.437	0	0	0	0	393.243	436.680	0	436.680
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	-1.154	-1.154	0	-1.154
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	170	170	0	170
	Tilgang hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	-4.509	-4.509	321.000	316.492
	Afgang hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-520.000	-520.000
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-60.054	-60.054
	Egenkapital pr. 31.12.2018	173.750	2.882	561.378	-177	43.437	1.916.152	2.697.420	385.892	3.083.312

1. Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Egenkapitalopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen (moderselskabet)					Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
		Aktiekapital	Opskrivningshænlæggelser	Bunden sparekasse-reserve	Reserve for værdiregulering af sikringsinstr. ¹	Foreslået udbytte				
	Egenkapital pr. 1.1.2017	130.312	3.642	561.378	-170	39.745	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771
	Årets resultat	0	0	0	0	0	200.793	200.793	56.480	257.273
	Anden totalindkomst									
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	-500	0	0	0	0	-500	0	-500
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:									
	Årets værdiregulering	0	0	0	65	0	0	65	0	65
	Skat af anden totalindkomst	0	4	0	-14	0	0	-10	0	-10
	Anden totalindkomst i alt	0	-496	0	51	0	0	-445	0	-445
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	-496	0	51	0	200.793	200.348	56.480	256.828
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	-15.766	-15.766	0	-15.766
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	24.720	24.720	0	24.720
	Realiseret ved salg af ejendomme	0	-18	0	0	0	18	0	0	0
	Tilgang hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	-661	-661	55.000	54.339
	Udbetalt udbytte	0	0	0	0	-39.745	607	-39.138	0	-39.138
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-56.341	-56.341
	Egenkapital pr. 31.12.2017	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.532.878	2.227.576	584.837	2.812.413

1 Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Pengestrømsopgørelse

Note	Koncernen		
	Beløb i 1.000 kr.	2018	2017
Årets totalindkomst		207.933	256.828
Regulering for beløb uden likviditetseffekt			
Kursregulering, aktier	-46.264	-23.565	
Kursregulering, obligationer	21.752	-29.133	
Nedskrivninger på udlån m.v.	4.394	33.440	
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	48.645	57.097	
Periodeafgrænsningsposter (netto)	490	6.410	
Hensatte forpligtelser	909	-18.055	
Værdiregulering af investeringsejendomme	7.026	18.614	
Regnskabsmæssig skat	22.105	15.875	
Regulering for beløb med likviditetseffekt			
Betalt skat	374	25.000	
Driftens likvidetsbidrag		267.364	342.511
Forskydning i driftskapital			
Kreditinstitutter	-14.038	10.383	
Udlån reguleret for årets nedskrivninger m.v.	-638.794	-1.246.461	
Andre aktiver og passiver (netto)	36.717	-66.917	
Aktier m.v.	-101.460	33.269	
Obligationer til dagsværdi	-1.802.893	550.671	
Obligationer til amortiseret kostpris - hold til udløb	99.999	-365	
Indlån og anden gæld	1.633.617	942.288	
Forskydning i driftskapital i alt		-786.852	222.868
Pengestrømme fra driftsaktivitet		-519.488	565.379

Note	Koncernen		
	Beløb i 1.000 kr.	2018	2017
Investeringsaktivitet			
Tilgang kapitalandele i associeret virksomhed	0	-6.522	
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-8.270	-5.188	
Salg af immaterielle anlægsaktiver	0	0	
Køb af materielle anlægsaktiver	-114.985	-81.555	
Salg af materielle anlægsaktiver	51.161	62.254	
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-72.094	-31.011
Finansieringsaktivitet			
Efterstillede kapitalindskud	52.480	-63.000	
Hybrid kernekapital	-203.508	54.339	
Tilgang ved emission	436.680	0	
Egne aktier m.v.	-984	8.954	
Udbetalt rente hybrid kernekapital	-60.054	-56.341	
Udbetalt udbytte	0	-39.138	
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		224.614	-95.186
Ændring i likviditet		-366.968	439.182
Likvider primo	2.187.696	1.748.514	
Likvider ultimo		1.820.728	2.187.696
Likvider			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	412.575	356.906	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.408.153	1.830.790	
Likvider ultimo		1.820.728	2.187.696

Noteoversigt

1. Femårsoversigt
2. Anvendt regnskabspraksis
3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder
4. Renteindtægter
5. Renteudgifter
6. Gebyrer og provisionsindtægter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Antal beskæftigede
10. Andre driftsudgifter
11. Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen)
12. Skat
13. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
14. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
15. Obligationer til dagsværdi
16. Obligationer til amortiseret kostpris
17. Aktier m.v.
18. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder
19. Puljeordninger
20. Immaterielle aktiver
21. Grunde og bygninger
22. Øvrige materielle aktiver
23. Udskudte skatteaktiver/-passiver
24. Aktiver i midlertidig besiddelse
25. Andre aktiver
26. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
27. Indlån og anden gæld
28. Andre passiver
29. Hensatte forpligtelser
30. Efterstillede kapitalindskud
31. Aktiekapital
32. Aktionærforhold
33. Eventualforpligtelser og -aktiver
34. Aktiver stillet som sikkerhed
35. Kapitalforhold
36. Nærtstående parter
37. Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier ultimo året
38. Afledte finansielle instrumenter
39. Likvider
40. Finansielle aktiver og forpligtelser, koncern
41. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
 - Kreditrisiko
 - Markedsrisiko
 - Likviditetsrisiko
 - Operationel risiko
42. Selskabsmeddelelser

Noter

Note	Beløb i mio. kr.	Koncernen				
		2018	2017	2016	2015	2014
1 Femårsoversigt						
Resultatopgørelsen i hovedposter						
Netto renteindtægter	541	542	551	602	654	
Netto rente- og gebyrindtægter	1.005	999	973	1.020	1.019	
Kursreguleringer	21	43	47	-58	55	
Udgifter til personale og administration	746	691	644	613	577	
Af- og nedskrivninger på aktiver	49	59	52	31	36	
Nedskrivninger på udlån m.v.	4	33	107	150	257	
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	8	3	2	3	3	
Skat	22	16	12	-8	-4	
Årets resultat	208	257	216	144	180	
Balancen i hovedposter						
Udlån	12.174	11.681	10.474	9.763	9.981	
Fondsbeholdning	7.422	5.593	6.124	6.445	6.425	
Indlån inkl. indlån i puljer	19.536	17.495	16.041	15.011	15.707	
Egenkapital	3.083	2.812	2.588	2.469	2.200	
Aktiver i alt	23.857	21.487	19.859	18.730	19.322	
Efterstillede kapitalindskud	454	403	466	465	596	

Note	Beløb i mio. kr.	Koncernen				
		2018	2017	2016	2015	2014
Nøgletal						
Kapitalprocent	17,7	16,3	15,6	15,5	14,7	
Kernekapitalprocent	15,1	14,0	12,9	13,0	11,6	
Egenkapitalforrentning før skat ⁵	8,0	10,1	9,0	5,8	9,4	
Egenkapitalforrentning efter skat ⁵	7,2	9,5	8,5	6,2	9,7	
Indtjening pr. omkostningskrone	1,28	1,34	1,28	1,16	1,19	
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	-1,0	1,1	-0,2	1,3	-1,1	
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,7	0,7	0,2	0,6	1,0	
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	67,5	72,2	71,7	75,5	76,6	
Udlån i forhold til egenkapital	3,9	4,2	4,0	4,0	4,5	
Årets udlånsvækst ⁵	5,5	11,5	7,3	-2,2	-8,5	
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet ⁴	178	183	130	240	-	
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Årets nedskrivningsprocent	0,0	0,2	0,7	1,0	1,6	
Akk. nedskrivningsprocent ¹	5,8	5,6	6,8	9,1	11,5	
Afkastningsgrad ⁵	0,9	1,2	1,1	0,8	0,9	
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	9,3	15,3	12,1	6,4	-	
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	155,3	170,9	159,1	149,7	-	
Udbytte pr. aktie (kr.)	2,5	0,0	3,1	3,0	-	
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	8,7	7,4	8,7	15,1	-	
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,5	0,7	0,7	0,7	-	

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav. Nøgletal for 2018 og sammenligningstal for 2017-2014 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

1. I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 11 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser
2. Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.
3. Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.
4. Likviditetskrav for pengeinstitutter fastsat med hjemmel i § 152 i lov om finansiel virksomhed er erstattet af LCR-nøgletal. Sammenligningstal er tilpasset. Nøgletallet er ikke beregnet for 2014.
5. Nøgletallet er i 2018 beregnet med udgangspunkt i åbningsbalancen efter implementering af IFRS 9.

Noter

Sparekassen (moderselskabet)

Note	Beløb i mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
1 Femårsoversigt (fortsat)						
Resultatopgørelsen i hovedposter						
Netto renteindtægter		517	516	521	566	421
Netto rente- og gebyrindtægter		981	973	943	987	697
Kursreguleringer		27	57	69	-47	47
Udgifter til personale og administration		745	693	641	608	400
Af- og nedskrivninger på aktiver		43	40	45	30	28
Nedskrivninger på udlån m.v.		5	32	112	146	179
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder		18	-2	-20	16	77
Skat		18	14	-17	-12	6
Årets resultat		208	257	216	144	180
Balancen i hovedposter						
Udlån		12.240	11.671	10.429	9.668	6.664
Fondsbeholdning		7.422	5.594	6.124	6.445	5.161
Indlån inkl. indlån i puljer		19.549	17.497	16.053	15.005	11.220
Egenkapital		3.083	2.812	2.588	2.469	2.200
Aktiver i alt		23.818	21.443	19.845	19.254	14.502
Efterstillede kapitalindskud		454	403	466	465	595

Sparekassen (moderselskabet)

Note	Beløb i mio. kr.	2018	2017	2016	2015	2014
Nøgletal						
Kapitalprocent		17,7	16,4	15,6	15,6	20,4
Kernekapitalprocent		15,2	14,1	13,0	13,1	16,1
Egenkapitalforrentning før skat ⁵		7,8	10,0	7,9	5,7	10,0
Egenkapitalforrentning efter skat ⁵		7,2	9,5	8,5	6,2	9,7
Indtjening pr. omkostningskrone		1,28	1,35	1,25	1,16	1,29
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag		-1,2	0,8	-0,6	1,1	-1,2
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag		0,7	0,7	0,2	0,6	0,2
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån		67,6	71,9	71,1	72,9	73,5
Udlån i forhold til egenkapital		4,0	4,2	4,1	3,9	3,0
Årets udlånsvækst ⁵		6,1	11,9	7,9	-2,9	-10,6
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet ⁴		178	183	130	240	-
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningsprocent		0,0	0,2	0,7	1,0	1,7
Akk. nedskrivningsprocent ¹		5,6	5,4	6,5	8,9	15,7
Afkastningsgrad ⁵		0,9	1,2	1,1	0,9	1,2
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³		9,3	15,3	12,1	6,4	-
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²		155,3	170,9	159,1	149,7	-
Udbytte pr. aktie (kr.)		2,5	0,0	3,1	3,0	-
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³		8,7	7,4	8,7	15,1	-
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²		0,5	0,7	0,7	0,7	-

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav. Sammenligningstal for 2014 er ikke tilpasset i forbindelse med sammenlægningen med Sparekassen Fyn i 2016. Beregningen af sammenligningstal ville være omfattende og ressourcerkrevende, og ikke bidrage med oplysninger, der ikke allerede kan udledes af nøgletalsoversigten på koncernniveau, da udviklingen i moderselskabet efter sammenlægningen ligger tæt på udviklingen i koncernen.

1. Nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.
2. Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.
3. Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.
4. Likviditetskrav for pengeinstitutter fastsat med hjemmel i § 152 i lov om finansiel virksomhed er erstattet af LCR-nøgletal. Sammenligningstal er tilpasset. Nøgletallet er ikke beregnet for 2014.
5. Nøgletallet er i 2018 beregnet med udgangspunkt i åbningsbalancen efter implementering af IFRS 9.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er udarbejdet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. samt Finanstilsynets udstedte vejledninger. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle virksomheder.

Årsrapporten aflægges i danske kroner (DKK), der er præsentrationsvaluta for koncernens aktiviteter og moderselskabets funktionelle valuta, og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder vedrørende udarbejdelse af årsregnskabet fremgår af note 3. For at øge overblikket og for at mindske antallet af noteoplysninger, hvor såvel beløb som de kvalitative oplysninger vurderes som uvæsentlige for regnskabsbrugere, er enkelte oplysninger udeladt.

Ændring af anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis for koncernen og moderselskabet er ændret i forhold til tidligere år som beskrevet nedenfor.

Implementeringen af nye og ændrede IFRS-standarder og fortolkningsbidrag med ikrafttrædelse 1. januar 2018 har givet anledning til ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Som følge af implementeringen af IFRS 9 er sparekassens model for nedskrivninger på udlån og garantier ændret fra en model baseret på indtrufne tab ("incur-

red loss"-model), til en model baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den indførte regnskabsstandard har som mål at sikre en mere forsigtig tilgang i forbindelse med den regnskabsmæssige behandling af tabsrisikoen på kreditengagementerne og medfører, at nedskrivninger tages tidligere end det var tilfældet i den gamle model. Der henvises til afsnittet 'Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris' i denne note.

Sparekassen har i forbindelse med implementeringen besluttet at anvende overgangsordningen efter kapitalkravdirektivet (CRD), således at den negative effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne indføres og først får fuld effekt på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Den negative påvirkning af kapitalgrundlaget svarede til 120 mio. kr. ved reglerens ikrafttrædelse 1. januar 2018, mens påvirkningen fremadrettet i praksis vil være afdæmpet negativ i takt med det tidsmæssige forløb af overgangsordningen.

Der er i overensstemmelse med overgangsreglerne i IFRS 9 ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for nedskrivningerne fordelt på stadier m.v., da det ikke har været muligt at anvende de nye nedskrivningsregler på de historiske data uden at efterrationalisere.

Den akkumulerede virkning af ændringen er således indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, og der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2017. Den regnskabsmæssige effekt fremgår af tabellen til højre

Den anvendte regnskabspraksis er herudover ikke ændret.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Korrektiv-konto	Udskudt skat	Kapitalandele i associerede virksomheder	Egenkapital
2	Korrekationer til åbningsbalance (Koncern)				
	Balance 31.12.2017	1.010.795	162.718	70.584	2.812.413
	Stadie 1 og 2 nedskrivninger	189.400			-189.400
	Regulering studie 3 nedskrivninger	5.976			-5.976
	Tilbageførsel af gruppevise nedskrivninger	-55.697			55.697
	Udskudt skat		30.733		30.733
	Regulering af kapitalandele i associerede virksomheder			-221	-221
	Åbningsbalance 01.01.2018	1.150.474	193.451	70.363	2.703.246

	Korrektiv-konto	Udskudt skat	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	Egenkapital	
Korrekationer til åbningsbalance (Sparekassen, moder)					
	Balance 31.12.2017	967.614	152.160	381.559	2.812.413
	Stadie 1 og 2 nedskrivninger	186.326			-186.326
	Regulering studie 3 nedskrivninger	5.976			-5.976
	Tilbageførsel af gruppevise nedskrivninger	-55.389			55.389
	Udskudt skat		30.121		30.121
	Regulering af kapitalandele i associerede virksomheder			-2.375	-2.375
	Åbningsbalance 01.01.2018	1.104.527	182.281	379.184	2.703.246

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Note 41 er tilpasset så sammenligningstal nu også indeholder tilsagnsrammer. Ændringen har ingen indflydelse på indregning og måling eller øvrige oplysninger i regnskabet i øvrigt.

Standarder og fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft

Der er ved regnskabsårets afslutning en række nye eller ændrede standarder samt fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft eller godkendt til brug i EU. Sparekassen forventer først at implementere de nye regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, når de bliver obligatoriske. Bortset fra nedenstående forventes ingen af de nye standarder eller fortolkningsbidrag at få væsentlig indvirkning på koncernens regnskabsafreggelse.

IASB offentliggjorde den 13. januar 2016 en ny standard vedrørende den regnskabsmæssige behandling af leasing, IFRS 16, Leases, som erstatter IAS 17. Standarden træder i kraft for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2019 eller senere.

IFRS 16 får ikke væsentlig betydning for koncernens aktiviteter som leasinggiver, da IFRS 16 overordnet viderefører bestemmelserne i IAS 17 vedrørende leasinggiver.

IFRS 16 får mærkbar betydning for den regnskabsmæssige behandling af koncernens indgåede leasingkontrakter som leasingtager. IFRS 16 kræver således, at alle leasingkontrakter (bortset fra leasingkontrakter af kort varighed og vedrørende aktiver med lille værdi) skal indregnes i balancen som en brugsrettighed og en leasingforpligtelse, der måles til nutidsværdien af minimumsleasingydelse over leasingperioden. Brugsretten skal efterfølgende afskrives på samme

måde som andre anlægsaktiver, typisk lineært over leasingperioden, og der skal beregnes en rente vedrørende leasingforpligtelsen svarende til behandlingen af finansiel leasing i henhold til IAS 17.

Som følge heraf vil ændringen også have betydning for indregning af omkostninger vedrørende leasing i resultat-/totalopgørelsen, samt præsentationen i resultat-/totalopgørelsen og pengestrømsopgørelsen.

Indvirkningen vil i øvrigt også forskydes henover tid, da renteelementet i aftalerne er højt til at starte med.

Sparekassen har valgt at førtidsimplementere Finanstilsynets ændringsbekendtgørelse nr. 1441 af 3. december 2018, således at leasingaftaler indregnes og måles på samme måde i moderselskabet som på koncernniveau.

Sparekassen forventer at implementeringen af IFRS 16 vil forøge sparekassens materielle aktiver med omkring 190 - 192 mio. kr., leasingforpligtelser med omkring 184 - 186 mio. kr., samt hensættelser med omkring 6 mio. kr.

På koncernniveau forventes effekten at være en forøgelse af de materielle aktiver med omkring 90 - 92 mio. kr., leasingforpligtelser med omkring 86 - 88 mio. kr., samt hensættelser med omkring 4 mio. kr.

Den estimerede driftseffekt af implementeringen af standarden vil for 2019 være et fald i øvrige administrationsomkostninger på omkring 39 - 41 mio. kr. (koncern: 22 - 23 mio. kr.), en forøgelse af afskrivninger på omkring 39 - 41 mio. kr. (koncern: 22 - 23 mio. kr.) og en stigning i renteudgifter på ca. 3,5 mio. kr. (koncern: ca. 1,6 mio. kr.).

Ovenstående estimat er baseret på vores nuværende leasingaftaler, og tager således ikke højde for ændringer til aktiviteter eller aftaler i 2019.

Sparekassen anvender en simplificeret model så standarden implementeres fra og med ikrafttrædelsesåret. Der foretages således ikke tilpasninger af sammenligningstal.

Øvrige modelvalg i forhold til implementering af IFRS 16

- Aktivet opgøres til samme værdi som leasingforpligtelsen.
- Små aktiver er indregnet.
- Kortfristede leasingaftaler (som løber maksimalt 12 måneder) indregnes ikke.
- Lånerente anvendt til diskontering anvendes på porteføljeniveau.
- Etableringsomkostninger indregnes ikke.

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Sparekassen Sjælland-Fyn A/S samt dattervirksomheder, hvori sparekassen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Sparekassen anses for at have kontrol, når den har bestemmende indflydelse over de relevante aktiviteter i den pågældende virksomhed, er eksponeret overfor eller har ret til et variabelt afkast fra investeringen, og kan anvende sin bestemmende indflydelse til at påvirke det variable afkast.

Se note 18 vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og de enkelte dattervirksomheders regnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Fællesledede virksomheder indregnes ved anvendelse af den indre værdis metode, under regnskabsposten associerede virksomheder.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet /stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Fortjeneste eller tab ved salg eller afvikling af dattervirksomheder og associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem på den ene side dagsværdien af

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

salgsprovenuet eller afviklingssummen og dagsværdien af eventuelle resterende kapitalandele og på den anden side den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- eller afviklingstidspunktet, inkl. goodwill. Den derved opgjorte fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen tillige med akkumulerede valutakursreguleringer, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Finansielle instrumenter, som efter første indregning måles til amortiseret kostpris, måles ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det finansielle instrument, og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, der indgår som en integreret del af den effektive rente.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet

aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger i domicilejendomme direkte i anden totalindkomst.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og instituttet i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og henholdsvis kursen på betalingsdagen og balancedagens kurs indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån eller et lån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument under renteindtægter/-udgifter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at instituttet forestår serviceringen, og dermed opnår ret til vederlaget.

Totalkredit kan kun modregne konstaterede tab i realkreditlånets første 8 år i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratier og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelse, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den

del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt acontoskat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver til modregning i fremtidige positive skattepligtige indkomster. Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Sparekassen er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder, og er administrationselskab i sambeskatningen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker.

Tilgodehavende måles ved første indregning til dagsværdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. Efterfølgende måles tilgodehavender til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede, men endnu ikke realiserede tab.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Klassifikation og måling

Klassifikation og måling af finansielle aktiver foretages på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver. Dette indebærer, at finansielle aktiver skal klassificeres i en af følgende tre kategorier:

- Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.
- Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres

af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem anden totalindkomst.

- Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Sparekassen har ikke finansielle aktiver, der omfattes af målingskategorien med indregning af finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst. I stedet måles sparekassens beholdning af obligationer til dagsværdi gennem resultatopgørelsen, enten fordi de indgår i en handelsbeholdning eller fordi, de indgår i et risikostyringssystem eller en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier og indgår på dette grundlag i sparekassens interne ledelsesrapportering.

Model for nedskrivning for forventede kredittab

Alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris, nedskrives for forventede kredittab og der hensættes efter samme regler til forventede kredittab på uudnyttede kredittammer, lånetilsagn og garantier.

Nedskrivningsreglerne er baseret på en forventningsbaseret model, som medfører en tidligere indregning af nedskrivninger i forhold til den tidligere gældende nedskrivningsmodel, hvorefter der skulle være indtruffet en objektiv indikation på værdiforringelse, forinden at der kunne og skulle indregnes en nedskrivning.

For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningerne for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i

balancen. Hensættelser til tab på uudnyttede kredittammer, lånetilsagn og garantier indregnes som en forpligtelse.

De forventningsbaserede nedskrivningsregler indebærer, at et finansielt aktiv m.v. på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Det forventede tab er beregnet som en funktion af sandsynligheden for OIK (objektiv indikation for kreditforringelse), EAD (eksponeringsværdi ved misligholdelse) og LGD (tab ved misligholdelse), hvor der er indarbejdet fremadskuende informationer, der repræsenterer ledelsens forventninger til den fremadrettede udvikling.

Placeringen i stadier og opgørelse af det forventede tab er baseret på sparekassens ratingmodeller, der er udviklet af datacentralen Bankdata, og sparekassens interne kreditstyring. Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning ved en nedjustering i sparekassens interne rating af debitor svarende til én ratingklasse i Finanstilsynets vejledende ratingklassifikation, samt ved restancer i mere end 30 dage.

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, som er karakteriseret ved fravær af en betydelig stigning i kreditrisikoen. Sparekassen betragter kreditrisikoen som lav, når sparekassens interne rating af kunden svarer til rating klassifikation 2a (normal bonitet) eller bedre.

En eksponering defineres som værende kreditforringet (stadie 3) samt misligholdt såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Sparekassen vurderer, at låntager ikke vil kunne honorere sine forpligtelser som aftalt.
- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, låntager har begået kontraktbrud, sparekassen har ydet låntager lempelser i vilkårene som følge af låntagers økonomiske vanskeligheder eller det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.
- Eksponeringen har været i restance/overtræk i mere end 90 dage med en beløbsstørrelse, som vurderes væsentlig.

Den definition af kreditforringet og misligholdelse, som sparekassen anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadie 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål, ligesom definitionen er tilpasset kapitalkravsforordningens (CRR) definition på misligholdelse. Dette indebærer, at en eksponering, som anses for at være misligholdt til regulatoriske formål, altid placeres i stadie 3.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadie 1 og 2, bortset fra de største eksponeringer tillige med de svageste eksponeringer i stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel vurdering baseret på tre scenarier (basis scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en enklere model, som tager udgangspunkt i sparekassens inddeling af kunderne i forskellige ratingklasser og en vurdering af risikoen for de enkelte ratingklasser. Beregningen sker i et setup, der udvikles og vedligeholdes på sparekassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter (LOPI), og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden.

Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider udover to år og frem til år 10 foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer

mod et normalt niveau i år 10. Løbetider udover 10 år tildeles samme nedskrivningsprocent som i år 10. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres på datacentralens "rå" estimater, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Sparekassen har besluttet at anvende overgangsordningen efter kapitalkravsdirektivet (CRD) således, at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld effekt på kapitalgrundlaget efter 5 år (efter 2022).

Praksis for fjernelse af finansielle aktiver fra balancen

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, fjernes helt eller delvist fra balancen, hvis sparekassen ikke længere har en rimelig forventning om hel eller delvis dækning af det udestående beløb. Samtidig udgår nedskrivningen i opgørelsen af de akkumulerede nedskrivninger. Der henvises til den uddybende beskrivelse i note 11.

Leasing

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringer i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden. Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste eller tab fra salg af leasingaktiver føres som henholdsvis andre driftsindtægter og andre driftsudgifter.

Afledte finansielle instrumenter og uafviklede spotforretninger

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre aktiver og andre passiver.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssig sikring

Værdiregulering af finansielle instrumenter, der effektivt sikrer mod udsving i rentebetalinger på sparekassens finansiering, behandles som regnskabsmæssig sikring af pengestrømme og indregnes i anden totalindkomst.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatet sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til indre værdi i moderselskabsregnskabet efter regnskabsbekendtgørelsen. Andele af tilknyttede virksomheders resultat efter skat indregnes i resultatopgørelsen under resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Andele af tilknyttede virksomheders egenkapitalbevægelser indregnes direkte på egenkapitalen.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder i koncernen og moderselskabet

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

I resultatet indregnes den forholdsmæssige andel af virksomhedens resultat efter skat og eliminering af en forholdsmæssig andel af urealiserede interne fortjenester og tab og med fradrag af eventuel nedskrivning af goodwill. I koncernens anden totalindkomst indregnes den forholdsmæssige andel af alle transaktioner og begivenheder, der er indregnet i anden totalindkomst i den associerede virksomhed.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Tilgodehavender og andre langfristede finansielle aktiver, der anses for at være en del af den

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

samlede investering i den associerede virksomhed, nedskrives med eventuel resterende negativ indre værdi. Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser samt andre tilgodehavender hos associerede virksomheder nedskrives alene, hvis de vurderes uerholdelige.

Der indregnes alene en hensat forpligtelse til at dække den resterende negative indre værdi, hvis koncernen har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

Ved køb af kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden.

Aktiver tilknyttet puljeordninger

Aktiver øremærket til kunders opsparing i puljeordninger måles til dagsværdi og indregnes i puljeordninger. Kundernes indskud i puljeordninger indregnes i indlån i puljeordninger. Disse indlån måles til værdien af indskuddene, svarende til dagsværdien af aktiverne.

Afkast (renteindtægter og dagsværdireguleringer) af aktiver i puljeordninger og krediteringen af disse til kundekonti indregnes i særskilte poster i kursreguleringer. Koncernens og bankens resultat er således ikke påvirket af afkastet i puljeordningerne.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris og måles efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under "Værdiforringelsestest".

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris og afskrives line-

ært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske levetid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt.

Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Øvrige immaterielle aktiver

Erhvervet software indregnes til anskaffelsesværdi og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Værdiforringelsestest

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle aktiver vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi overstiger de forventede fremtidige nettoindtægter fra virksomheden eller aktivet.

Anskaffelse af immaterielle aktiver med kort levetid indregnes direkte i resultatopgørelsen under posten af og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster.

Investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Ændringer i dagsværdi på investerings-ejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som instituttet selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så

hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien.

Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes i anden totalindkomst og henføres til opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, medmindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi.

Domicilejendomme afskrives lineært over en periode på 50 år. Der afskrives ikke på ejendommenes forventede scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider, der udgør:

It-udstyr og maskiner	3 - 5 år
Inventar	3 - 5 år
Biler	3 - 5 år
Indretning af lejede lokaler	5 - 10 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt

inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen, og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesprovisioner m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovenu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen

kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Egenkapital

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve under egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning om udbetaling af udbytte foreligger.

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte fra egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital med uendelig løbetid, og hvor sparekassen har en ubetinget ret til at unnlade at betale renter, klassificeres som egenkapital, og betaling af renter indregnes direkte på egenkapitalen på betalingsstidspunktet som udlodning.

Bunden sparekassereseerve

Oprettet i forbindelse med sparekassens omdannelse til aktieselskab. Den bundne sparekassereseerve svarer til garantsparekassens frie reserver efter fradrag for indskud i forbindelse med oprettelse af Fonden for Sparekassen Sjælland.

Den bundne sparekassereseerve kan bruges til dækning af underskud, der ikke dækkes af beløb, der kan anvendes til udbytte i aktieselskabet.

Til sparekassereseerven skal årligt henlægges en del af overskuddet i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S i henhold

til § 213 i lov om finansiell virksomhed. Henlæggelsen kan dog ikke overstige en af Finanstilsynet fastsat referencerente. Referencerenten er for 2018 fastsat til 0 %.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt sparekassens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat. Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter samt køb, udvikling, forbedring og salg m.v. af immaterielle og materielle anlægsaktiver. Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i sparekassens aktiekapital, efterstillede kapitalindskud og omkostninger forbundet hermed samt udbytte.

Likvider omfatter kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker, tilgodehavender hos kreditinstitutter med oprindelig løbetid op til tre måneder samt værdipapirer med oprindelig løbetid op til tre måneder, som øjeblikkeligt kan omsættes til likvide beholdninger, og som kun har ubetydelig risiko for ændring i kursværdien.

Segmentoplysninger

Koncernen og sparekassen har alene et driftssegment, hvorfor der ikke afgives segmentoplysninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for koncernen 2018 og sammenligningstal for 2017-2014 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

Sammenligningstal er ikke tilpasset ændringen i anvendt regnskabspraksis pr.1. januar 2018 ved implementeringen af IFRS 9, med mindre det specifikt er anført.

Sammenligningstal vedr. aktiebaserede nøgletal er ganget med en justeringsfaktor som følge af aktieudvidelsen i 2018.

Noter

3 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2018, er følgende:

- Nedskrivninger på finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris
- Investerings- og domicilejendomme
- Dagsværdi af finansielle instrumenter
- Goodwill
- Udskudte skatteaktiver

Nedskrivninger på finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris

Nedskrivninger på finansielle aktiver samt hensættelser på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier er foretaget i overensstemmelse med

regnskabspraksis, og baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan blive væsentlig.

Der foretages væsentlige skøn i forbindelse med værdiforringede udlån mv., hvor værdiansættelsen sker på baggrund af det mest sandsynlige udfald af betalingsstrømmene, herunder realisationsværdier af sikkerheder. En eventuel senere afvigelse i realiserede betalingsstrømme eller sikkerheder medfører en ændring i værdiansættelsen af udlån mv.. Det kan derfor være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn enten på grund af ny information, yderligere erfaringer eller efterfølgende begivenheder.

For hensættelser til tab på garantier, uudnyttede kreditter samt lånetilsagn, er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv, og der skal betales på den afgivne garanti.

Værdien af ejendomsplanter fastsættes ud fra en konkret vurdering af afkastkravet til den enkelte ejendom fratrukket en forsigtighedsreservation til omkostninger og usikkerhed. Der er store geografiske forskelle på afkastkravene, hvorfor prissætningerne løbende afstemmes med det professionelle marked.

Det udelukker dog ikke at der fremadrettet kan blive behov for yderligere nedskrivninger, bl.a. på sparekassens engagementer indenfor ejendomme, herunder pantebreve.

Den porteføljemæssige modelberegning der foretages, sker i et setup, der udvikles og vedligeholdes på sparekassens datacentral. Modellen tager udgangspunkt i sparekassens inddeling af kunderne i forskellige

rating klasser og en vurdering af risikoen for de enkelte ratingklasser.

Der er forbundet en vis grad af usikkerhed, og skøn i forbindelse med fastsættelse af sandsynligheden for OIK (objektiv indikation for kreditforringelse), samt LGD (tab ved misligholdelse), der er væsentlige parametre i modelberegningen.

Beregningen suppleres med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter (LOPI).

Beregningen danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden.

De forhold, som specielt har påvirket de ledelsesmæssige skøn i 2018 er udviklingen i landbruget, afkastsatser på ejendomme, teknisk insolvente kunder, og den økonomiske situation på boligmarkedet.

Investerings- og domicilejendomme

Fastsættelsen af dagsværdien for investeringsvejendomme er forbundet med et væsentlig skøn. Skønnet knytter sig primært til fastlæggelsen af ejendommens forrentningskrav og fremtidige pengestrømme.

Fastsættelsen af den omvurderede værdi af domicilejendomme er forbundet med et væsentlig skøn. Skønnet knytter sig primært til fastlæggelsen af ejendommens forrentningskrav. Domicilejendomme udgøres af lokaler hvorfra der udøves aktiv sparekassesevirsomhed samt tilhørende kælder- og loftslokaler til installationer mv. I forbindelse med værdiansættelsen er der anvendt forskellige kvadratmeterpriser i forhold til de alternative anvendelsesmuligheder, som de enkelte lokaler vurderes at have.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er tilfældet for unoterede aktier.

For aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part ved værdiansættelsen.

Goodwill

Goodwill testes for værdiforringelse minimum to gange årligt (halv- og helårligt), og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse. Se note 20 for yderligere beskrivelse.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække (3-5 år) realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af, hvor stort et beløb der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
4 Renteindtægter					
Kreditinstitutter og centralbanker	672	1.487	495	1.345	
Udlån og andre tilgodehavender	568.007	575.223	544.497	549.409	
Obligationer	28.959	23.687	28.959	23.687	
Afledte finansielle instrumenter i alt	8.396	5.428	8.396	5.428	
Heraf: - Rentekontrakter	9.296	7.332	9.296	7.332	
- Valutakontrakter	-900	-1.904	-900	-1.904	
Øvrige renteindtægter	456	305	255	94	
Renteindtægter i alt	606.490	606.130	582.602	579.963	
5 Renteudgifter					
Kreditinstitutter og centralbanker	12.883	7.600	12.742	7.593	
Indlån og anden gæld	20.176	25.096	20.126	25.096	
Efterstillede kapitalindskud	32.545	30.821	32.545	30.821	
Øvrige renteudgifter	55	118	46	116	
Renteudgifter i alt	65.659	63.635	65.459	63.626	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
6 Gebyrer og provisionsindtægter					
Værdipapirhandel og depoter	94.561	109.308	94.561	109.308	
Betalingsformidling	56.994	50.818	56.994	50.818	
Lånesagsgebyrer	37.887	42.115	37.887	42.115	
Garanti-provision	170.663	159.252	170.663	159.252	
Øvrige gebyrer og provisioner	98.599	87.651	98.524	87.368	
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	458.704	449.144	458.629	448.861	
7 Kursreguleringer					
Obligationer	-21.752	29.133	-22.362	28.946	
Aktier	46.264	23.565	46.264	23.565	
Investeringsejendomme	-7.042	-15.141	-651	-783	
Valuta	9.270	8.829	9.270	8.829	
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-5.512	-3.392	-5.512	-3.392	
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-47.078	45.950	-47.078	45.950	
Indlån i puljeordninger	47.078	-45.950	47.078	-45.950	
Kursreguleringer i alt	21.228	42.994	27.009	57.165	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
8 Udgifter til personale og administration					
Vederlag til bestyrelse og direktion					
Bestyrelse og direktion		11.738	15.407	11.738	15.407
I alt		11.738	15.407	11.738	15.407
Personaleudgifter					
Lønninger		355.999	326.833	355.999	326.833
Pensioner		39.935	36.489	39.935	36.489
Udgifter til social sikring		55.431	51.249	55.431	51.249
Personaleudgifter i alt		451.365	414.571	451.365	414.571
Øvrige administrationsomkostninger		283.053	261.415	282.291	263.478
Udgifter til personale og administration i alt		746.156	691.393	745.394	693.456

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere

Bestyrelsen	2018	2017	2018	2017
Thomas Kullegaard, formand	495	455	495	455
Jakob N. Andersson, næstformand	420	380	420	380
Bent Andersen	370	322	370	322
Erik Larsen	275	242	275	242
Per Bjørnsholm	275	242	275	242
Otto Spliid	225	208	225	208
Per Olsen	225	208	225	208
Helle L. Bjørnøe	195	188	195	188
Mads Wallin	195	188	195	188
Fratrådte medlemmer	65	301	65	301
Fast vederlag til bestyrelsen i alt	2.740	2.734	2.740	2.734

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)					
Direktionen					
Lars Petersson					
Fast løn		4.299	4.897	4.299	4.897
Variabelt engangsvederlag		80	100	80	100
Pension		745	0	745	0
I alt		5.124	4.997	5.124	4.997
Bruno Riis-Nielsen					
Fast løn		3.874	2.951	3.874	2.951
I alt		3.874	2.951	3.874	2.951

Lars Petersson har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Regional Invest Fyn A/S i 2018 på 20 t.kr. (2017: 20 t.kr.)

Bruno Riis-Nielsen har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Regional Invest Fyn A/S i 2018 på 20 t.kr. (2017: 20 t.kr.) samt Leasing Fyn Bank på 50 t.kr. (2017: 35 t.kr.)

Flemming Bisgaard Nielsen (fratrådt maj 2017)

Fast løn	0	4.299	0	4.299
Pension	0	426	0	426
I alt	0	4.725	0	4.725

Derudover har direktionen fået stillet firmabiler til rådighed. Beskatningsgrundlaget herfor udgør: Lars Petersson 159 t.kr. (2017: 148 t.kr.), Bruno Riis-Nielsen 138 t.kr. (2017: 139 t.kr.) og Flemming Bisgaard Nielsen (2017: 97 t.kr.).

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)					
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen					
Fast løn	22.439	21.532	22.439	21.532	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	746	165	746	165	
Pension	2.623	2.479	2.623	2.479	
I alt	25.808	24.176	25.808	24.176	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	25	25	25	25	
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen fordelt på forretningsområder					
Erhverv/kredit					
Fast løn	4.787	4.582	4.787	4.582	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	130	0	130	0	
Pension	553	531	553	531	
I alt	5.470	5.113	5.470	5.113	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	5	6	5	6	
Investering/formueforvaltning					
Fast løn	3.832	3.847	3.832	3.847	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	100	75	100	75	
Pension	444	432	444	432	
I alt	4.376	4.354	4.376	4.354	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	6	6	6	6	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)					
Øvrige forretningsområder					
Fast løn	13.820	13.104	13.820	13.104	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	516	90	516	90	
Pension	1.626	1.515	1.626	1.515	
I alt	15.962	14.709	15.962	14.709	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	14	13	14	13	

Sparekassens bestyrelse har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave mindst en gang årligt at vurdere sparekassens lønpolitik og forelægge eventuelle forslag til ændringer for bestyrelsen. Den af bestyrelsen godkendte lønpolitik forelægges til generalforsamlingens godkendelse.

Aflønningsudvalget består af økonomichef Jakob N. Andersson (formand), direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, fhv. adm. direktør Bent Andersen, kunderådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, filialdirektør Mads Wallin.

Bestyrelsesmedlemmer honoreres med et fast honorar i overensstemmelse med lønpolitikken.

Lønftaler med direktionen varetages af formanden for sparekassens bestyrelse på baggrund af en forudgående indstilling fra aflønningsudvalget. Lønftaler forelægges bestyrelsen til endelig godkendelse. Direktionens fratrædelsesordninger afviger ikke fra normerne i branchen. Direktion og bestyrelse er ikke omfattet af bonusordninger.

Aflønning af væsentlige risikotagere varetages af direktionen.

Sparekassen benytter ikke fratrædelsesgodtgørelser eller pensionsordninger, der ikke følger af lov eller overenskomst.

Sparekassen har valgt at aflønne i faste løndele. Sparekassen har derfor ikke variable løndele, som et aftalt element i medarbejdernes, direktionens eller bestyrelsens løn. Der er derfor heller ikke udbetalt udskudt variabel løn i 2018. Ved variabel løn forstås aflønningsordninger, hvor den endelige aflønning ikke er kendt på forhånd og afhænger af personens, afdelingens eller sparekassens resultater, eksempelvis bonusordninger eller lignende.

Såfremt bestyrelsen eller direktionen vurderer, at der er ydet en ekstraordinær indsats, kan der ekstraordinært ydes et engangsvederlag. Hvis et bestyrelsesmedlem, en direktør, en væsentlig risikotager eller en medarbejder i en kontrolfunktion modtager et engangsvederlag, vil vederlaget blive behandlet i overensstemmelse med § 77a og § 77b i lov om finansiel virksomhed.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

8 Udgifter til personale og administration (fortsat)

Tildeling af et ekstraordinært vederlag kan udelukkende ske, såfremt det af bestyrelsen godkendte budget for indværende år udviser overskud. Der udbetales herefter alene engangsvederlag under den bagatelgrænse, der er fastsat i Finanstilsynets bekendtgørelse om lønpolitik. Engangsvederlag må for den enkelte person højst udgøre 20 pct. af henholdsvis honorar og den faste grundløn inklusiv pension. Ingen personer i koncernen aflønnes med 1 mio. euro eller derover pr. regnskabsår.

Lønpolitikken i dens fulde længde kan findes på https://www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Honorar til eksterne revisorer

Lovpligtig revision	930	1.091	816	969
Erklæringsopgaver	90	88	90	88
Andre ydelser	1.623	682	1.613	682
I alt	2.643	1.861	2.519	1.739

Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af Deloitte, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til koncernen udgør 1.623 t.kr. og består af rådgivning om fusion af datterselskaber, internationale regnskabsregler, risikostyring og kapitalforhøjelse.

9 Antal beskæftigede

Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	616	585	616	585
--	-----	-----	-----	-----

10 Andre driftsudgifter

Udgifter til Afviklingsberedskabet	862	1.014	862	1.014
Øvrige driftsudgifter	19.068	18.176	11.395	11.656
Andre driftsudgifter i alt	19.930	19.190	12.257	12.670

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

11 Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen)

Nettopåvirkning indregnet i resultatopgørelsen

Tilgodehavender hos kredittinstitutter og centralbanker	204	0	204	0
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	79.001	92.892	76.778	86.541
Garantier	-16.213	-3.444	-16.213	-3.444
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer	-1.044	0	-1.044	0

Nettobevægelser på nedskrivnings-/hensættelseskonti i alt

I alt	61.949	89.448	59.726	83.097
Renteregulering	-35.931	-39.213	-35.931	-39.213
Tabsbogført, ej tidligere nedskrevet/hensat	4.825	12.734	4.103	11.723
Værdiregulering af overtagne aktiver	-4	-186	-4	-186
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-26.445	-29.343	-22.864	-23.236
Ført i resultatopgørelsen	4.394	33.440	5.030	32.185

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen				Sparekassen (moderselskabet)			
		Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
1.1 Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen) (fortsat)									
2018									
Akk. nedskrivninger og hensættelser fordelt på stadier									
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1	242	0	243	1	242	0	243
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	59.012	105.911	848.954	1.013.877	57.589	104.457	814.534	976.580	
Garantier	7.372	10.444	43.280	61.096	7.372	10.444	43.280	61.096	
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer	2.942	3.145	0	6.087	2.942	3.145	0	6.087	
Nedskrivninger og hensættelser i alt	69.327	119.742	892.234	1.081.302	67.904	118.288	857.814	1.044.005	
2017 (pr. 1. januar 2018)									
Akk. nedskrivninger og hensættelser fordelt på stadier									
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1	37	0	38	1	37	0	38
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	44.087	139.323	882.587	1.065.997	44.087	135.697	840.266	1.020.050	
Garantier	5.471	13.028	58.810	77.309	5.471	13.028	58.810	77.309	
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer	2.556	4.574	0	7.130	2.556	4.574	0	7.130	
Nedskrivninger og hensættelser i alt	52.115	156.962	941.397	1.150.474	52.115	153.336	899.076	1.104.527	
		Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	I alt 31.12.2017	IFRS 9 tilpasninger 01.01.2018	I alt 31.12.2017	IFRS 9 tilpasninger 01.01.2018	I alt 31.12.2017	IFRS 9 tilpasninger 01.01.2018
Akk. nedskrivninger og hensættelser, IFRS 9 tilpasninger									
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	38	38	0	0	0	38
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	75.374	879.516	954.890	111.107	1.065.997	74.514	837.195	911.709	108.341
Garantier	0	55.905	55.905	21.404	77.309	0	55.905	55.905	21.404
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer	0	0	0	7.130	7.130	0	0	0	7.130
Nedskrivninger og hensættelser i alt	75.374	935.421	1.010.795	139.679	1.150.474	74.514	893.100	967.614	136.913

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen					Sparekassen (moderselskabet)					I alt	
		Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3		
11	Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen) (fortsat)												
	2018												
	Nedskrivningskontoen for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker												
	Nedskrivninger i alt primo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Regulering som følge af ændret regnskabspraksis pr. 1. januar 2018	0	0	1	37	0	38	0	0	1	37	0	38
	Nedskrivninger pr. 1. januar 2018	0	0	1	37	0	38	0	0	1	37	0	38
	Nye nedskrivninger (netto)			0	205	0	205			0	205	0	205
	Renteregulering					0	0					0	0
	Tabsbøgført dækket af tidligere nedskrivninger					0	0					0	0
	Andre bevægelser					0	0					0	0
	Nedskrivninger i alt ultimo	0	0	1	242	0	243	0	0	1	242	0	243

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen						Sparekassen (moderselskabet)					
		Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt	Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
11 Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen) (fortsat)													
2018													
Nedskrivningskontoen for udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris													
Nedskrivninger i alt primo		75.374	879.516				954.890	74.514	837.195				911.709
Overført til ledelsesmæssige skøn		-19.677	0	0	19.677	0	0	-19.125		0	19.125	0	0
Regulering som følge af ændret regnskabs- praksis pr. 1. januar 2018		-55.697	-879.516	45.269	118.464	882.587	111.107	-55.389	-837.195	44.087	116.572	840.266	108.341
Nedskrivninger pr. 1. januar 2018		0	0	45.269	138.141	882.587	1.065.997	0	0	44.087	135.697	840.266	1.020.050
Nye nedskrivninger (netto)				13.743	-32.230	25.623	7.136			13.502	-31.240	22.652	4.914
Renteregulering						35.931	35.931					35.931	35.931
Værdiregulering af overtagne aktiver						-4	-4					-4	-4
Tabsbogført dækket af tidligere nedskrivninger						-237.765	-237.765					-226.893	-226.893
Andre bevægelser						142.582	142.582					142.582	142.582
Nedskrivninger i alt ultimo		0	0	59.012	105.911	848.954	1.013.877	0	0	57.589	104.457	814.534	976.580
2017													
Nedskrivningskontoen for udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris													
Nedskrivninger i alt primo		81.771	952.977				1.034.748	80.442	908.281				988.723
Nye nedskrivninger (netto)		-6.397	99.290				92.893	-5.928	92.469				86.541
Renteregulering		0	-39.213				-39.213	0	-39.213				-39.213
Tabsbogført dækket af tidligere nedskrivninger		0	-257.247				-257.247	0	-248.141				-248.141
Værdiregulering af overtagne aktiver		0	-186				-186	0	-186				-186
Andre bevægelser		0	123.895				123.895	0	123.985				123.985
Nedskrivninger i alt ultimo		75.374	879.516				954.890	74.514	837.195				911.709
Underkurs i.f.m. virksomhedsovertagelser		0	131.891				131.891	0	131.891				131.891
Nedskrivninger og underkurs i alt ultimo		75.374	1.011.407				1.086.781	74.514	969.086				1.043.600

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen					Sparekassen (moderselskabet)						
		Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt	Gruppevise nedskr.	Individuelle nedskr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
11 Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen) (fortsat)													
2018													
Hensættelseskontoen for garantier													
Hensættelser i alt primo		0	55.905				55.905	0	55.905			55.905	
Regulering som følge af ændret regnskabspraksis pr. 1. januar 2018		0	-55.905	5.471	13.028	58.810	21.404	0	-55.905	5.471	13.028	58.810	21.404
Hensættelser pr. 1. januar 2018		0	0	5.471	13.028	58.810	77.309	0	0	5.471	13.028	58.810	77.309
Nye hensættelser (netto)				1.901	-2.584	-15.530	-16.213			1.901	-2.584	-15.530	-16.213
Endelig tabt, tidligere hensat						0	0					0	0
Hensættelser i alt ultimo		0	0	7.372	10.444	43.280	61.096	0	0	7.372	10.444	43.280	61.096
2017													
Hensættelseskontoen for garantier													
Individuelle hensættelser i alt primo			67.061				67.061		67.061				67.061
Nye hensættelser (netto)			-3.444				-3.444		-3.444				-3.444
Endelig tabt, tidligere hensat			-7.712				-7.712		-7.712				-7.712
Individuelle hensættelser i alt ultimo			55.905				55.905		55.905				55.905
2018													
Hensættelseskontoen for lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer													
Hensættelser i alt primo		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Regulering som følge af ændret regnskabspraksis pr. 1. januar 2018		0	0	2.556	4.574	0	7.130	0	0	2.556	4.574	0	7.130
Hensættelser pr. 1. januar 2018		0	0	2.556	4.574	0	7.130	0	0	2.556	4.574	0	7.130
Nye hensættelser (netto)				386	-1.429	0	-1.044			386	-1.429	0	-1.044
Andre bevægelser							0						0
Hensættelser i alt ultimo		0	0	2.942	3.145	0	6.087	0	0	2.942	3.145	0	6.087

Noter

1.1 Nedskrivninger og hensættelser til tab (nedskrivningskontoen) (fortsat)

Væsentlige faktorer i forhold til udviklingen i nedskrivningskontoen

Vandring mellem stadier udgør en væsentlig del af årsagen til niveauet på nedskrivningskontoen. På indregningstidspunktet nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2).

Udlån og garantier, samt lånetilsagn og uudnyttede rammer fordelt på eksponeringskategorier/stadier fremgår af note 4.1.

Nye faciliteter placeres som udgangspunkt i stadie 1, med mindre kunden ligger i bonitetsklasse 1 (kreditforringede eksponeringer) hvor faciliteten så indplaceres i stadie 3. Sparekassen havde i 2018 nye faciliteter for i alt 7.609,9 mio. kr. (brutto) hvilket påvirkede nedskrivningskontoen med samlet 46,7 mio. kr.

Faciliteter med mere end 30 dages overtræk i stadie 2 udgjorde pr. 31.12.2018 12,8 mio. kr. hvilket har påvirket nedskrivningskontoen med 0,3 mio. kr.

Udvikling i beregningsfaktorer

Loss Given Default (LGD) og Probability of Default (PD) er baseret på sparekassens egne nøgletal.

LGD er udtryk for det procentuelle tab af kundens eksponeringer, såfremt denne rammes af default. PD-værdien er udtryk for sparekassens procentvise forventning til sandsynligheden for en kundes default.

Sparekassen reberegner løbende de PD værdier der indgår ved beregningen af nedskrivningskontoen. Beregningen er baseret på den historiske udvikling i sparekassens kundeportefølje over en 4 års tidshorizont. De beregnede PD værdier er generelt faldet over året, hvilket skønnes at have påvirket nedskrivningskontoen med ca. -20 mio. kr.

Makroøkonomiske variabler

Lokale Pengeinstitutter (LOPI) har udarbejdet et hjælpværktøj, som sparekassen anvender som grundlag for et estimat for forventningerne til fremtiden. Det fremadskuende makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variabler.

Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variabler baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variabler som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider udover to år og frem til år ti, foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år ti. Løbetider udover ti år tildeles samme nedskrivningsprocent som i år ti.

Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens "rå" estimater i de enkelte sektorer og brancher. Sparekassens ledelse foretager løbende vurdering af

justeringsfaktorerne, og foretager tilpasninger så faktorerne bedst muligt afspejler sparekassens faktiske forhold.

Ændringer til de makroøkonomiske variabler har ikke haft væsentlig betydning for udviklingen i nedskrivningskontoen.

Eksponeringer i Stadie 1 og 2

Det er sparekassens vurdering, at den anvendte model til beregning af nedskrivninger/hensættelser i stadie 1 og 2 er anvendelig til opgørelse af det forventede kredittab på sparekassens finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris.

Eksponeringer i Stadie 3

Eksponeringer i stadie 3 håndteres individuelt. Aktivet nedskrives fortsat med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Sparekassen har i 2018 haft en tilgang af nye nedskrivninger/hensættelser på 215,2 mio. kr. i stadie 3. I samme periode er der tilbageført nedskrivninger/hensættelser for 172,1 mio. kr.

Endeligt tabt, tidligere nedskrevet/hensat udgør 226,9 mio. kr.

Der henvises i øvrigt til sparekassens anvendte regnskabspraksis.

Praksis for fjernelse af finansielle aktiver fra balancen

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, fjernes helt eller delvist fra balancen, hvis sparekassen ikke længere har en rimelig forventning om hel eller delvis dækning af det udestående beløb. Medregningen ophører på baggrund af en konkret, individuel vurdering af de enkelte eksponeringer. For erhvervskunder vil sparekassen typisk basere vurderingen på indikatorer som kundens likviditet, indtjening og egenkapital samt de sikkerheder, som er stillet til sikkerhed for eksponeringen. For privatkunder vil sparekassen typisk basere vurderingen på kundens likviditet, indtægt og formueforhold samt ligeledes kundens sikkerheder for eksponeringen. Når et finansielt aktiv fjernes helt eller delvist fra balancen, udgår nedskrivningen på det finansielle aktiv samtidig i opgørelsen af de akkumulerede nedskrivninger, jf. ovenstående post 'endeligt tabt, tidligere nedskrevet/hensat'.

Sparekassen fortsætter inddrivelsesbestræbelserne efter, at aktiverne er fjernet fra balancen, hvor tiltagene afhænger af den konkrete situation. Sparekassen søger som udgangspunkt at indgå en frivillig aftale med kunden, herunder genforhandling af vilkår eller rekonstruktion af en virksomhed, således at inkasso eller konkursbegæring først bringes i anvendelse, når andre tiltag er afprøvet. Sparekassen har løbende fjernet finansielle aktiver for 2.506,6 mio. kr. der fortsat forsøges inddrevet.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
12 Skat					
Beregnet skat af årets indkomst	4.334	19.159	674	14.822	
Udskudt skat	17.766	-945	16.659	-763	
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	5	-2.339	339	-476	
Skat i alt	22.105	15.875	17.672	13.583	
Effektiv skatteprocent					
Selskabsskatteprocent i Danmark	22,00	22,00	22,00	22,00	
Reguleringer:					
Rente hybrid kapital	-5,74	-4,55	-5,85	-4,59	
IFRS 9 primo nedskrivninger	-7,64	0,00	-7,79	0,00	
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	0,00	-0,86	0,15	-0,18	
Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter m.v.	5,35	0,42	3,99	-2,67	
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-0,77	-0,21	-1,73	0,19	
Anvendelse koncernunderskud	-3,61	-10,99	-2,95	-9,74	
I alt	9,60	5,81	7,82	5,01	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
13 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker					
Fordelt efter restløbetid					
Anfordringstilgodehavender	129.092	129.799	123.438	121.454	
Til og med 3 måneder	1.256.159	1.672.211	1.256.159	1.672.211	
Over 3 måneder og til og med 1 år	22.902	28.780	22.902	28.780	
Over 1 år og til og med 5 år	0	0	0	0	
Over 5 år	0	0	0	0	
I alt	1.408.153	1.830.790	1.402.499	1.822.445	
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	1.256.159	1.672.211	1.256.159	1.672.211	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	151.994	158.579	146.340	150.234	
I alt	1.408.153	1.830.790	1.402.499	1.822.445	

14 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
Fordelt efter restløbetid					
På anfordring	406.412	285.272	403.870	281.481	
Til og med 3 måneder	1.037.154	631.366	1.035.904	631.366	
Over 3 måneder og til og med 1 år	3.910.629	2.971.427	3.972.113	2.999.118	
Over 1 år og til og med 5 år	2.493.598	3.413.527	2.683.124	3.560.302	
Over 5 år	4.326.171	4.378.970	4.144.975	4.199.435	
I alt	12.173.964	11.680.562	12.239.986	11.671.702	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
14 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris (fortsat)					
Udlån og garantidebitorer fordelt på brancher					
Offentlige myndigheder	0,8	1,0	0,8	1,0	
Erhverv					
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	8,3	7,4	7,5	6,8	
Industri og råstofudvinding	2,0	1,9	1,6	1,6	
Energiforsyning	0,0	0,0	0,1	0,1	
Bygge og anlæg	5,0	4,7	4,6	4,3	
Handel	5,8	5,4	5,3	5,0	
Transport, hoteller og restauranter	2,0	2,2	1,5	1,5	
Information og kommunikation	0,7	0,8	0,7	0,7	
Finansiering og forsikring	4,1	4,4	7,9	8,4	
Fast ejendom	11,0	11,8	11,9	12,2	
Øvrige erhverv	7,3	7,0	6,5	6,2	
I alt erhverv	46,3	45,5	47,5	46,7	
Private	52,9	53,5	51,7	52,3	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	

Fordeling på sektorer og brancher er foretaget på grundlag af branchekoder fra Danmarks Statistik.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
15 Obligationer til dagsværdi					
Børsnoterede	6.620.883	4.814.742	6.620.883	4.814.742	
Unoterede	0	25.000	0	25.000	
I alt	6.620.883	4.839.742	6.620.883	4.839.742	

Til sikkerhed for den daglige afvikling af clearing og VP-handel har koncernen pantsat obligationer med en samlet kursværdi på 936 mio. kr. (2017: 554 mio. kr.). Se note 34 - Aktiver stillet som sikkerhed.

16 Obligationer til amortiseret kostpris

Amortiseret kostpris	0	99.999	0	99.999
Dagsværdi	0	100.000	0	100.000

På baggrund af betydelig forvridding i prisfastsættelsen på en række obligationer i efteråret 2008 har sparekassen pr. 1. juli 2008 omklassificeret obligationer med nominal værdi på 100 mio. kr. og en dagsværdi på 96,14 mio. kr. fra handelsbeholdningen til hold til udløb aktiver. Obligationen udløb 1. januar 2018.

Den omklassificerede portefølje var ultimo 2017 indregnet i balancen med 100,0 mio. kr., mens dagsværdien udgjorde 100,0 mio. kr.

Porteføljen blev i 2017 indregnet og målt til amortiseret kostpris og blev dermed ikke dagsværdireguleret, mens værdireguleringen til dagsværdi af porteføljen frem til omklassifikationstidspunktet i regnskabsåret 2008 udgjorde 1,25 mio. kr.

Såfremt omklassifikation pr. 1. juli 2008 ikke var foretaget, ville resultatet før skat i 2017 have været 0,5 mio. kr. lavere.

På omklassifikationstidspunktet udgjorde den gennemsnitlige effektive rente på porteføljen 5,02 %, og de skønnede betalingsstrømme udgjorde 150 mio. kr.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
17 Aktier m.v.					
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ Copenhagen A/S	48.188	54.933	48.188	54.933	
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser	269.970	159.891	269.970	159.891	
Andre aktier	483.149	438.759	483.149	438.759	
I alt	801.307	653.583	801.307	653.583	
18 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder					
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder					
Samlet anskaffelsespris primo			765.976	834.618	
Årets tilgang			0	0	
Årets afgang			0	-68.642	
Samlet anskaffelsespris ultimo			765.976	765.976	
Op- og nedskrivninger primo			-384.417	-400.964	
Årets resultat			13.235	-2.236	
Andre bevægelser			-58	51	
Ændring anvendt regnskabspraksis			-2.375	0	
Årets afgang			-0	54.089	
Udbytte			-39.847	-35.357	
Op- og nedskrivninger ultimo			-413.462	-384.417	
Bogført beholdning ultimo			352.514	381.559	
Heraf kreditinstitutter			0	0	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
18 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)					
Tilknyttede virksomheder, 2018					
Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S	162.000	100	200.492	10.437	
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	12.155	5.236	
Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S	20.000	100	139.867	-2.438	
Tilknyttede virksomheder, 2017					
Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S	162.000	100	225.055	12.669	
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	14.199	7.347	
Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S	20.000	100	142.304	-22.253	

Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S og Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Leasing Fyn Faaborg A/S er hjemmehørende i Odense Kommune.

Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S og Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Leasing Fyn Faaborg A/S er hjemmehørende i Odense Kommune.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
18 Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder (fortsat)					
Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder					
Samlet anskaffelsespris primo	72.292	65.770	36.719	30.197	
Årets tilgang	0	6.522	0	6.522	
Samlet anskaffelsespris ultimo	72.292	72.292	36.719	36.719	
Op- og nedskrivninger primo	-1.708	796	-2.918	240	
Årets resultat / andel i årets resultat	8.061	2.618	5.014	-158	
Ændring anvendt regnskabspraksis	-221	0	0	0	
Andre bevægelser	-41	51	0	0	
Udbytte	2.543	5.173	0	3.000	
Årets op- og nedskrivninger	-500	0	-500	0	
Op- og nedskrivninger ultimo	3.048	-1.708	1.596	-2.918	
Bogført beholdning ultimo	75.340	70.584	38.315	33.801	
Heraf kreditinstitutter	37.025	36.783	0	0	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
Associerede virksomheder, 2018					
Alutec Holding ApS under frivillig likvidation	200	49,5	4.434	-1.917	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			2.195	-949	
Ovenstående er hjemmehørende i Middelfart Kommune					
Regional Invest Fyn A/S	45.000	50,0	49.635	77	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			24.817	39	
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune					
FinanceZealand A/S	2.760	49,0	12.789	-511	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			6.267	-250	
Ovenstående er hjemmehørende i Vordingborg Kommune					
Associerede virksomheder, 2017					
Alutec Holding ApS under frivillig likvidation	200	49,5	6.351	105	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			3.144	52	
Ovenstående er hjemmehørende i Middelfart Kommune					
Regional Invest Fyn A/S	45.000	50,0	55.557	3.516	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			27.779	1.758	
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune					
FinanceZealand A/S (selskabet er etableret i 2017)	2.760	49,0	13.310		
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			6.522		
Ovenstående er hjemmehørende i Vordingborg Kommune					

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
------	-------------------	---------	------------------	-----------------------	----------

18 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)

Fællesledede virksomheder, 2018

Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	111.074	9.141
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			37.025	3.047

Ovenstående er hjemmehørende i Odense Kommune

Fællesledede virksomheder, 2017

Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	110.349	8.328
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			36.783	2.776

Ovenstående er hjemmehørende i Odense Kommune

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

19 Puljeordninger

Aktiver tilknyttet puljeordninger

Kontantindestående	26.304	28.863	26.304	28.863
Obligationer	486.882	401.286	486.882	401.286
Aktier/investeringsforeningsbeviser	748.202	469.934	748.202	469.934
Andre aktiver	52.043	5.139	52.043	5.139

Puljeaktiver i alt **1.313.431** **905.222** **1.313.431** **905.222**

Indlån i puljeordninger

Samlet indlån	1.307.937	855.402	1.307.937	855.402
Anden gæld	5.494	49.820	5.494	49.820

Dagsværdi ultimo **1.313.431** **905.222** **1.313.431** **905.222**

Afkast af puljeaktiver (indregnet under kursreguleringer)

Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	10.446	5.245	10.446	5.245
Renteindtægter	7.820	6.713	7.820	6.713
Aktieudbytter	47.480	17.078	47.480	17.078
Kursreguleringer	-91.932	27.404	-91.932	27.404

Afkast af puljeaktiver i alt **-47.078** **45.950** **-47.078** **45.950**

20 Immaterielle aktiver

Goodwill

Kostpris primo	91.154	91.154	91.154	91.154
----------------	--------	--------	--------	--------

Kostpris ultimo **91.154** **91.154** **91.154** **91.154**

I alt **91.154** **91.154** **91.154** **91.154**

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
20 Immaterielle aktiver (fortsat)					
Øvrige immaterielle aktiver					
Kostpris primo	141.009	135.821	141.009	135.821	
Tilgang i årets løb	8.270	5.188	8.270	5.188	
Afgang i årets løb	295	0	295	0	
Kostpris ultimo	148.984	141.009	148.984	141.009	
Af- og nedskrivninger primo	94.505	77.189	94.505	77.189	
Afgang i årets løb	295	0	295	0	
Årets afskrivninger	20.838	17.316	20.838	17.316	
Af- og nedskrivninger ultimo	115.048	94.505	115.048	94.505	
I alt	33.936	46.504	33.936	46.504	
Immaterielle aktiver i alt	125.090	137.658	125.090	137.658	

Goodwill testes for værdiforringelse to gange årligt og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse.

Der tages udgangspunkt i ledelsens forventning til udviklingen i basisindtjeningen over en 5-årig budgetperiode. Beregningen tager udgangspunkt i den historiske vækst, tilpasset ledelsens forventninger jævnt nedenstående. Ledelsens krav til forrentning udgør 10,0 % før skat (2017: 10,0 %), 7,8 % efter skat (2017: 7,8 %). Den årlige vækst i terminalperioden antages at udgøre 1,5 % (2017: 1,5 %). Det er budgetgrundlaget for sparekassen, der danner grundlaget for beregningen.

Den væsentligste parameter for fremskrivning af pengestrømme i budgetperioden er udvikling i balanceposter og dermed vækst. Herudover vil fremtidige pengestrømme blive påvirket af udviklingen i rentemarginal, omkostningsprocent og nedskrivninger på udlån m.v. Ledelsen forventer en stigende basisindtjening over budgetperioden som følge af fortsat udlånsvækst, stigende rentemarginaler samt fortsat indfrielse af de forventninger til sparekassens indtjening, der blev præsenteret i 2017 i forbindelse med offentliggørelsen af sparekassens nye 4 årige strategi 'NYE VEJE'.

Omkring 54 % (2017: 51 %) af nutidsværdien af de fremtidige pengestrømme på 3.409 mio. kr. (2017: 2.842 mio kr.) forventes at stamme fra terminalperioden. En forøgelse af afkastkravet efter skat fra 7,8 % til 13,0 % (2017: 7,8 til 13,5 %) vil ikke medføre en værdiforringelse af goodwill. En reduktion af indtjeningen i terminalperioden på op til 43 % (2017: 48 %) eller et fald i den budgetterede basisindtjening på op til 23 % (2017: 24 %) vil ligeledes ikke medføre en værdiforringelse.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
21 Grunde og bygninger					
Investeringsejendomme					
Dagsværdi primo	124.446	144.780	8.337	17.470	
Tilgang	91.819	23.330	20	5.917	
Afgang	50.512	25.700	417	14.550	
Årets reguleringer til dagsværdi	-7.026	-17.964	-651	-500	
Dagsværdi ultimo	158.728	124.446	7.289	8.337	
Lejeindtægter	9.621	9.430	110	571	
Driftsudgifter	4.565	4.674	566	637	
Heraf indregnede driftsudgifter vedr. investerings ejendomme som ikke har genereret lejeindtægt i året	820	460	476	123	
	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observ. input	I alt	
Dagsværdi-hierarki for investeringsejendomme					
Koncernen 2018	0	0	158.727	158.727	
Koncernen 2017	0	0	124.446	124.446	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
21 Grunde og bygninger (fortsat)					
Domicilejendomme					
Kostpris primo	337.803	340.409	62.149	97.407	
Tilgang	0	32.652	0	0	
Afgang	0	35.258	0	35.258	
Kostpris ultimo	337.803	337.803	62.149	62.149	
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo	65.926	49.595	13.855	14.753	
Årets afskrivninger	1.864	2.057	427	505	
Årets nedskrivninger	4.207	17.729	0	0	
Årets afgang	0	3.455	0	1.403	
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo	71.997	65.926	14.282	13.855	
Akkumulerede opskrivninger primo	3.176	3.694	3.176	3.694	
Årets opskrivninger	-250	-518	-250	-518	
Akkumulerede opskrivninger ultimo	2.926	3.176	2.926	3.176	
Omvurderet værdi ultimo	268.732	275.053	50.793	51.470	
Såfremt der ikke var foretaget omvurderinger, ville den regnskabsmæssige værdi af domicilejendomme udgøre:	265.806	271.877	47.867	48.294	

Eksterne eksperter har i et vist omfang været involveret i værdiansættelsen af domicilejendomme.

Årets nedskrivninger er resultatet af almindelig værdiregulering som følge af omvurdering.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observ. input	I alt
------	-------------------	-----------------	--------------------	--------------------	-------

21 Grunde og bygninger (fortsat)

Dagsværdi-hierarki for domicilejendomme

Koncernen 2018	0	0	268.732	268.732
Koncernen 2017	0	0	275.053	275.053

Investerings- og domicilejendomme måles til dagsværdi/omvurderet værdi opgjort på baggrund af en afkastbaseret model, baseret på et skøn over kvadratmeterpriser og afkastkrav. Ved værdiansættelsen af ejendomme beliggende på Sjælland, Fyn og i Jylland er anvendt et afkastkrav mellem 4,3 % og 11,4 % (2017: 4,7 % og 9,4 %). En stigning i afkastkravet medfører et fald i ejendommens dagsværdi, mens en stigning i leje pr. kvm. i forhold til de anvendte forudsætninger medfører en stigning i ejendommens dagsværdi.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
22 Øvrige materielle aktiver					
Samlet anskaffelsessum primo		201.477	179.940	191.652	170.115
Tilgang		23.166	25.573	23.166	25.573
Afgang		21.173	4.036	21.173	4.036
Samlet anskaffelsessum ultimo		203.470	201.477	193.645	191.652
Af- og nedskrivninger primo		153.647	132.805	143.822	122.980
Årets af- og nedskrivninger		21.736	22.065	21.736	22.065
Tilbageførte af- og nedskrivninger		20.774	1.223	20.774	1.223
Af- og nedskrivninger ultimo		154.609	153.647	144.784	143.822
Regnskabsmæssig værdi		48.861	47.830	48.861	47.830

23 Udskudte skatteaktiver/-passiver

Udskudt skat primo	162.718	161.769	152.160	151.393
Ændring primo udskudt skat IFRS 9	30.733	0	30.121	0
Ændring i udskudt skat for året	-26.362	-29.341	-23.494	-26.169
Regulering udskudt skatteaktiv nedskrevet	8.600	30.290	6.839	26.936
Udskudt skat ultimo, netto	175.689	162.718	165.626	152.160
Udskudte skatteaktiver	175.689	162.718	165.626	152.160
Udskudte skattepassiver	0	0	0	0
Udskudt skat ultimo, netto	175.689	162.718	165.626	152.160

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Udskudt skat primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden totalindkomst	Udskudt skat ultimo
23 Udskudte skatteaktiver/-passiver (fortsat)					
Ændringer i udskudt skat					
Koncern 2018					
Ændring primo udskudt skat IFRS 9		30.733	-18.212	0	12.521
Immaterielle aktiver		-13.381	0	0	-13.381
Øvrige immaterielle, kundelister		-6.222	2.587	0	-3.635
Maskiner/inventar		1.677	474	0	2.151
Ejendomme		-465	-2.104	4	-2.565
Udlån, leasingaftaler		-650	-1.060	0	-1.710
Øvrige		11.962	549	0	12.511
Skattemæssigt underskud		285.375	-8.599	0	276.776
Udskudt skatteaktiv nedskrevet		-115.579	8.600	0	-106.979
I alt		193.451	-17.766	4	175.689

Koncern 2017

Immaterielle aktiver	-10.045	-3.336	0	-13.381
Øvrige immaterielle, kundelister	-5.113	-1.109	0	-6.222
Maskiner/inventar	818	859	0	1.677
Ejendomme	308	-777	4	-465
Udlån, leasingaftaler	-1.520	870	0	-650
Øvrige	7.451	4.511	0	11.962
Skattemæssigt underskud	315.739	-30.364	0	285.375
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-145.869	30.290	0	-115.579
I alt	161.769	945	4	162.718

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Udskudt skat primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden total- indkomst	Udskudt skat ultimo
23 Udskudte skatteaktiver/ -passiver (fortsat)					
Ændringer i udskudt skat Sparekassen (moderselskabet) 2018					
Ændring primo udskudt skat IFRS 9		30.121	-17.600	0	12.521
Immaterielle aktiver		-13.381	0	0	-13.381
Øvrige immaterielle, kundelister		-6.222	2.587	0	-3.635
Maskiner/inventar		1.677	221	0	1.898
Ejendomme		-288	-6	4	-290
Øvrige		15.480	-1.862	0	13.618
Skattemæssigt underskud		218.227	-6.838	0	211.389
Udskudt skatteaktiv nedskrevet		-63.333	6.839	0	-56.494
I alt		182.281	-16.659	4	165.626
Sparekassen (moderselskabet) 2017					
Immaterielle aktiver		-10.045	-3.336	0	-13.381
Øvrige immaterielle, kundelister		-5.113	-1.109	0	-6.222
Maskiner/inventar		818	859	0	1.677
Ejendomme		308	-600	4	-288
Øvrige		10.530	4.950	0	15.480
Skattemæssigt underskud		245.164	-26.937	0	218.227
Udskudt skatteaktiv nedskrevet		-90.269	26.936	0	-63.333
I alt		151.393	763	4	152.160

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
24 Aktiver i midlertidig besiddelse					
Aktiver i midlertidig besiddelse		0	0	0	0
Tab/gevinst i forbindelse med salg		0	880	0	880
<p>Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter ejendomme overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer med henblik på at afhænde aktiverne hurtigst muligt.</p> <p>Sparekassen har overtaget aktiverne ved at gøre sit pant i ejendommene gældende. Der er ikke overtaget andre aktiver end ejendomme.</p> <p>Det er sparekassens politik at overtage aktiver, enten frivilligt eller på tvangsauktion, hvor det ud fra en konkret vurdering forventes, at et efterfølgende salg, efter fradrag af erhvervs- og driftsomkostninger, vil kunne reducere koncernens tab. Det er sparekassens politik hurtigst muligt at få videresolgt de overtagne aktiver.</p>					
25 Andre aktiver					
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter		19.826	25.943	19.826	25.943
Forskellige debitorer		37.375	64.401	343	41.855
Tilgodehavende renter og provision		24.479	8.634	24.190	8.324
Øvrige aktiver		128.654	173.066	127.747	170.248
I alt		210.334	272.044	172.106	246.370

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
26 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker					
Gæld til centralbanker	0	0	0	0	0
Gæld til kreditinstitutter	425.191	439.229	423.810	437.892	437.892
I alt	425.191	439.229	423.810	437.892	437.892
Fordelt efter restløbetid:					
Anfordringsgæld	423.810	420.252	423.810	420.252	420.252
Til og med 3 måneder	0	17.640	0	17.640	17.640
Over 3 måneder og til og med 1 år	150	133	0	0	0
Over 1 år og til og med 5 år	600	542	0	0	0
Over 5 år	631	662	0	0	0
I alt	425.191	439.229	423.810	437.892	437.892
27 Indlån og anden gæld					
På anfordring	16.798.455	15.102.150	16.811.830	15.104.736	15.104.736
Med opsigelsesvarsel	18.169	22.947	18.169	22.947	22.947
Tidsindsud	4.565	23.318	4.565	23.318	23.318
Særlige indlånsformer	1.401.760	1.440.917	1.401.760	1.440.917	1.440.917
I alt	18.222.949	16.589.332	18.236.324	16.591.918	16.591.918
Anfordringsgæld	16.839.277	15.145.583	16.852.652	15.148.169	15.148.169
Indlån med opsigelsesvarsel:					
Til og med 3 måneder	144.299	190.620	144.299	190.620	190.620
Over 3 måneder og til og med 1 år	25.679	36.628	25.679	36.628	36.628
Over 1 år og til og med 5 år	132.528	181.508	132.528	181.508	181.508
Over 5 år	1.081.166	1.034.993	1.081.166	1.034.993	1.034.993
I alt	18.222.949	16.589.332	18.236.324	16.591.918	16.591.918

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
28 Andre passiver					
Forskellige kreditorer	97.690	78.578	87.233	70.754	70.754
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	22.486	27.379	22.486	27.379	27.379
Skyldige renter og provision	14.125	12.286	14.125	12.286	12.286
Øvrige passiver	127.185	128.329	104.724	105.867	105.867
I alt	261.486	246.572	228.568	216.286	216.286
29 Hensatte forpligtelser					
Hensættelser til tab på garantier m.v.	61.096	55.905	61.096	55.905	55.905
Andre hensatte forpligtelser	10.512	14.794	10.512	14.794	14.794
I alt	71.608	70.699	71.608	70.699	70.699
Hensættelser til tab på garantier					
Primo	55.905	67.061	55.905	67.061	67.061
Regulering som følge af ændret regnskabspraksis pr. 1. januar 2018	21.404		21.404		21.404
Hensættelser pr. 1. januar 2018	77.309		77.309		77.309
Nye hensættelser (netto)	-16.213	-3.444	-16.213	-3.444	-3.444
Andre bevægelser	0	0	0	0	0
Endeligt tabt	0	7.712	0	7.712	7.712
Hensættelser til tab på garantier, ultimo	61.096	55.905	61.096	55.905	55.905
Fordelt efter restløbetid					
Under 1 år	10.219	150	10.219	150	150
Over 1 år og til og med 5 år	3.099	2.258	3.099	2.258	2.258
Over 5 år	47.778	53.497	47.778	53.497	53.497
I alt	61.096	55.905	61.096	55.905	55.905

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
29 Hensatte forpligtelser (fortsat)					
Hensættelser til tab på lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer					
Primo	0	0	0	0	
Regulering som følge af ændret regnskabspraksis pr. 1. januar 2018	7.130		7.130		
Hensættelser pr. 1. januar 2018	7.130		7.130		
Nye hensættelser (netto)	-1.043	0	-1.043	0	
Andre bevægelser	0	0	0	0	
Endeligt tabt	0	0	0	0	
Hensættelser til tab på lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer, ultimo	6.087	0	6.087	0	
Fordelt efter restløbetid					
Under 1 år	6.087	0	6.087	0	
Over 1 år og til og med 5 år	0	0	0	0	
Over 5 år	0	0	0	0	
I alt	6.087	0	6.087	0	
Andre hensatte forpligtelser					
Primo	14.794	21.693	14.794	21.693	
Nye hensættelser (netto)	-10.369	-6.899	-10.369	-6.899	
Andre bevægelser	0	0	0	0	
Endeligt tabt	0	0	0	0	
Andre hensatte forpligtelser, ultimo	4.425	14.794	4.425	14.794	
Fordelt efter restløbetid					
Under 1 år	0	0	0	0	
Over 1 år og til og med 5 år	4.425	14.794	4.425	14.794	
Over 5 år	0	0	0	0	
I alt	4.425	14.794	4.425	14.794	

Der er stor usikkerhed omkring forfaldstidspunktet for hensættelser til tab på garantier.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktuel rentesats	Sparekassen (koncernen/moderselskabet)	
			2018	2017
30 Efterstillede kapitalindskud				
Supplerende kapital				
Var. rente, forfald okt. 2023, kan førtidsindfries i 2018. ²⁾	8,38 % ¹⁾	-	118.000	
Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,8 % med kv.t.vis. tilpasning				
Var. rente, forfald jul. 2024, kan førtidsindfries i 2019. ²⁾	7,81 % ¹⁾	82.000	82.000	
Renten fra 2019 til 2024 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,75 % med kv.t.vis. tilpasning				
Var. rente, forfald jul. 2025, kan førtidsindfries i 2020. ²⁾	7,66 % ¹⁾	105.000	105.000	
Renten fra 2020 til 2025 vil være 6 mdr. CIBOR + 6,9 % med halvårlig tilpasning				
Var. rente, forfald feb. 2027, kan førtidsindfries i 2022.	5,94 % ¹⁾	50.000	50.000	
Renten fra 2022 til 2027 vil være 6 mdr. CIBOR + 5,5 % med halvårlig tilpasning				
Var. rente, forfald dec. 2027, kan førtidsindfries i 2022.	4,75 % ¹⁾	50.000	50.000	
Renten fra 2022 til 2027 vil være 6 mdr. CIBOR + 4,39 % med halvårlig tilpasning				
Var. rente, forfald jun. 2028, kan førtidsindfries i 2023.	4,50 % ¹⁾	130.000	-	
Renten fra 2023 til 2028 vil være 6 mdr. CIBOR + 4,11 % med halvårlig tilpasn.				
Var. rente, forfald nov. 2028, kan førtidsindfries i 2023.	4,75 % ¹⁾	41.000	-	
Renten fra 2023 til 2028 vil være 6 mdr. CIBOR + 4,24 % med halvårlig tilpasn.				
Øvrige ³⁾				520
Supplerende kapital i alt			458.000	405.520
Hybrid kapital i alt			0	0
Efterstillet kapital i alt			458.000	405.520
Omkostninger ved etablering, udgiftsføres over den forventede løbetid		3.501	2.672	
Efterstillet kapital i alt, jf. balancen			454.499	402.848

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktuel rentesats	Sparekassen (koncernen/moderselskabet)	
			2018	2017
30 Efterstillede kapitalindskud (fortsat)				
Hybrid kapital reklassificeret til egenkapital				
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2018. ²⁾	10,83 % ¹⁾			520.000
Renten fra 2018 vil være 5-årig SWAP rente + 9,25 % med tilpasning hvert 5. år				
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2022. ²⁾	6,75 % ¹⁾	55.000		55.000
Renten fra 2022 vil være 6 mdr. CIBOR + 6,39 % med halvårlig tilpasning				
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2023. ²⁾	6,50 % ¹⁾	280.000		
Renten fra 2023 vil være 6 mdr. CIBOR + 6,11 % med halvårlig tilpasn.				
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2023. ²⁾	6,25 % ¹⁾	41.000		
Renten fra 2023 vil være 6 mdr. CIBOR + 5,74 % med halvårlig tilpasning				
Hybrid kapital i alt, reklassificeret til egenkapital			376.000	575.000
Efterstillede kapitalindskud som medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget			830.499	977.328

1) Fast rente i de første 5 år
 2) Udstedelsen kan anvendes uden begrænsninger til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden
 3) 'Toprentebeviser' 10 års løbetid. Fast rente 4,5 % - 5,75 % med forfald maj 2018 (500 t.kr.) og december 2018 (20 t.kr.)
 Kan ikke medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlag eller til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
30 Efterstillede kapitalindskud (fortsat)					
Renter m.v. på efterstillet kapital					
Renter (ekskl. renter til reklassificeret hybrid kernekapital, der indregnes som egenkapital)		32.545	30.821	32.545	30.821
Ekstraordinære afdrag / indfrielse / konverteringer		118.520	163.000	118.520	163.000
Omkostninger ved optagelse af efterstillet kap.		2.086	1.176	2.086	1.176
Omkostninger ved indfrielse af efterstillet kap.		0	0	0	0

Sparekassens kapitaludstedelser kan med undtagelse af 'Toprentebeviser' anvendes til dækning af kapitalkravene efter CRR/CRD IV regelsættet. Kapital, der ikke anvendes til dækning af kapitalkravene i CRR/CRD IV, kan for hovedparten af sparekassens udstedelser anvendes til at opfylde kapitalbehovstillægget under 8+ modellen.

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesomkostninger m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovnu og nominal værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Ved opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnes efterstillede kapitalindskud med 830.499 t.kr. mod 977.328 t.kr. i 2017.

Sparekassen har i 2018 indfriet supplerende kapital for 118.520 t.kr.

I 2018 hjemtog sparekassen for 171.000 t.kr. supplerende kapital og 321.000 t.kr. hybrid kapital. Omkostningerne vedrørende hjemtagelsen af den supplerende kapital udgjorde 2.086 t.kr. Beløbet udgiftsføres over lånenes forventede løbetid. Omkostningerne vedrørende hjemtagelsen af den hybride kapital udgjorde 4.509 t.kr. Beløbet er ført direkte på egenkapitalen, hvor den hybride kapital også indregnes.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Antal stk.		Nominel værdi (t.kr.)	
		2018	2017	2018	2017
31 Aktiekapital					
Aktiekapital Sparekassen Sjælland-Fyn A/S		13.031.230	13.031.230	130.312	130.312
Forhøjelse af aktiekapital		4.343.743	0	43.437	0
I alt		17.374.973	13.031.230	173.750	130.312
				Nominel værdi (t.kr.)	Andel %
Egne aktier					
Egne aktier 1.1.2017			92.970	930	0,7
Køb			127.300	1.273	1,0
Salg			220.270	2.203	1,7
Egne aktier 31.12.2017			0	0	0,0
Køb			11.000	110	0,1
Salg			1.735	17	0,0
Egne aktier 31.12.2018			9.265	93	0,1

Samlet købssum 1.154 t.kr. (2017: 15.766 t.kr.)
Samlet salgssum 170 t.kr. (2017: 24.720 t.kr.)

Aktiekapitalen består af 17.374.973 stk. aktier a nominelt 10 kr. Aktierne er fuldt indbetalte. Aktierne er ikke opdelt i klasser og der er ikke knyttet særlige rettigheder til aktierne. Sparekassen har en beholdning af egne aktier på 9.265 stk. (2017: 0 stk.), hvilket svarer til 0,1 % af aktiekapitalen (2017: 0,0 %). Aktierne er erhvervet som led i almindelig handel.

Sparekassen har vedtaget særlige regler for udøvelse af stemmeret på sparekassens aktier. Hvert nominelt aktiebeløb på DKK 10 giver 1 stemme. Dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær maksimalt afgives stemmer svarende til 7,5 % af den samlede aktiekapital.

Sparekassen har bemyndigelse fra generalforsamlingen til at erhverve egne aktier for op til 2 % af aktiekapitalen. Sparekassen har tilladelse fra Finanstilsynet til i 2017 at erhverve egne aktier for 15 mio. kr. i markedsværdi ud over de aktier der er erhvervet i tidligere regnskabsår. Sparekassen har i 2018 fået tilladelse til erhvervelse af egne aktier for op til 1 mio. kr. i markedsværdi.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
31 Aktiekapital (fortsat)					
Årets resultat pr. aktie					
Moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S aktionærers resultat		148.127	200.793		
Gennemsnitligt antal aktier (stk.)		15.987.871	13.213.667		
Gennemsnitligt antal egne aktier		4.633	47.136		
Gennemsnitligt antal aktier i omløb		15.983.239	13.166.531		
Udestående aktieoptioners gennemsnitlige udvandingseffekt		0	0		
Gennemsnitligt antal udestående aktier (udvandet)		15.983.239	13.166.531		
Årets resultat pr. aktie (kr.)		9,3	15,3		
Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)		9,3	15,3		

32 Aktionærforhold

Sparekassen Sjælland-Fyn har pr. 31. december registreret følgende aktionærer med ejerandele mellem 5 - 9,99 % af aktiekapitalens stemmerettigheder eller pålydende værdi:

2018

Sydbank A/S Aabenraa
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab, København
Købstædernes Forsikring, Gensidig

2017

Fonden for Sparekassen Sjælland, Holbæk
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab, København
Sydbank A/S, Aabenraa

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

33 Eventualforpligtelser og -aktiver

Eventualforpligtelser

Finansgarantier	1.237.861	1.502.821	1.268.461	1.542.995
Tabsgarantier for realkreditlån	2.402.119	2.167.326	2.402.118	2.167.326
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	87.343	40.378	87.343	40.378
Øvrige eventualforpligtelser	1.630.001	1.502.599	1.710.681	1.589.875
I alt	5.357.324	5.213.124	5.468.603	5.340.574

Øvrige eventualforpligtelser består bl.a. af arbejdsgarantier og andre eventualforpligtelser, herunder forpligtelse over for Indskydergarantifonden (Garantiformuen).

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

33 Eventualforpligtelser og -aktiver (fortsat)

Sparekassens medlemskab af datacentralen Bankdata medfører, at sparekassen ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Sparekassen er, ligesom andre danske pengeinstitutter, omfattet af indskydergarantifonden og er i den forbindelse forpligtet til i fællesskab med andre pengeinstitutter at dække indlånernes indestående m.v. på indtil 100.000 EUR i pengeinstitutter under afvikling eller konkurs.

Moderselskabet indgår i en dansk sambeskatning med datterselskaberne. Sparekassen hæfter derfor ifølge selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatter m.v. for de sambeskattede selskaber og for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S indgår med Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S og Leasing Fyn Faaborg A/S i fællesregistrering for moms og lønsumsafgift.

Sparekassen har indgået en række lejeaftaler om leje af lokaler, der benyttes til pengeinstitutdrift eller øvrige aktiviteter. Ved opsigelse af de indgåede lejeaftaler skal der maksimalt betales op til 73,6 mio. kr. (2017: 79,4 mio. kr.) på koncernniveau.

Løbetidsfordeling af huslejeoplygtelse

Opsigelsesvarsel under 1 år	3.776	4.127	8.711	8.249
Opsigelsesvarsel 1 til 5 år	41.100	40.281	40.565	40.281
Opsigelsesvarsel over 5 år	28.707	35.005	104.987	118.159
I alt	73.583	79.414	154.263	166.690
Udgiftsført husleje	19.183	17.260	37.374	35.772
Leasingforpligtelser	4.488	1.257	4.488	1.257

Leasingforpligtelser omfatter en del af de firmabiler, der stilles til rådighed for sparekassens ansatte.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

33 Eventualforpligtelser og -aktiver (fortsat)

Totalkredit-lån formidlet af koncernen fra 2007 er omfattet af en aftalt modregningsret i fremtidige løbende provisioner, som Totalkredit kan gøre gældende i tilfælde af tabskonstatering på de formidlede lån. Sparekassen forventer ikke, at denne modregningsret vil få væsentlig indflydelse på sparekassens finansielle stilling.

Udover sædvanlige ansættelseskontrakter med sparekassens medarbejdere har sparekassen ikke andre væsentlige forpligtende aftaler. Som følge af de forretningsmæssige aktiviteter er og kan sparekassen være part i forskellige retssager og tvister. Sparekassen vurderer risikoen i hvert enkelt tilfælde, og de nødvendige hensættelser bogføres under hensættelser til forpligtelser.

Der vurderes ikke at være øvrige eventualforpligtelser, der ikke i relevant omfang er indregnet i balancen.

Eventualaktiver

Udskudt skatteaktiv, nedskrevet	106.978	115.579	56.494	63.333
---------------------------------	---------	---------	--------	--------

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.

34 Aktiver stillet som sikkerhed

Obligationer deponeret hos Danmarks Nationalbank, clearingscentraler m.v.	935.928	554.400	935.928	554.400
Kontantindskud deponeret hos kreditinstitutter, CSA aftaler	22.902	28.780	22.902	28.780
Tabssamme overfor Vækstfonden	291	291	291	291
Aktiver stillet som sikkerhed i alt	959.121	583.471	959.121	583.471

Ubelånte deponerede værdipapirer kan frigøres på anfordring.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

35 Kapitalforhold

Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital	2.697.420	2.227.576	2.697.420	2.227.576
Immaterielle aktiver	-125.090	-137.658	-125.090	-137.658
Skatteaktiver, udskudte	-175.689	-162.718	-165.626	-152.160
Udbytte, foreslået	-43.437	0	-43.437	0
Fradrag kapitalinstrumenter over 10 %	-174.878	-114.400	-173.404	-113.226
Andre tillæg/fradrag mm.	116.644	5.675	121.319	9.799
Egentlig kernekapital	2.294.970	1.818.475	2.311.182	1.834.331
Hybrid kernekapital	376.000	575.000	376.000	575.000
Fradrag kapitalandele over 10 %	0	-14.300	0	-14.153
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter primære fradrag	2.670.970	2.379.175	2.687.182	2.395.178
Supplerende kapital	454.499	402.328	454.499	402.328
Fradrag kapitalandele over 10 %	0	-14.300	0	-14.153
Kapitalgrundlag	3.125.469	2.767.203	3.141.681	2.783.353
Risikoeksponeringer				
Kreditrisiko	14.621.223	14.170.225	14.765.100	14.237.951
Markedsrisiko	1.202.515	1.015.417	1.203.013	1.015.022
Operationel risiko	1.814.764	1.787.720	1.764.583	1.737.859
Risikoeksponeringer i alt	17.638.502	16.973.362	17.732.696	16.990.832
Kapitalprocent	17,7	16,3	17,7	16,4
Kernekapitalprocent	15,1	14,0	15,2	14,1
Egentlig kernekapitalprocent	13,0	10,7	13,0	10,8
Kapitalgrundlag krav ifølge LFV § 124, stk. 2	1.411.080	1.357.869	1.418.616	1.359.267

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

35 Kapitalforhold (fortsat)

Sparekassen anvender overgangsordningen i forbindelse med implementeringen af IFRS 9 regnskabsstandarden.

Overgangsordningen tillader sparekassen at indfase den negative afledte effekt af IFRS 9, over en periode på 5 år i kapitalgrundlaget.

Kapitalposter opgjort ekskl. overgangsordning

Egentlig kernekapital	2.183.373	2.199.585
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter primære fradrag	2.559.373	2.575.585
Kapitalgrundlag	3.013.872	3.030.084
Risikoeksponeringer i alt	17.705.728	17.737.813
Kapitalprocent	17,0	17,1
Kernekapitalprocent	14,5	14,5
Egentlig kernekapitalprocent	12,3	12,4

Kapitalprocenten er i 2018 opgjort i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækningsregler for pengeinstitutter og visse kreditinstitutter. Sparekassen følger de danske regler for gradvis indfasning af kravene i kapitalkravsforordningen og direktivet (CRR/CRD IV).

Kapitaldækningsreglerne kræver en minimumskapital på 8 % af de opgjorte risici tillagt et eventuelt individuelt kapitalbehov. Opgørelsen af det individuelle kapitalbehov fremgår af sparekassens risikorapport, der offentliggøres i sammenhæng med årsrapporten på sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab. Risikorapporten og opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke revideret.

Kapitalgrundlaget udgøres af kernekapitalen (egenkapital og hybrid kapital) og supplerende kapital. Den efterstillede kapital kan under visse forudsætninger medregnes til kapitalgrundlaget. Den efterstillede kapital fremgår af note 30.

Det er sparekassens strategi løbende at have en komfortabel kapitaloverdækning for at sikre sparekassens handlefrihed til at kunne følge forretningsmæssige og strategiske prioriteringer og ønsker, og holde kontinuitet i det vi gør. Samtidig arbejder sparekassen løbende på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter. Sparekassen vurderer at kapitaloverdækningen er tilfredsstillende.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

36 Nærtstående parter

Størrelsen af lån, pant, kautioner eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte ledelsesmedlemmer.

Direktion	2018	2017	2018	2017
Lån og garantier	628	628	628	628
Rentesatsen for udlån	5,00 % - 7,00 %	5,00 % - 7,00 %	5,00 % - 7,00 %	5,00 % - 7,00 %
Bestyrelse				
Lån og garantier	40.822	37.807	40.822	37.807
Rentesatsen for udlån	1,05 % - 13,50 %	1,05 % - 8,45 %	1,05 % - 13,50 %	1,05 % - 8,45 %

Lån til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ydes på sparekassens generelle personalevilkår.

Lån til øvrige bestyrelsesmedlemmer ydes på markedsvilkår.

Der har i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem sparekassen og nærtstående parter

Direktion	2018	2017
Bestyrelse	0	0
	2.255	1.678

Transaktionerne omfatter konsulentydelse fra Kullegaard Arkitekter A/S, hvor bestyrelsesformand Thomas Kullegaard er partner og bestyrelsesmedlem, administrationsydelse fra Hvidt & Partnere, hvor bestyrelsesmedlem Per Bjørnsholm er partner og håndværksmæssig assistance fra HM Gruppen A/S, hvor bestyrelsesnæstformand Jakob N. Andersson er bestyrelsesmedlem og økonmidirektør. Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsvilkår.

Medlemmer af bestyrelsen og direktionen har modtaget fortegningsretter i forbindelse med sparekassens aktieemission på lige fod med øvrige aktionærer.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Associerede og fællesledede virksomheder		Tilknyttede virksomheder	
		2018	2017	2018	2017
36 Nærtstående parter (fortsat)					
Mellemværender og transaktioner med:					
Udlån og andre tilgodehavender	28.072	36.058	792.109	700.451	
Indlån og anden gæld	49.479	36.114	49.822	41.943	
Renter udlån	463	1.040	12.888	12.746	
Renter indlån og anden gæld	0	0	0	0	
Husleje	0	156	17.942	18.512	
Provisions- og gebyrindtægter	0	0	731	487	
Administrationsvederlag, indtægt	33	32	2.966	1.702	
Garantier	7.308	9.106	30.600	40.174	
Kapitalandele / udbytte			42.222	19.909	

Sparekassen er pengeinstitutforbindelse for tilknyttede virksomheder. Transaktioner omfatter primært rentebetalinger samt afregning af husleje. Alle transaktioner med de nævnte selskaber er foretaget på markedsvilkår.

Der er ikke nogen nærtstående parter, som er kreditforringede (stadie 3).

Note	2018	2017	Ændring stk.
37 Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier ultimo året			
Bestyrelsen			
Thomas Kullegaard	14.321	9.600	4.721
Jakob Nørrekjær Andersson	10.959	6.718	4.241
Bent Andersen	626	470	156
Per Bjørnsholm	1.333	1.000	333
Erik Larsen	4.108	3.081	1.027
Otto Spliid	400	300	100
Helle Lindhof Bjørnøe	2.672	2.006	666
Per Olsen	5.348	4.010	1.338
Mads Wallin	768	576	192
Direktion			
Lars Petersson	11.590	8.320	3.270
Bruno Riis-Nielsen	8.024	6.018	2.006

Opgjort inklusive nærtstående. Sparekassen har ikke udstedt aktieoptioner, warrants eller konvertible obligationer til hverken bestyrelsen eller direktionen.

Noter

Koncernen 2018

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominal værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
38 Afledte finansielle instrumenter					
Valutakontrakter					
	Termin, køb	41.189	-1.532	195	1.727
	Termin, salg	339.056	757	1.420	663
	Valutaswaps	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	827	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
Rentekontrakter					
	Termin, køb	188	2.149	2.161	12
	Termin, salg	375	-1.078	387	1.465
	Renteswaps	446.089	-3.011	15.418	18.429
	Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	13.047	15	15	0
	Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	30.553	-16	21	37
Aktiekontrakter					
	Termin, køb	0	0	0	0
	Termin, salg	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	7.161	119	162	43
	Uafviklede spotforretninger, salg	7.349	-63	47	110
Andre afledte kontrakter					
	Optioner, erhvervede	0	0	0	0
	Optioner, udstedte	0	0	0	0
	Afledte finansielle instrumenter i alt	885.834	-2.660	19.826	22.486

Koncernen 2017

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominal værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)					
Valutakontrakter					
	Termin, køb	130.276	-921	991	1.912
	Termin, salg	481.613	-115	1.475	1.590
	Valutaswaps	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
Rentekontrakter					
	Termin, køb	150.937	1.344	1.345	1
	Termin, salg	150.921	-765	24	789
	Renteswaps	424.802	-3.448	19.423	22.871
	Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	389.239	2.410	2.430	20
	Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	57.328	32	73	41
Aktiekontrakter					
	Termin, køb	0	0	0	0
	Termin, salg	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	9.155	-43	56	99
	Uafviklede spotforretninger, salg	8.722	69	117	48
Andre afledte kontrakter					
	Optioner, erhvervede	93	9	9	0
	Optioner, udstedte	93	-9	0	9
	Afledte finansielle instrumenter i alt	1.803.179	-1.437	25.943	27.380

2018 **2017**

Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, koncernen

Andre aktiver	19.826	25.943
Andre passiver	22.486	27.380

Noter

Sparekassen (moderselskabet) 2018

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominel værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)					
Valutakontrakter					
Termin, køb		41.189	-1.532	195	1.727
Termin, salg		339.056	757	1.420	663
Valutaswaps		0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb		827	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg		0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb		188	2.149	2.161	12
Termin, salg		375	-1.078	387	1.465
Renteswaps		446.089	-3.011	15.418	18.429
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb		13.047	15	15	0
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg		30.553	-16	21	37
Aktiekontrakter					
Termin, køb		0	0	0	0
Termin, salg		0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb		7.161	119	162	43
Uafviklede spotforretninger, salg		7.349	-63	47	110
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede		0	0	0	0
Optioner, udstedte		0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter i alt		885.834	-2.660	19.826	22.486

Sparekassen (moderselskabet) 2017

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominel værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)					
Valutakontrakter					
Termin, køb		130.276	-921	991	1.912
Termin, salg		481.613	-115	1.475	1.590
Valutaswaps		0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb		0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg		0	0	0	0
Rentekontrakter					
Termin, køb		150.937	1.344	1.345	1
Termin, salg		150.921	-765	24	789
Renteswaps		424.802	-3.448	19.423	22.871
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb		389.239	2.410	2.430	20
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg		57.328	32	73	41
Aktiekontrakter					
Termin, køb		0	0	0	0
Termin, salg		0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb		9.155	-43	56	99
Uafviklede spotforretninger, salg		8.722	69	117	48
Andre afledte kontrakter					
Optioner, erhvervede		93	9	9	0
Optioner, udstedte		93	-9	0	9
Afledte finansielle instrumenter i alt		1.803.179	-1.437	25.943	27.380

2018 **2017**

Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, sparekassen (moderselskabet)

Andre aktiver	19.826	25.943
Andre passiver	22.486	27.380

Noter

Koncernen 2018, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-1.557	25	0	0	0	-1.532
Termin, salg	775	-18	0	0	0	757
Valutaswaps	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	0
Rentekontrakter						
Termin, køb	1.789	360	0	0	0	2.149
Termin, salg	-780	-298	0	0	0	-1.078
Renteswaps	0	0	-1.099	-1.912	-3.011	-3.011
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	15	0	0	0	0	15
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-16	0	0	0	0	-16
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	119	0	0	0	0	119
Uafviklede spotforretninger, salg	-63	0	0	0	0	-63
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	0	0	0	0	0	0
Optioner, udstedte	0	0	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter i alt	282	69	-1.099	-1.912	-2.660	

Koncernen 2017, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-968	47	0	0	0	-921
Termin, salg	-74	-41	0	0	0	-115
Valutaswaps	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	0
Rentekontrakter						
Termin, køb	1.302	42	0	0	0	1.344
Termin, salg	-734	-32	0	0	0	-766
Renteswaps	0	0	0	-3.447	-3.447	-3.447
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	2.410	0	0	0	0	2.410
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	32	0	0	0	0	32
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	-43	0	0	0	0	-43
Uafviklede spotforretninger, salg	69	0	0	0	0	69
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	9	0	0	0	0	9
Optioner, udstedte	-9	0	0	0	0	-9
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.994	16	0	-3.447	-1.437	

Noter

Sparekassen (moderselskabet) 2018, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-1.557	25	0	0	0	-1.532
Termin, salg	775	-18	0	0	0	757
Valutaswaps	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	0
Rentekontrakter						
Termin, køb	1.789	360	0	0	0	2.149
Termin, salg	-780	-298	0	0	0	-1.078
Renteswaps	0	0	-1.099	-1.912	-3.011	-3.011
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	15	0	0	0	0	15
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-16	0	0	0	0	-16
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	119	0	0	0	0	119
Uafviklede spotforretninger, salg	-63	0	0	0	0	-63
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	0	0	0	0	0	0
Optioner, udstedte	0	0	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter i alt	282	69	-1.099	-1.912	-2.660	

Sparekassen (moderselskabet) 2017, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
38 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-968	47	0	0	0	-921
Termin, salg	-74	-41	0	0	0	-115
Valutaswaps	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	0
Rentekontrakter						
Termin, køb	1.302	42	0	0	0	1.344
Termin, salg	-734	-32	0	0	0	-766
Renteswaps	0	0	0	-3.447	-3.447	-3.447
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	2.410	0	0	0	0	2.410
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	32	0	0	0	0	32
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	0
Termin, salg	0	0	0	0	0	0
Uafviklede spotforretninger, køb	-43	0	0	0	0	-43
Uafviklede spotforretninger, salg	69	0	0	0	0	69
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	9	0	0	0	0	9
Optioner, udstedte	-9	0	0	0	0	-9
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.994	16	0	-3.447	-1.437	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
39 Likvider					
Primo					
Kassebeholdning og anfordrings- tilgodehavender i centralbanker		356.906	384.241	356.906	384.241
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1.802.010	1.362.773	1.793.665	1.358.475
I alt		2.158.916	1.747.014	2.150.571	1.742.716
Ultimo					
Kassebeholdning og anfordrings- tilgodehavender i centralbanker		412.575	356.906	412.575	356.906
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1.385.251	1.802.010	1.379.597	1.793.665
I alt		1.797.826	2.158.916	1.792.172	2.150.571

Likvider omfatter kassebeholdning m.v. og ubelånte tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med oprindelig løbetid under 3 måneder.

Note	Beløb i 1.000 kr.	2018		2017	
		Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen					
Finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i balancen enten til dagsværdi eller til amortiseret kostpris.					
Nedenfor er hver regnskabspost angivet med værdiansættelsesmetode.					
Finansielle aktiver					
Kassebeholdning og anfordrings- tilgodehavender hos centralbanker			412.575		356.906
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			1.408.153		1.830.790
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris			12.173.964		11.680.562
Obligationer til dagsværdi		6.620.883		4.839.742	
Obligationer til amortiseret kostpris			0		99.999
Aktier m.v.		801.307		653.583	
Aktiver tilknyttet puljeordninger		1.313.431		905.222	
Positiv markedsværdi, afledte finansielle instrumenter		19.826		25.943	
Finansielle aktiver i alt		8.755.447	13.994.692	6.424.490	13.968.257
Finansielle forpligtelser					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			425.191		439.229
Indlån og anden gæld			18.222.949		16.589.332
Indlån i puljeordninger		1.313.431		905.222	
Efterstillede kapitalindskud			454.499		402.848
Negativ markedsværdi, afledte finansielle instrumenter		22.486		27.380	
Finansielle forpligtelser i alt		1.335.917	19.102.639	932.602	17.431.409

Noter

Note

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Værdiansættelse af finansielle instrumenter sker ved anvendelse af noterede kurser fra et aktivt marked (niveau 1), anvendelse af generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata (niveau 2) eller ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare (niveau 3).

For finansielle instrumenter med noterede kurser på et aktivt marked, eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Aktier mv. i niveau 2 og 3 omfatter primært unoterede aktier i sektorselskaber.

For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter (LOPI) anbefaler kvartalsvist dagsværdier af visse af de såkaldte sektoraktier, det vil sige de aktier, som bankerne ejer med henblik på at deltage aktivt i den infrastruktur og de produktudbud, som understøtter sektorens forretningsgrundlag. De af LOPI anbefalede kurser tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster og gennemførte handler i sektoren.

Sparekassen foretager en selvstændig vurdering af de anbefalede kurser og verificerer sammenhæng til gennemførte transaktioner og offentliggjorte regnskaber. Sparekassen vurderer, at alternative metoder til dagsværdimåling af disse aktier ikke vil medføre væsentlige anderledes dagsværdier.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Noterede priser (Niveau 1)	Observerbare input (Niveau 2)	Ikke-observerbare input (Niveau 3)	I alt
------	-------------------	----------------------------	-------------------------------	------------------------------------	-------

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen

31. december 2018

Finansielle aktiver					
Obligationer til dagsværdi	6.620.883	0	0	0	6.620.883
Aktier m.v.	64.993	353.443	382.871	0	801.307
Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.235.084	78.347	0	0	1.313.431
Afledte finansielle instrumenter	0	19.826	0	0	19.826
Finansielle aktiver i alt	7.920.960	451.616	382.871	0	8.755.447
Finansielle forpligtelser					
Indlån i puljeordninger	0	1.313.389	0	0	1.313.389
Afledte finansielle forpligtelser	0	22.486	0	0	22.486
Finansielle forpligtelser i alt	1.307.937	27.938	0	0	1.335.875

31. december 2017

Finansielle aktiver					
Obligationer til dagsværdi	4.814.742	25.000	0	0	4.839.742
Aktier m.v.	58.493	184.264	410.826	0	653.583
Aktiver tilknyttet puljeordninger	871.221	34.001	0	0	905.222
Afledte finansielle instrumenter	0	25.943	0	0	25.943
Finansielle aktiver i alt	5.744.456	269.208	410.826	0	6.424.490
Finansielle forpligtelser					
Indlån i puljeordninger	0	905.222	0	0	905.222
Afledte finansielle forpligtelser	0	27.380	0	0	27.380
Finansielle forpligtelser i alt	855.402	77.200	0	0	932.602

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen	
		2018	2017
40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)			
Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3			
Regnskabsmæssig værdi primo		410.826	346.717
Kursreguleringer i resultatopgørelsen, under kursreguleringer		-5.017	12.433
Overført fra niveau 1		7.000	0
Køb		171.618	288.118
Salg		201.556	236.442
Regnskabsmæssig værdi ultimo		382.871	410.826
Urealiserede kursreguleringer		-9.652	10.430
Følsomhedsoplysninger			
Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen +/-		38.287	41.083

Sparekassen har ikke oplysninger til at foretage en følsomhedsanalyse af beholdningen af investeringsforeningsbeviser i niveau 3. Investeringsforeningsbeviser udgør 355,0 mio.kr. (2017: 290,6 mio.kr.) af de finansielle instrumenter der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3.

Sparekassens beholdning af Kapitalforeningen BI Private Equity på 7 mio. kr. er flyttet fra niveau 1 til niveau 3, da foreningen er afnoteret 14. december 2018. Der er ikke i 2017 foretaget overførsler af finansielle instrumenter mellem de forskellige niveauer. Der er ingen finansielle instrumenter, hvis dagsværdi ikke har kunnet måles pålideligt. Hvis et finansielt instruments klassifikation har ændret sig i forhold til regnskabsårets begyndelse, anses ændringen at have fundet sted ved afslutningen af regnskabsperioden.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Primo	Pengestrømme	Periodisering af stiftelsesomk.	Ultimo
Finansieringsaktivitet					
2018					
Efterstillede kapitalindsud		402.848	52.480	-829	454.499
Hybrid kernekapital		575.000	-199.000	0	376.000
Samlede passiver knyttet til finansieringsaktivitet		977.848	-146.520	-829	830.499
2017					
Efterstillede kapitalindsud		465.956	-63.000	-108	402.848
Hybrid kernekapital		520.000	55.000	0	575.000
Samlede passiver knyttet til finansieringsaktivitet		985.956	-8.000	-108	977.848

Sparekassen ønsker at være uafhængig af ekstern funding i form af markedsfinansiering, og lægger i forretningsmodellen vægt på, at indlån finansierer udlån.

Noter

Note

40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående vurderinger:

- For finansielle instrumenter, hvor der findes en noteret markedspris, anvendes denne pris. Dette er tilfældet for obligationer værdiansat til amortiseret kostpris.
- For en række af koncernens indlån og udlån m.v. er renten afhængig af renteutviklingen. Dagsværdien vurderes således i det væsentligste at svare til den regnskabsmæssige værdi.
- Dagsværdien for udlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at koncernen løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforhold. For udlån vurderes de indregnede nedskrivninger at svare til dagsværdireguleringen af kreditrisikoen. Forskellen til dagsværdier udgør alene modtagne ej indtægtsførte gebyrer og provisioner.
- Dagsværdien for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fastlægges efter samme metode som for udlån.
- For indlån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud vurderes dagsværdien i al væsentlighed at svare til den regnskabsmæssige værdi.

Note	Beløb i 1.000 kr.	2018		2017	
		Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)					
Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris, oplysning om dagsværdier					
Finansielle aktiver					
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	412.575	412.575	356.906	356.906
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.408.153	1.408.153	1.830.790	1.830.790
	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	12.173.964	12.229.849	11.680.562	11.735.128
	Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	99.999	100.000
	Finansielle aktiver i alt	13.994.692	14.050.577	13.968.257	14.022.824
Finansielle forpligtelser					
	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	425.191	425.191	439.229	439.229
	Indlån og anden gæld	18.222.949	18.222.949	16.589.332	16.589.332
	Efterstillede kapitalindskud	454.499	454.499	402.848	402.848
	Finansielle forpligtelser i alt	19.102.639	19.102.639	17.431.409	17.431.409

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris		I alt
		Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Forpligtelser	
40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)						
Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser - Koncernen 2018						
Afkast						
	Renteindtægter	37.811	0	568.679	0	606.490
	Renteudgifter	0	0	0	65.659	65.659
	Netto renteindtægter	37.811	0	568.679	-65.659	540.831
	Udbytte af aktier m.v.	7.646	16.717	0	0	24.363
	Kursreguleringer	-28.350	56.620	0	0	28.270
	Afkast i alt	17.108	73.337	568.679	-65.659	593.464
Finansielle aktiver						
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	412.575	0	412.575
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	1.408.153	0	1.408.153
	Udlån til amortiseret kostpris	0	0	12.173.964	0	12.173.964
	Obligationer til dagsværdi	6.620.883	0	0	0	6.620.883
	Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	0	0
	Aktier m.v.	318.158	483.149	0	0	801.307
	Afledte finansielle instrumenter	19.826	0	0	0	19.826
	Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	1.313.431	0	0	1.313.431
	Finansielle aktiver i alt	6.958.867	1.796.580	13.994.692	0	22.750.139
Finansielle forpligtelser						
	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	425.191	425.191
	Indlån	0	0	0	18.222.949	18.222.949
	Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	454.499	454.499
	Afledte finansielle instrumenter	22.486	0	0	0	22.486
	Indlån i puljeordninger	0	1.313.431	0	0	1.313.431
	Finansielle forpligtelser i alt	22.486	1.313.431	0	19.102.639	20.438.556

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			I alt
		Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	
40 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)							
Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser - Koncernen 2017							
Afkast							
	Renteindtægter	29.420	0	576.710	0	0	606.130
	Renteudgifter	0	0	0	0	63.635	63.635
	Netto renteindtægter	29.420	0	576.710	0	-63.635	542.495
	Udbytte af aktier m.v.	19.704	7.649	0	0	0	27.353
	Kursreguleringer	30.500	27.270	0	365	0	58.135
	Afkast i alt	79.624	34.919	576.710	365	-63.635	627.983
Finansielle aktiver							
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	356.906	0	0	356.906
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	1.830.790	0	0	1.830.790
	Udlån til amortiseret kostpris	0	0	11.680.562	0	0	11.680.562
	Obligationer til dagsværdi	4.839.742	0	0	0	0	4.839.742
	Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	99.999	0	99.999
	Aktier m.v.	214.824	438.759	0	0	0	653.583
	Afledte finansielle instrumenter	25.943	0	0	0	0	25.943
	Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	905.222	0	0	0	905.222
	Finansielle aktiver i alt	5.080.509	1.343.981	13.868.258	99.999	0	20.392.747
Finansielle forpligtelser							
	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	439.229	439.229
	Indlån	0	0	0	0	16.589.332	16.589.332
	Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	402.848	402.848
	Afledte finansielle instrumenter	27.380	0	0	0	0	27.380
	Indlån i puljeordninger	0	905.222	0	0	0	905.222
	Finansielle forpligtelser i alt	27.380	905.222	0	0	17.431.409	18.364.011

Noter

Note

4.1 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Bestyrelsen fastsætter sparekassens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger. Målet i den overordnede politik er, at sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift.

Sparekassen ønsker alene at deltage i finansiering af forretninger, som sparekassen forstår og rådgivningsmæssigt kan gennemskue. Sparekassen ønsker generelt en risikoprofil på porteføjliveau, der ligger i den lavere ende i forhold til sine konkurrenter.

Sparekassen ønsker ikke at medvirke til finansiering af forretninger hvor risikoprofilen er for stor, projekter med spekulation for øje og gearede investeringsforretninger. Sparekassen tager ved kreditgivningen udgangspunkt i en etisk profil.

Sparekassen har udpeget en uafhængig risikoansvarlig, der er ansvarlig for, at risikostyringen sker på betryggende vis, herunder at skabe et overblik over sparekassens risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarliges ansvarsområde omfatter sparekassens risikobehæftede aktiver på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcede områder. Den risikoansvarlige refererer og rapporterer til direktionen.

Risikotyperne samt styringen af disse er beskrevet i det følgende.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debitorers misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen.

Kreditpolitik og -styring samt sikkerhed

Sparekassens kreditrisici styres efter politikker og rammer fastlagt af ledelsen. Kreditpolitikken fastlægges bl.a., at der altid skal være en god spredning mellem udlån til privat- og erhvervskunder, og inden for disse tillige en god spredning på engagementsstørrelser og brancher. Der sker løbende en tilpasning af kreditpolitikken til de aktuelle forhold. Sparekassen yder långivning til danske privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder geografisk placeret på Sjælland, Fyn og i Hovedstadsområdet. Sparekassens udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher fremgår af note 1.4.

Note

4.1 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Styringen af kreditrisici foretages på enkeltkundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særlig fokus på de engagementer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles en række oplysninger, der indgår i det samlede beslutningsgrundlag. Det drejer sig bl.a. om økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, uddybende kommentarer fra kunderådgiver, tidligere kreditbevillinger m.v.

Som led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling m.v. opstår der eksponeringer mod finansielle modparter i form af afviklingsrisiko eller kreditrisiko. Ledelsen bevilger lines på afviklingsrisiko og kreditrisiko mod finansielle modparter, med afsæt i den enkelte modparts risikoprofil. Risici og lines på finansielle modparter følges løbende.

Sparekassen individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, om kunden har den nødvendige gældsserviceringsevne og vilje til at kunne betale sine lån til kreditforeningen, sparekassen og eventuelle andre kreditorer tilbage. På baggrund af denne vurdering tager vi stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed - eller om lånet kan ydes uden sikkerhed. Sikkerhedsstillelse kræves for at afdække risikoen for, at betalingsevnen svigter af uforudsete årsager. I vurderingen spiller vores erfaringer med kunden, vores kendskab til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle.

Sparekassen søger at reducere risikoen på engagementerne ved at få sikkerheder i form af pant i debitorernes aktiver.

Sikkerhedsstillelse sker som hovedregel ved pant i ejendomme, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anparter, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Værdien af de modtagne sikkerheder overvåges løbende. Forøges risikoen, vurderes sikkerhederne ekstra kritisk. Værdien vurderes som realisationsprisen med fradrag af eventuelle omkostninger ved en realisering. Sikkerhedsvurderingen af udløsningsobjektet tager udgangspunkt i offentligt tilgængelige oplysninger om afkast på tilsvarende ejendomme.

Erhvervsengagementer revurderes som minimum årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

Der foretages kvartalsvis en opgørelse af det individuelle solvensbehov pr. engagement for engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget.

Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages derfor en løbende overvågning af og opfølgning på sparekassens udlånsengagementer for såvel erhvervskunder som privatkunder. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, og svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

Noter

Note

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrivninger

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget samt alle øvrige engagementer, hvor der er indtrådt objektiv indikation for kreditforringelse.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning.

Nedskrivningsmodellen er baseret på forventede tab ("expected loss"-model) og indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet fortsat med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, der vil være større end i stadie 2, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Udlån og garantier mv. fordelt på eksponeringskategorier/stadier fremgår af tabel senere i denne note.

Nødlidende lån

Såfremt den ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment. Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på ret kurs. Sparekassen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt i forløbet. Dels er det så nemmere at hjælpe kunderne på fode igen, og dels kan det begrænse sparekassens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment. Såfremt handlingsplanen af forskellige årsager ikke kan overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, er næste skridt herefter inkasso. Såfremt fordringen efter gennemførelse af inkassoproceduren viser sig uerholdelig, afskrives engagementet.

Afskrevne engagementer genoptages, inden der opstår juridisk forældelse med henblik på at konstatere, om skyldneren helt eller delvist har genvundet sin betalingsevne.

Engagementer til inkasso administreres af en særskilt enhed i sparekassens hovedsæde.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Maksimal krediteksponering

Koncernens og sparekassens krediteksponering er sammensat af udvalgte balanceførte og ikke-balanceførte poster.

Krediteksponering vedrørende udlånsaktiviteter					
Balanceførte poster					
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	1.408.153	1.830.790	1.402.499	1.822.445	
Ansvarlig kapital i kreditinstitutter	0	0	0	0	
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	12.173.964	11.680.562	12.239.986	11.671.702	
Ikke-balanceførte poster					
Garantier	5.357.324	5.213.124	5.468.603	5.340.574	
Udnyttede kreditrammer	4.518.006	4.092.968	4.648.897	4.153.413	
Krediteksponering vedr. udlånsaktiviteter	23.457.447	22.817.444	23.759.985	22.988.134	
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter					
Balanceførte poster					
Obligationer til dagsværdi	6.620.883	4.839.742	6.620.883	4.839.742	
Obligationer til amortiseret kostpris	0	99.999	0	99.999	
Aktier m.v.	801.307	653.583	801.307	653.583	
Positiv værdi af afledte finansielle instrumenter	19.826	25.943	19.826	25.943	
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter	7.442.016	5.619.267	7.442.016	5.619.267	
Samlet krediteksponering	30.899.463	28.436.711	31.202.001	28.607.401	

Risikoen på udlån og garantier m.v. reduceres ved sikkerhedsstillelse i form af pant i fast ejendom og løsøre, værdipapirer samt garantier m.v.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Den følgende tabel viser nominelle sikkerhedsværdier. Det vil sige værdien af nominal pant uden eventuel reduktion. Det kan være relevant at reducere værdien af pantet, hvis den faktiske værdi af et aktiv er utilstrækkelig til at sikre fuld værdi af et pant i tilfælde af realisering. Sikkerhederne stilles typisk i forbindelse med etablering af låneforhold. I takt med løbende afvikling af det enkelte låneforhold kan der i nogle tilfælde opstå sikkerhedsmæssig overdækning. Omvendt vil der også være engagementer, hvor værdien af en eventuel sikkerhed ikke dækker den aktuelle gæld.

Tabellen viser de samlede nominelle sikkerheder i forhold til de samlede udlån. Der kan således være blankoandele i det enkelte engagement. Under tabellen er den faktiske værdi af sikkerhederne oplyst.

Modtagne sikkerheder

Sikkerheder fordelt på type

Pant i fast ejendom	14.004.837	13.961.851	14.053.418	14.028.902
Pant i løsøre m.v.	4.509.450	4.153.731	4.120.505	3.777.436
Værdipapirdepoter og bankindestående	332.500	339.490	332.500	339.490
Øvrige sikkerheder	62.880	61.653	62.880	61.653
Sikkerheder i alt	18.909.667	18.516.725	18.569.303	18.207.481
Værdi af sikkerheder	12.321.611	11.019.768	11.900.082	10.602.705

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Koncentrationsrisiko

Engagementer med kunder eller grupper af indbyrdes forbundne kunder må efter fradrag for særlig sikre krav ikke overstige 25 % af kapitalgrundlaget i henhold til CRR forordning artikel 395. Koncernen har ikke haft engagementer, som overstiger grænserne fastlagt i artikel 395.

Koncentrationsrisiko på store engagementer, der udgør 10 pct. eller mere af kapitalgrundlaget

Kreditinstitutter

Krediteksponering efter fradrag	699.555	881.481	1.387.734	1.536.500
---------------------------------	---------	---------	-----------	-----------

Øvrige erhverv

Krediteksponering efter fradrag	0	0	0	0
---------------------------------	---	---	---	---

Større end 20 % af kapitalgrundlag	699.555	881.481	1.387.734	1.536.500
15-20 % af kapitalgrundlag	0	0	0	0
10-15 % af kapitalgrundlag	0	0	0	0

Antal store engagementer

Kreditinstitutter før fradrag	5	4	6	5
Øvrige erhverv før fradrag	1	1	2	2

Sum af store engagementer, ekskl. kreditinstitutter i % af kapitalgrundlaget	0,00	0,00	0,00	0,00
--	------	------	------	------

Sparekassen har fokus på at undgå risikokoncentration, og minimere risikoen på store enkelt-engagementer. Engagementerne er etableret efter en nøje vurdering af, at der foreligger en tilfredsstillende risiko og sikkerhedsstillelse.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		
		Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer i stadie 3 fordelt på branche

2018				
Landbrug	250.429	119.645	130.784	131.590
Finansiering og forsikring	40.743	19.516	21.227	13.683
Fast ejendom	597.330	318.143	279.187	250.548
Erhverv i øvrigt	466.361	249.020	217.341	203.679
Private	474.868	154.017	320.851	292.734
I alt	1.829.732	860.342	969.390	892.234

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche

2017 ¹⁾				
Landbrug	209.252	103.939	105.313	79.928
Finansiering og forsikring	131.250	87.777	43.473	24.519
Fast ejendom	758.952	530.361	228.591	222.893
Erhverv i øvrigt	479.868	189.842	290.026	255.706
Private	509.199	119.632	389.567	358.351
I alt	2.088.521	1.031.551	1.056.970	941.397

1) Nedskrevne krediteksponeringer i 2017 knytter sig til de individuelt nedskrevne udlån, tilgodehavender og garantier.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen (moderselskabet)		
		Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer i stadie 3 fordelt på branche

2018				
Landbrug	247.529	118.176	129.353	130.159
Finansiering og forsikring	39.425	18.407	21.018	13.474
Fast ejendom	583.226	318.143	265.083	236.444
Erhverv i øvrigt	456.734	233.963	222.771	209.109
Private	436.288	139.543	296.745	268.628
I alt	1.763.203	828.233	934.970	857.814

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche

2017 ¹⁾				
Landbrug	206.580	102.716	103.864	78.479
Finansiering og forsikring	130.413	87.172	43.241	24.287
Fast ejendom	731.510	510.706	220.804	215.105
Erhverv i øvrigt	469.463	184.998	284.465	250.145
Private	466.884	104.608	362.276	331.060
I alt	2.004.850	990.200	1.014.650	899.076

1) Nedskrevne krediteksponeringer i 2017 knytter sig til de individuelt nedskrevne udlån, tilgodehavender og garantier.

Noter

Koncernen

Note	Beløb i 1.000 kr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
------	-------------------	----------	----------	----------	-------

4.1 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Udlån og garantier mv. fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2018

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	596.824	682.875	2.033.978	3.313.677
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	3.573.897	1.432.061	17.529	5.023.487
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	9.188.055	1.081.903	5.224	10.275.182
Udlån og garantier mv. i alt	13.358.776	3.196.839	2.056.731	18.612.346

Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2018

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	65.814	85.059	66.117	216.990
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	1.078.569	196.922	1.883	1.277.374
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	3.014.401	8.923	317	3.023.641
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer i alt	4.158.784	290.904	68.317	4.518.006

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Sparekassen (moderselskabet)

Note	Beløb i 1.000 kr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
------	-------------------	----------	----------	----------	-------

4.1 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Udlån og garantier mv. fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2018

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	565.307	648.876	1.971.757	3.185.940
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	3.508.944	1.368.926	17.394	4.895.264
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	9.630.721	1.038.961	1.466	10.671.148
Udlån og garantier mv. i alt	13.704.972	3.056.763	1.990.617	18.752.352

Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2018

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	65.814	85.059	66.117	216.990
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	1.078.569	196.922	1.883	1.277.374
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	3.145.292	8.923	317	3.154.532
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer i alt	4.289.675	290.904	68.317	4.648.897

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Noter

Koncernen

Note	Beløb i 1.000 kr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
------	-------------------	----------	----------	----------	-------

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Udlån og garantier mv. fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2017 (pr. 1. januar 2018)

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	532.518	833.447	2.399.543	3.765.507
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	2.723.660	1.448.778	1.374	4.173.812
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	8.535.986	1.428.631	542	9.965.160
Udlån og garantier mv. i alt	11.792.164	3.710.856	2.401.459	17.904.479

Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2017 (pr. 1. januar 2018)

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	54.719	104.522	89.719	248.960
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	790.991	287.680	84	1.078.756
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	2.706.762	58.286	205	2.765.253
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer i alt	3.552.472	450.488	90.008	4.092.968

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Sparekassen (moderselskabet)

Note	Beløb i 1.000 kr.	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
------	-------------------	----------	----------	----------	-------

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Udlån og garantier mv. fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2017 (pr. 1. januar 2018)

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	532.518	807.053	2.315.320	3.654.890
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	2.723.660	1.308.180	1.374	4.033.214
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	8.862.611	1.428.631	542	10.291.785
Udlån og garantier mv. i alt	12.118.789	3.543.864	2.317.236	17.979.888

Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer fordelt på eksponeringskategorier/stadier

2017 (pr. 1. januar 2018)

Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	54.719	104.522	89.719	248.960
Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	790.991	287.680	84	1.078.756
Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	2.767.207	58.286	205	2.825.698
Lånetilsagn og uudnyttede kreditrammer i alt	3.612.917	450.488	90.008	4.153.413

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
4.1 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)					
Lån med nulstillet rente					
Lån med nulstillet rente ¹⁾		288.148	420.037	282.641	395.369
Heraf nedskrevet		154.158	275.671	151.505	260.010
Lån med nulstillet rente, balanceført		133.990	144.366	131.136	135.359

1) Lån med nulstillet rente for nedskrivninger

Note	Beløb i 1.000 kr.	2018		2017	
		Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning	Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning

4.1 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer

Fordelingen af nedskrivninger på stadier fremgår af note 11. Renter for nedskrevne finansielle aktiver udgjorde for koncernen 35.931 t.kr. i 2018 (2017: 39.213 t.kr.) og indgår i resultatposten 'Nedskrivninger på udlån m.v.'

Nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier under stadie 3 er foretaget som følge af nedenstående årsager. ¹⁾

Koncernen				
Konkurs	56.637	36.347	85.808	54.929
Inkasso og betalingsstandsning	84.184	59.037	144.728	110.948
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.685.981	796.850	1.857.985	775.520
I alt	1.826.802	892.234	2.088.521	941.397
Værdi af sikkerheder	857.412		1.031.550	
Sparekassen (moderselskabet)				
Konkurs	54.036	34.067	81.132	51.273
Inkasso og betalingsstandsning	70.511	52.643	112.820	92.962
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.638.656	771.104	1.810.898	754.841
I alt	1.763.203	857.814	2.004.850	899.076
Værdi af sikkerheder	828.233		990.200	

1) Nedskrevne krediteksponeringer i 2017 knytter sig til de individuelt nedskrevne udlån, tilgodehavender og garantier.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017
41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)					
Koncernen som leasinggiver					
Koncernen fungerer bl.a. som leasinggiver inden for områderne erhvervsleasing og vendorleasing med særlig vægt på transport-, landbrugs-, industri- og entreprenørvirksomheder. Der tilbydes finansielle leasingaftaler.					
Finansielle leasingkontrakter					
Primo	519.485	520.226	0	0	
Tilgang	268.625	202.646	0	0	
Afgang	220.969	203.387	0	0	
Ultimo	567.141	519.485	0	0	
Fordelt efter restløbetid					
Op til 1 år	149.713	138.836	0	0	
Over 1 år til og med 5 år	387.284	355.503	0	0	
Over 5 år	30.144	25.146	0	0	
I alt	567.141	519.485	0	0	
Bruttoinvesteringer					
Op til 1 år	166.446	155.188	0	0	
Over 1 år til og med 5 år	412.218	379.135	0	0	
Over 5 år	31.115	26.053	0	0	
I alt	609.779	560.376	0	0	
Ikke-indtjente finansieringsindtægter	42.638	40.891	0	0	

Note

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og/eller passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforholdene. Markedsrisikoen omfatter renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, rammer og principper for styringen af markedsrisici. Bestyrelsen fastsætter rammerne for direktionen, som herefter kan delegerer rammer ud til de enkelte medarbejdere.

Økonomaafdelingen har ansvaret for at opgøre og rapportere markedsrisici til bestyrelse og direktion. Bestyrelsen og direktionen får månedligt oplyst udnyttelsen af de udstukne rammer og en redegørelse for eventuelle overskridelser.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar renteændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning.

Sparekassens renterisiko fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån, efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici. Renterisikoen udgør den største del af sparekassens markedsrisiko og rapporteres hver måned til bestyrelse og direktion.

Den samlede renterisiko må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedenstående oversigt viser renterisikoen specificeret på valutaer, produkter og varigheder.

Samlet renterisiko	-25.600	26.276	-32.587	18.281
Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag	-1,0	1,1	-1,2	0,8
Renterisiko opdelt på instituttets valutaer med størst renterisiko				
DKK	714	26.849	-6.273	18.854
EUR	-26.214	-464	-26.214	-464
USD	-113	-115	-113	-115
CHF	0	0	0	0
SEK	13	6	13	6
Øvrige valutaer	0	0	0	0
Renterisiko opdelt på produkter				
Aktiver				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	-6	0	-6
Udlån	9.585	11.724	2.598	3.729
Aktier	209	0	209	0
Obligationer	0	43.959	0	43.959
Passiver				
Indlån	-58	-9.745	-58	-9.745
Udstedte obligationer	0	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	-12.798	-10.655	-12.798	-10.655
Hybrid kernekapital	-21.762	-8.066	-21.762	-8.066
Afledte finansielle instrumenter			0	
Rente- og valutawaps	-775	-938	-775	-938
Øvrige afledte finansielle instrumenter	0	2	0	2
I alt	-25.600	26.276	-32.587	18.281

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Renterisiko fordelt på intervaller for modificeret varighed

0 - 3 måneder	1.207	802	1.236	586
3 - 6 måneder	1.154	-9.416	1.149	-9.426
6 - 12 måneder	161	-5.530	81	-5.577
1 - 2 år	2.310	-802	1.789	-1.437
2 - 3,6 år	-331	510	-1.147	-472
over 3,6 år	-30.101	40.712	-35.695	34.607
I alt	-25.600	26.276	-32.587	18.281

Aktierisiko

Aktier eksklusive anlægsaktier og sektoraktier må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Beholdninger i et enkelt selskab må ikke overstige 4,5 % af kernekapitalen efter fradrag. Sparekassen har endvidere en anlægsbeholdning af aktier i sektorvirksomheder, hvor sparekassen i samarbejde med andre pengeinstitutter har erhvervet aktier i en række sektorvirksomheder. Disse sektorvirksomheder har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, it, investeringsforeninger m.v.

Aktiebeholdning opdelt

Børsnoterede aktier m.v.	63.873	41.270	63.873	41.270
Øvrige anlægsaktier m.v.	357.793	307.985	357.793	307.985
Aktier i sektorejede virksomheder	379.641	304.328	379.641	304.328
Aktiebeholdning i alt	801.307	653.583	801.307	653.583

Aktier ekskl. anlægsaktier og sektoraktier i pct. af kernekapital efter fradrag

	2,4	1,7	2,4	1,7
--	-----	-----	-----	-----

Følsomhed i forhold til aktierisiko

Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen (efter skat), +/-

	62.502	50.979	62.502	50.979
--	--------	--------	--------	--------

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2018	2017	2018	2017

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Valutarisiko

Valutaindikator for euro må efter sparekassens interne regler maksimalt være 7 % af kernekapitalen efter fradrag og øvrige valutaer maksimalt 3 % af kernekapitalen efter fradrag.

Aktiver i fremmed valuta (lange nettopos.)	1.857	3.246	1.857	3.246
Passiver i fremmed valuta (korte nettopos.)	18.567	16.843	18.567	16.843
Valutaindikator 1	18.567	16.843	18.567	16.843
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	0,7	0,7	0,7	0,7
Valutaindikator 2	244	534	244	534
Valutaindikator 2 i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaindikator 1 for euro i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaindikator 1 øvrige i % af kernekapital efter fradrag	0,7	0,7	0,7	0,7

Note

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet.

Der er i 2018 foretaget tilpasninger til sparekassens målsætninger, politikker m.v. i forbindelse med at Finanstilsynet har udskiftet det hidtil gældende likviditetspejlemærke i Tilsynsdiamanten.

Sparekassen foretager en løbende vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig til både at sikre en betryggende overdækning i forhold til lovens krav, og til at sikre finansieringen af den forventede vækst. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstests, hvor der stresses på likviditeten minimum 12 måneder frem. Fremskaffelse af likviditet sker, ud over gennem egenkapitalfinansiering og indlån fra kunder, via optagelse af ansvarlig kapital, udstedelse af obligationer, optagelse af lån, lines på pengemarkedet og uigenkaldelige kredittilsagn.

Pr. 30. juni 2018 har Finanstilsynet udskiftet det hidtil gældende likviditetspejlemærke i Tilsynsdiamanten med et nyt. Sparekassen har altid med god margin overholdt det gamle likviditetspejlemærke. Dette er og forventes også at være tilfældet i forhold til det nye. Pejlemærket har en grænseværdi på 100 % og er for koncernen opgjort til 318 % 31. december 2018.

Pejlemærket er en udvidelse af LCR-kravet. Hvor LCR-kravet dækker en 30 dages periode, dækker pejlemærket en periode på 3 måneder, hvor det er det største forventede likviditetstræk opgjort inden for hver af de 3 måneder, der skal kunne dækkes. I forhold til LCR-opgørelsen gives der blandt andet adgang til at medtage flere typer af likvide aktiver ved beregningen af likviditetsbufferen.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen			
		Regnskabs- mæssig værdi	Kontraktlige penge- strømme	Inden for 1 år	Over 1 år til og med 5 år

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

2018

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	425.191	425.191	423.960	600	631
Indlån og anden gæld	18.222.949	18.222.949	17.009.255	132.528	1.081.166
Indlån i puljeordninger	1.313.431	1.313.431	93.453	30.808	1.189.170
Efterstillede kapitalindskud	454.499	458.000	0	0	458.000
Garantier	5.357.324	5.357.324	2.059.515	422.090	2.875.719
Uudnyttede rammer	0	4.518.006	4.518.006	0	0

2017

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	439.229	439.229	438.025	542	662
Indlån og anden gæld	16.589.332	16.589.332	15.372.831	181.508	1.034.993
Indlån i puljeordninger	905.222	905.222	66.568	52.397	786.257
Efterstillede kapitalindskud	402.848	405.520	520	0	405.000
Garantier	5.213.124	5.213.124	2.223.275	223.097	2.766.752
Uudnyttede rammer	0	4.092.968	4.092.968	0	0

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige pengestrømme og omfatter aftalte betalinger for hovedstolen, men ikke renter.

Betalinger vedrørende garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Uudnyttede kreditrammer kan tilbagekaldes med et varsel på op til 3 måneder.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt, hvorpå et beløb kan kræves betalt.

41 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici.

Operationel risiko er endvidere risikoen for, at sparekassen ikke drives efter de juridiske og lovgivningsmæssige krav, markedsstandarder og etiske krav, som er gældende for branchen.

Det er sparekassens politik at afdække operationelle risici så vidt muligt under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

For at minimere operationelle risici har sparekassen udarbejdet forskellige politikker, skriftlige forretningsgange og interne kontroller. Der er så vidt muligt etableret adskillelse mellem udførende funktioner og kontrollerende funktioner.

Sparekassen benytter forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici. Der foretages løbende registrering og rapportering af mulige tab og begivenheder, som kan henføres til operationelle risici, med henblik på at undgå disse tab gennem forbedring af forretningsgange og procedurer.

It-forsyningen er et væsentligt område inden for operationel risiko. Sparekassens ledelse forholder sig løbende til it-sikkerheden. Sparekassens væsentligste dataleverandør er Bankdata, som har dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Intern revision er en del af sikkerheden for, at risikoen for operationelle fejl bliver reduceret mest muligt gennem revision af sparekassens forretningsområder. Intern revision refererer til bestyrelsen.

Compliancefunktionen overvåger overholdelsen af lovgivning, branchestandarder og interne retningslinjer for alle forretningsområder. Funktionens formål er at kontrollere og vurdere, hvorvidt forretningsgange og procedurer er tilstrækkelige og betryggende. Den complianceansvarlige refererer til direktionen.

Noter

Note

42 Selskabsmeddelelser

Oversigt over Sparekassen Sjælland-Fyns meddelelser til Nasdaq Copenhagen A/S

20. dec. 2018	-	Finanskalender 2019 for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
30. nov. 2018	-	Sparekassen Sjælland-Fyn udvider direktionen
23. nov. 2018	-	Indberetningspligtiges handler
8. nov. 2018	-	Kapitaltransaktioner
6. nov. 2018	-	Indberetningspligtiges handler
30. okt. 2018	-	Indfrielse af kapitalinstrumenter
29. okt. 2018	-	Tilfredsstillende resultat - overskud efter skat på 173,6 mio. kroner
22. okt. 2018	-	Ændring af finanskalender
29. aug. 2018	-	Indberetningspligtiges handler
14. aug. 2018	-	Resultat efter skat i første halvår 2018 på 115,8 mio. kroner
10. aug. 2018	-	Indfrielse af kapitalinstrumenter
19. jun. 2018	-	Kapitaltransaktioner
8. maj 2018	-	Resultat efter skat stiger i første kvartal med 8 % til 80,3 mio. kroner
30. apr. 2018	-	Ændring i aktiekapitalen og stemmerettigheder
25. apr. 2018	-	Storaktionærmeddelelser - Gennemførelse af fortegningsretsemission
23. apr. 2018	-	Resultat af fortegningsretsemission
9. apr. 2018	-	Indberetningspligtiges handler

Note

42 Selskabsmeddelelser (fortsat)

Oversigt over Sparekassen Sjælland-Fyns meddelelser til Nasdaq Copenhagen A/S

3. apr. 2018	-	Bestyrelsen i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
22. mar. 2018	-	Offentliggørelse af prospekt i forbindelse med fortegningsretsemission
21. mar. 2018	-	Opjustering af forventningerne til 2018
8. mar. 2018	-	Resultat af generalforsamling i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S - Fremgang og historisk overskud efter skat på 215,7 mio. kr. i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
9. feb. 2018	-	Indkaldelse til ordinær generalforsamling
8. feb. 2018	-	Tidsplan for aktieemission
8. feb. 2018	-	Overskud før skat på 273,1 mio. kroner

Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg

Repræsentantskab pr. 31. december 2018

Advokat Palle Andersen, Vipperød
 Glarmester Kim Rørdam Andersen, Kalundborg
 Økonomichef Jakob Andersson, Holbæk
 Direktør Lene Bakgaard, Holbæk
 Forretningsindehaver Jeanette Benard, Frederiksberg C
 Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C
 Adm. direktør Christina F. Bustrup, Vedbæk
 Direktør Annette Christensen, Holbæk
 Bolchekoger Michael B. Christensen, Næstved
 Cand.merc. Jørgen Dyhrfeldt, Frederikssund
 Kontorleder Finn Hallberg, Vig
 Kirkegårdsinspektør Henning Hansen, Kastrup
 Direktør Gert Torben Hansen, Slagelse
 Skoventreprenør Michael Henriksen, Holbæk
 Adm. direktør Anders Hestbech, Frederiksberg
 Assurandør Lars Horneman, Odense
 Adm. direktør Michael Huus, Holbæk
 Direktør Jesper I. Justesen, Holbæk
 Direktør Birgitte Kastrup, Kerteminde
 Gårdejer Egon Lund Keinicke, Gørlev
 Direktør Allan Kienast, Holbæk
 Økonomikonsulent Hans Jørgen B. Kolding, Slagelse
 Statsautoriseret revisor Claus Kolin, Odense
 Direktør, arkitekt MAA Thomas Kullegaard, Holbæk
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore
 Autoforhandler Peter Klarskov Larsen, Kalundborg
 Murermester Palle Larsen, Kalundborg
 Adm. direktør og Chefredaktør Torben Dalby Larsen, Ringsted
 El-installatør Erik Vang Larsen, Højby
 Entreprenør Jan Lorentzen, Sorø
 Anlægsgartnermester Per Malmos, Jyderup

Direktør Ole Mosbæk, Holbæk
 Kvalitetschef Marie Bruun de Neergaard, Skævinge
 El-installatør Leif Nielsen, Ringsted
 Gårdejer Ole Nielsen, Holbæk
 Detailchef Brian Stanislaw Nielsen, Regstrup
 Statsautoriseret revisor Kim Thomas Nielsen, Skælskør
 Direktør Torben Arnth Nielsen, Espergærde
 Overlærer Jørgen Olsen, Store Fuglede
 Læge Jacob Frimodt Olsen, Høng
 Direktør Ejvind Egebjerg Pedersen, Holbæk
 Tømrermester Boye Pedersen, Holbæk
 Reg.revisor Roland Petersen, Vig
 Advokat Steen Røgilds, Kalundborg
 Direktør Jakob Schiøtt, Tølløse
 Tømrermester Claus Sørensen, Holbæk
 HR-chef John Ziegler, Frederikssund
 Bedemand Heidi Ørskov, Holbæk
 Direktør Eva Nielsen, Holbæk
 Konsulent Susanne Vang Søgård, Holbæk

Bestyrelse

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
 Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Advokat Otto Spliid, Odense
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore
 Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer:

Formuerådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
 Udviklingschef Per Olsen, København K
 Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard

Bestyrelsen har nedsat følgende bestyrelsesudvalg:

Revisionsudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
 Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore

Risikoudvalg

Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus, formand
 Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
 Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
 Advokat Per Bjørnsholm
 Udviklingschef Per Olsen, København K

Nomineringsudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
 Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Formuerådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
 Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard

Aflønningsudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
 Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Formuerådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
 Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard

Direktion, stabsafdelinger, filialer og erhvervscentre

<p>Direktion Administrerende direktør Lars Petersson Sparekassedirektør Bruno Riis-Nielsen</p> <p>Stabsafdelinger Direktionssekretariat Vicedirektør Jan Kolbye Jensen Udviklingschef Per Olsen Investor Relations Manager Jan Justesen</p> <p>Compliance Compliancechef Pia Møller Blæsbjerg</p> <p>Hvidvask Hvidvaskansvarlig Susanne Bouman</p> <p>Risikostyring Risikochef Jan Justesen</p> <p>Økonomi Koncernøkonomidirektør Jens Trane Økonomichef Kenneth Bering</p> <p>Intern Revision Revisionschef Thomas Sandal</p> <p>HR HR-direktør Bettina Theilgaard Krohn</p> <p>Kredit Kreditdirektør Lars Mikkelsen</p> <p>Investering Formuechef Kenn Andersen</p>	<p>Filialservice Filialservicechef Lisbeth Gottlieb</p> <p>IT IT-chef Mette Rosenkilde Mathiasen</p> <p>Salg og Marketing Salgs- og marketingchef Marianne Salling Udviklingsdirektør Søren Kjærsgaard</p> <p>Produkter og Vilkår Produktchef Søren Fossing</p> <p>Ejendomme og Service Chef for Ejendomme og Service Kim Olsen</p> <p>Finans- og Ejendomsadministration Afdelingsdirektør Henrik Middelbo Andersen</p> <p>Digital Sparekasse Filialdirektør Lisette Juul Jensen</p> <p>Filialer og erhvervscentre Område Fyn Områdedirektør Privat Jan Klink Andersen Områdedirektør Erhverv Kim Thykjær</p> <p>Assens, Filialdirektør Betina Skjold Dalum, Filialdirektør Lars Michael Jensen Faaborg, Filialdirektør Lene Kragh Haarby, Filialdirektør Karsten Dahl Dittmann Hjallese, Filialdirektør Martin Petersen Kerteminde, Filialdirektør Jørgen Overgaard Schou</p>	<p>Langeskov, Filialdirektør Jørgen Overgaard Schou Middelfart, Filialdirektør Vibeke Vinge Marxen Nyborg, Filialdirektør Poul Aaby Odense C., Filialdirektør Poul Henning Fløjborg Odense N., Filialdirektør Rasmus Grundsøe Petersen Ringe, Filialdirektør Jan Svendsen Svendborg, Filialdirektør Brian Berggren Sørensen V. Skerninge, Filialdirektør Brian Berggren Sørensen Årslev, Filialdirektør Jan Svendsen</p> <p>Område Nord/Vest Områdedirektør Privat Henrik Møllegaard Områdedirektør Erhverv Michael Nielsen</p> <p>Asnæs, Filialdirektør Lars Peter Larsen Dianalund, Filialdirektør Helle M. Nielsen Frederikssund, Filialdirektør - Frederiksværk, Filialdirektør Lars Blickfeldt Helsingør, Filialdirektør Maria Lehmkuhl Dich Helsingør, Filialdirektør Thomas Guldbæk Hillerød, Filialdirektør Sten Weibel Holbæk, Områdedirektør Privat Henrik Møllegaard Hundested, Filialdirektør Lars Blickfeldt Jyderup, Filialdirektør Jens Varling Kalundborg, Filialdirektør Klaus Koksby Hansen Nykøbing Sj., Filialdirektør Lars Peter Larsen Sorø, Filialdirektør Kristian Have Olejaz Tellerup Tølløse, Filialdirektør John Jensen Vig, Filialdirektør Lars Peter Larsen</p>	<p>Område Syd Områdedirektør Privat Claus Andersen Områdedirektør Erhverv Peter Andreasen</p> <p>Faxe, Filialdirektør Julia Heinecke Haslev, Filialdirektør Thomas Søbygaard Høng, Filialdirektør Flemming Andersen Næstved, Områdedirektør Privat Claus Andersen Ringsted, Filialdirektør Mads Wallin Skælskør, Filialdirektør Pia Kimer Jacobsen Slagelse, Filialdirektør Niels Wittendorff Ibsen Vordingborg, Filialdirektør Erik Arnberg Maigaard Filtensborg</p> <p>Område Øst Områdedirektør Privat Jannik Hindsbo Områdedirektør Erhverv Henning Juhl Jessen</p> <p>Amagerbrogade, Filialdirektør Elisabeth Grandt Dragør, Filialdirektør Tina Bering Hansen Frederiksberg, Filialdirektør Louise Renéé Jensen Greve, Filialdirektør Nicholaj Dyrholm Frimann Islands Brygge, Filialdirektør Line Simoni Kongelundsvej, Filialdirektør Janice Tagorio Køge, Filialdirektør Nicholaj Dyrholm Frimann Roskilde, Filialdirektør Allan Markussen Valby, Filialdirektør Hanne Poulsen Vanløse, Filialdirektør - Østerbro, Filialdirektør Kenneth Neergaard</p>
--	---	--	--

